



EUROOPA KESKPANK

EUROSÜSTEEM

Majandusülevaade

4 / 2018



Sisukord

Majandusareng	2
Ülevaade	2
1 Väliskeskkond	5
2 Finantsareng	12
3 Majandusaktiivsus	17
4 Hinnad ja kulud	21
5 Raha ja laenud	26
6 Eelarve areng	33
Infokastid	36
1 Likviidsuskeskkond ja rahapoliitilised operatsioonid 2018. aasta 31. jaanuarist 2. maini	36
2 Euroala toodangu kasvu hiljutine aeglustumine peegeldab nii tsüklilisi kui ka ajutisi tegureid	41
3 Inflatsioonile ülekanduva vahetuskursi mõju jälgimine	45
4 2018. aasta aruanne rahvastiku vananemise kohta: kaasnevad tõsised eelarveprobleemid	50
5 2018. aasta Euroopa poolaasta raames antud riigipõhised eelarvepoliitilised soovitused	54
Statistika	59

Majandusareng

Ülevaade

EKP nõukogu leidis oma 14. juuni 2018. aasta rahapoliitika istungil, et senised edusammud inflatsioonimäärade püsival kohandamisel on olnud märkimisväärsed.

Alates varaostukava algusest 2015. aasta jaanuaris on EKP nõukogu seadnud netovaraostude tegemise sõltuvaks edusammudest inflatsioonimäärade püsival kohandamisel tasemele, mis on keskmise aja jooksul 2%st allpool, ent selle lähedal. 14. juunil 2018 andis EKP nõukogu senistele edusammudele põhjaliku hinnangu, võttes ühtlasi arvesse eurosüsteemi ekspertide värskeimat makromajanduslikku ettevaadet, hinna- ja palgasurve näitajaid ning inflatsiooniväljavaatega seotud ebakindlust. Hinnangu põhjal leidis EKP nõukogu, et senised edusammud inflatsioonimäärade püsival kohandamisel on olnud märkimisväärsed. Kindlalt kinnistunud pikemaajaliste inflatsiooniootuste keskkonnas võib euroala majanduse tugevuse ja endiselt väga toetava rahapoliitilise kursi alusel kindlalt eeldada, et inflatsioonimäärade püsiv lähenemine EKP nõukogu seatud eesmärgile jätkub ka eeloleval perioodil ja isegi pärast netovaraostude järkjärgulist lõpetamist. 14. juuni 2018. aasta rahapoliitiliste otsustega säilitatakse praegune küllaldane toetav rahapoliitiline kurss, mis tagab inflatsioonimäärade püsiva lähenemise tasemele, mis on keskmise aja jooksul 2%st allpool, ent selle lähedal. Et toetada euroalasisese hinnasurve jätkuvat tugevnemist ja koguinflatsiooni arengut keskmise aja jooksul, on endiselt vaja märkimisväärsed rahapoliitilisi stiimuleid. Seda tuge pakuvad edaspidigi netovaraostud, mida tehakse käesoleva aasta lõpuni, omandatud varade märkimisväärtuse hulk ja nendega seotud reinvesteeringud ning EKP nõukogu tõhustatud eelkommunikatsioon EKP baasintressimäärade kohta. EKP nõukogu on igal ajal valmis kõiki oma rahapoliitilisi instrumente vajadust mööda kohandama, et tagada inflatsiooni püsiv liikumine EKP nõukogu seatud eesmärgi poole.

Majandus- ja rahapoliitiline hinnang EKP nõukogu 14. juuni 2018. aasta istungi ajal

Hoolimata kasvuhoo mõningasest pidurdumisest püsib üleilmne väljavaade lähiajal üldjoontes kindel ning seda soodustavad arenenud riikide toetav rahapoliitika ja USA märkimisväärsed eelarvepoliitilised stiimulid.

Kaugemas tulevikus peaks üleilmne majandusaktiivsus aeglustuma, kuna paljudes arenenud riikides on SKP jõudnud potentsiaalse taseme lähedale. Maailmakaubanduse kasv püsib lähiajal hinnangute kohaselt endiselt hoogne. Üleilmse kasvu kiirust ohustavad aga eelkõige kõrgemate kaubandustariifide kehtestamine ja proteksionistlike meetmete ulatuslikuma rakendamise võimalus. Üleilmne inflatsioonisurve peaks vähehaaval suurenema sedamööda, kuidas kasutamata tootmisvõimsus väheneb.

Euroala pikaajalised riskivabad intressimäärad on alates EKP nõukogu 2018. aasta märtsi istungist alanenud. Riigivõlakirjade tulususe vahe on olnud

alates mai teisest poolest väga volatiilne. Seda on põhjustanud poliitiline ebakindlus Itaalias. Riigivõlakirjade turgude kõikumine on avaldanud teataval määral mõju ka teistele turusegmentidele ja aktsiaturu volatiilsus on suurenenud. Euroala finantsettevõtete aktsia- ja võlakirjahinnad on langenud, kuid mõju teistele turusegmentidele on jäänud väikeseks. Samal ajal on euroala mittefinantsettevõtete aktsiahinnad tõusnud, kajastades ettevõtete kindlat kasumiväljavaadet. Valuutaturgudel on euro nominaalne efektiivne vahetuskurs langenu.

Euroala majanduskasv on eri riikides ja sektorites endiselt hoogne ja laiapõhjaline vaatamata hiljutistele oodatust kehvemale andmetele ja näitajatele.

2018. aasta esimeses kvartalis langes SKP kvartaalne reaalkasv pärast varasemate kvartalite 0,7% kasvu 0,4%ni. See aeglustumine kajastab 2017. aastal täheldatud väga kiire kasvutempo raugemist, kusjuures selle mõju süvendasid veelgi ebakindluse suurenemine, mõned ajutised ja pakkumisega seotud tegurid nii euroala kui ka üleilmsel tasandil ning väliskaubanduse mõju nõrgenemine. Värskeimad majandusnäitajad ja küsitlustulemused on tagasihoidlikumad, kuid siiski endiselt kooskõlas praeguse stabiilse ja laiapõhjalise majanduskasvuga. EKP rahapoliitilised meetmed, mis on hõlbustanud finantsvõimenduse vähendamist, peaksid taas sisenõudlust soodustama. Eratarbimisele annavad hoogu kodumajapidamiste jõukuse suurenemine ning tööhõive pidev kasv, mis omakorda kajastab osaliselt varasemaid tööturureforme. Ettevõtlusinvesteeringuid toetavad soodsad rahastamistingimused, ettevõtete suurenev kasumlikkus ja tugev nõudlus. Eluasemeinvesteeringuid tehakse endiselt jõudsas tempos. Ühtlasi peaks jätkuma üleilmse nõudluse laiapõhjaline kasv, mis elavdab euroala eksporti. Euroala majanduskasvu väljavaadet mõjutavad riskid on endiselt laias laastus tasakaalustatud. Samal ajal on aga suurenenud ebakindlus, mis on seotud üleilmsete teguritega, sealhulgas proteksionismi tugevnemise ohuga. Samuti tuleb jälgida finantsturgude pidevat suurenenud volatiilsusriski.

Eurosüsteemi ekspertide 2018. aasta juuni makromajanduslikus ettevaates euroala kohta prognoositakse, et SKP aastane reaalkasv kiireneb 2018. aastal 2,1%, 2019. aastal 1,9% ja 2020. aastal 1,7%. Võrreldes 2018. aasta märtsi EKP ekspertide makromajandusliku ettevaatega on SKP reaalkasvu prognoosi 2018. aastaks allapoole korrigeeritud, kuid 2019. ja 2020. aasta puhul on see jäetud samaks.

Eurostati kiirhinnangu kohaselt kerkis euroala aastane ÜTHI-inflatsioon 2018. aasta aprilli 1,2%lt mais 1,9%ni.

See kajastab energia, toiduainete ja teenuste hindade inflatsiooni suuremat mõju. Nafta praeguste futuurihindade põhjal võib eeldada, et koguinflatsiooni aastamäär püsib ülejäänud aasta jooksul ligikaudu praegusel tasemel. Ehkki alusinflatsiooni näitajad on üldjoontes endiselt tagasihoidlikud, on need varasema madala tasemega võrreldes tõusnud. Tootmisvõimsuse kõrge rakendusastme, tööturutingimuste pingestumise ja palgakasvu keskkonnas süveneb euroalasisene kulusurve. Inflatsiooniväljavaatega seotud ebakindlus väheneb. Alusinflatsioon peaks aasta lõpu poole hoogustuma ja seejärel keskmise aja jooksul järk-järgult kiirenema, saades toetust EKP rahapoliitilistest meetmetest, majanduse jätkuvast elavnemisest, majandusliku seisaku taandumisest ja kiiremast palgakasvust.

Samasugune hinnang kajastub üldjoontes ka eurosüsteemi ekspertide 2018. aasta juuni makromajanduslikus ettevaates euroala kohta, kus prognoositakse, et aastane ÜTHI-inflatsioon püsib 2018., 2019. ja 2020. aastal 1,7% tasemel. EKP ekspertide 2018. aasta märtsi makromajandusliku ettevaatega võrreldes on ÜTHI-koguinflatsiooni väljavaadet korrigeeritud 2018. ja 2019. aastaks märkimisväärselt ülespoole. Selle taga on peamiselt kõrgem naftahind.

Monetaaranalüüs näitas laia rahapakkumise kasvu järkjärgulist vaibumist igakuiste netovaraostude kahanemise tõttu – M3 aastakasv oli 2018. aasta veebruaris 4,3%, märtsis 3,7% ja aprillis 3,9%. Ehkki rahaagregaadi M3 viimaste kuude aeglasem kasvudünaamika kajastab peamiselt igakuiste netovaraostude vähenemist alates 2018. aasta algusest, toetavad M3 kasvu edaspidigi EKP rahapoliitiliste meetmete mõju ja likviidseimate hoiuste hoidmise väike alternatiivkulu. Seega oli laia rahapakkumise kasvu peamiseks tõukejõuks endiselt kitsa rahaagregaadi M1 areng, ehkki selle aastakasv on viimastel kuudel senise kiire tempoga võrreldes aeglustunud. Alates 2014. aasta juunist rakendatavate rahapoliitiliste meetmete mõju ülekandumine pakub endiselt märkimisväärselt tuge ettevõtete ja kodumajapidamiste laenuitingimustele ning laenuvoogudele kogu euroalal. Seda kinnitavad ka tulemused, mis saadi värskemast küsitlusest, mis puudutas euroala ettevõtete juurdepääsu rahastamisele. Tulemuste järgi paranes rahastamise kättesaadavus eeskätt väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete jaoks.

Rahapoliitilised otsused

Korraliste majandus- ja monetaaranalüüside põhjal tegi EKP nõukogu järgmised otsused. Esiteks otsustas EKP nõukogu seoses mittestandardsete rahapoliitiliste meetmetega, et varaostukava raames praegu iga kuu 30 miljardi euro ulatuses tehtavaid netovaraoste jätkatakse kuni 2018. aasta septembri lõpuni. EKP nõukogu eeldab, et kui laekuvad andmed kinnitavad EKP nõukogu keskmise aja inflatsiooniväljavaadet, vähendatakse netovaraostude mahtu pärast 2018. aasta septembrit 15 miljardi euroni kuus kuni 2018. aasta detsembri lõpuni. Seejärel netovaraostud lõpetatakse. Teiseks kavatakse EKP nõukogu jätkata varaostukava raames ostetud aegumistähtjani jõudnud väärtpaberitelt laekuvate põhiosa tagasimaksete reinvesteerimist pikema aja jooksul pärast netovaraostude lõppemist, igal juhul seni, kuni see on vajalik soodsate likviidsustingimuste ja küllaldaselt toetava rahapoliitilise kursi säilitamiseks. Kolmandaks otsustas EKP nõukogu jätta EKP baasintressimäärad muutmata. Nõukogu eeldab, et need püsivad praegusel tasemel veel vähemalt 2019. aasta suvel ning igal juhul seni, kuni see on vajalik, et tagada inflatsiooni arengu jätkumine kooskõlas praeguste püsiva kohandumise ootustega.

1 Väliskeskond

Ehkki maailmamajanduse kasv on jätkunud, näitavad viimased andmed selle hoo mõningast raugemist. Üleilmsed rahastamistingimused on jäänud soodsaks, kuid on mõnes arenevas riigis karmistunud. Naftat importivate riikide väljavaateid on halvendanud naftahinna kallinemine, mis kajastab küll veel stabiilset üleilmset nõudlust, aga ka muret edasise pakkumise pärast, arvestades praegusi geopoliitilisi pingeid. Üleilmne väljavaade püsib lähiajal sellegipoolest kindel. Selle taga on arenenud riikide toetav rahapoliitika ja USA tähelepanuväärsed eelarvepoliitilised meetmed. Edaspidi peaks üleilmne majandusaktiivsus aeglustuma, kuna paljudes arenenud riikides on SKP jõudnud potentsiaalse taseme lähedale. Lisaks peaks väljavaadet mõjutama Hiina eeldatav üleminek aeglasemale kasvutempole, ehkki mõnes tooret eksportivas riigis on näha majanduse edasist elavnemist. Üleilmne inflatsioonisurve peaks vähehaaval suurenema, sest kasutamata tootmisvõimsus väheneb. Maailmakaubanduse kasv püsib lähiajal hinnangute kohaselt ikka hoogne. Üleilmse kasvu kiirust ohustavad aga eelkõige kõrgemate kaubandustariifide kehtestamine ja võimalus, et proteksionistlikke meetmeid rakendatakse ulatuslikumalt. Lühikeses plaanis on üleilmse majandusaktiivsuse ja maailmakaubanduse riskide tasakaal viimasel ajal halvenenud ning keskmise aja vältel jäävad valitsema langusriskid.

Üleilmne majandustegevus ja kaubandus

Pärast aasta kestnud kiiret ja väga ühtlast kasvu kahanes maailmamajanduse hoog 2018. aasta alguse poole mõnevõrra. Esimese kvartali andmete kohaselt on majandusaktiivsus olnud oodatust pisut väiksem. USAs aeglustus SKP kasv kvartali võrdluses 0,6%ni, kuna tarbimiskulutused vähenesid. See omakorda võis tuleneda maksutagastuste viibimisest ja sesoonsest jääkmõjust, mis on viimastel aastatel esimese kvartali SKP näitajates kajastunud. Ka Ühendkuningriigis on kasvuhoo pidurdunud ja Jaapanis registreeriti esimest korda kahe aasta jooksul SKP vähenemine kvartali arvestuses. Mõlemal juhul võis oma osa mängida ka halb ilm, mis piiras ehitamist ja tarbimist. Seevastu Hiina majandus kasvas jõudsal sammul ja sealne SKP suurenes aastaga 6,8%.

Lähiajal peaks maailmamajanduse kasv taastuma. Küsitlustulemused prognoosivad eelolevateks kvartaliteks püsivat kasvu. Üleilmne toodangut kajastav ostujuhtide liitindeks kukkus märtsis, kuid kerkis aprillis ja mais, jäädes pikaajalisest keskmisest ülespoole (vt joonis 1). Majandusalduse näitajad püsisid samuti optimistlikud ja tarbijate kindlustunne küündis rekordtaseme lähedale.

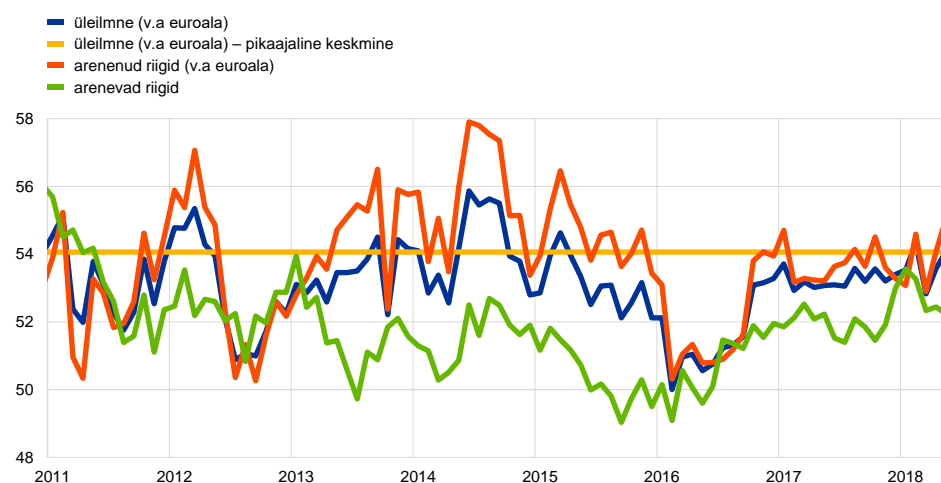
Üleilmset majandusväljavaadet ohustab kõrgemate kaubandustariifide kehtestamine ja pooleliolevad arutelud edasiste proteksionistlike meetmete üle. Märtsis allkirjastas president Trump korralduse kehtestada terasele 25% ja alumiiniumile 10% imporditariif. Ehkki esialgu tehti mitmele riigile erand, otsustas USA seejärel laiendada tariifide kehtivust ka Euroopa Liidule, Kanadale ja Mehhikole. Asjassepuutuvad riigid on vastuabinõuna samuti lubanud tariife suurendada. Praegu võetud meetmed hõlmavad vaid väikest osa

maailmakaubandusest ja eeldatavasti on nende üleilmne makromajanduslik mõju vähetähtis. Siiski on suurenenud edasiste proteksionistlike sammude oht. Pärast intellektuaalomandiga seotud tegevuse uurimist Hiinas ähvardas USA tõsta tariife Hiina kaupadele 50 miljardi dollari ulatuses, millele Hiina lubas vastata samaga. Samuti asus USA uurima autode impordi mõju riigi julgeolekule. Kummalgi juhul ei ole vaatlusperioodi lõpu seisuga võetud mingeid meetmeid. Sellegipoolest võivad konflikti süvenemise ootused mõjutada investeerimisotsuseid ja see võib kajastuda üleilmse kasvus. Kui heita pilk tulevikku, siis võib proteksionismi ulatuslikust laienemisest tulenev oht üleilmsele majandusaktiivsusele olla suur.

Joonis 1.

Üleilmne ostujuhtide liitindeks

(hajuvusindeks)



Allikad: Haver Analytics, Markit ja EKP ekspertide arvutused.

Märkused. Viimased andmed pärinevad 2018. aasta maist. Pikaajaline keskmine näitaja kätkeb ajavahemikku 1999. aasta jaanuarist 2018. aasta maini.

Üleilmset väljavaadet toetab endiselt soodne, ehkki veidi karmistunud rahapoliitika.

Föderaalreservi rahapoliitika komitee tõstis 2018. aasta märtsis ja juunis toimunud kohtumistel intressimäärasid. Föderaalreservi fondide futuuride kõver näitab, et turgudel oodatakse endiselt rahapoliitika järkjärgulist karmistumist. Futuuride turul on suures osas hinna sisse arvestatud veel vähemalt üks intressimäärade tõus 2018. aastal ja kasvab tõenäosus, et seda tehakse lisaks isegi kaks korda. Ka Ühendkuningriigis viitavad turuootused sellele, et intressid lähikuudel suurenevad. Teisalt püsib Jaapani keskpanga kurss endiselt väga toetav. Arenevatest riikidest on Hiinas taas karmistatud riigisiseseid rahastamistingimusi finantssüsteemis ilmnevate ohtudega võitlemiseks ja märtsis tõsteti jälle intressimäärasid, ehkki rahaturu intressimäärad on viimastel nädalatel pisut alanenud. Baasintressimäärad on kerkinud ka Türgis ja Argentinas, kuna finantskeskkond on halvenenud. Brasiilias ja Venemaal aga kärbiti ametlikke intressimäärasid märtsis veelgi, sest inflatsioonisurve oli väike.

Hoolimata ikka veel toetavast rahapoliitikast on üleilmsed rahastamistingimused viimastel nädalatel karmistunud, eriti arenevates riikides. Üleilmsed aktsiaturud on jäänud suhteliselt stabiilseks ning Standard & Poor's 500 indeksi tase on ikka veel kõrgemal kui aasta algul. Pikaajaliste

võlakirjade tulusus on suuremates arenenud riikides siiski kasvanud. USA-s on kümneaastase tähtajaga riigivõlakirjade tulusus aasta algusest saadik suurenenud ligikaudu 50 baaspunkti. Kerkivate intressimäärade ja USA dollari tugevnemise koosmõju on arenevates riikides kaasa toonud karmimad rahastamistingimused. Pärast terve viimase aasta kestnud elavnemist aeglustus aprillis kapitali sissevool arenevatesse riikidesse ja nende emiteeritud võlakirjade tulususe vahe kasvas. Praegu ei ulatu finantsturgude tõsine volatiilsus paarist riigist kaugemale. Sellised riigid on näiteks Argentina ja Türgi, mida turud näivad pidavat haavatavateks, arvestades sealset kõrget inflatsioonimäära ja märkimisväärset vajadust välisrahastamise järele. Sellegipoolest on rahastamistingimused vaatlusalusel perioodil karmistunud enamikus arenevates riikides.

Viimase kahe kuu jooksul on naftahind järsult tõusnud, ehkki viimasel ajal on märgata olnud aeglustumist. Võrreldes selle aasta algusega kajastab hinnatõus osaliselt püsivat üleilmset nõudlust. Samas on naftapakkumine jäänud üldjoontes muutumatuks, kuna toodangumahu kärpeid, milles OPECi riigid ja teised naftat tootvad riigid kokku leppisid, tasakaalustas tootmise suurenemine USA-s. Surve hetkehinnale kasvas veelgi mai keskpaigas, kui USA otsustas taganeda ühisest laiaulatuslikust tegevuskavast, millega määrati sanktsioonid Iraanile. Pärast seda panid hinna langema uudised selle kohta, et OPECi riigid, Venemaa ja nende partnerid arutavad võimalust lõpetada tootmise piiramine. Varasemad kogemused on näidanud, et selline naftahinna tõus, mille on põhjustanud muutused pakkumises või edasise pakkumisega seotud ebakindlus, on üldjuhul seotud väiksema üleilmse majandusaktiivsusega, samal ajal kui nõudlusest tulenev hinnatõus ei ole suuremat üleilmset nõudlust enamasti täielikult tasakaalustanud.¹ Kuna naftahinna hiljutises tõusus kajastuvad nii püsiv üleilmne nõudlus kui ka tulevase pakkumisega seotud ebakindlusest tingitud ettevaatusabinõud, siis peaks kallima naftahinna netomõju üleilmsele majandusele jääma üldiselt tagasihoidlikuks. Siiski avaldab naftahinna muutus riigiti ilmselt teatud ümberjaotavat mõju, kusjuures eelkõige paraneb naftat ekspordivate riikide väljavaade.

Lähiajal peaks üleilmset majandusaktiivsust toetama laiaulatuslik tsükliline tempo. Kuigi majandusaktiivsus aasta alguses pisut rauges, püsib lähiaja väljavaade tugevate põhinäitajate toel üldjoontes kindel. Arenenud riigid saavad soodsast rahapoliitikast endiselt kasu ja ehkki rahastamistingimused on viimastel nädalatel karmistunud, on need maailmamajanduse seisukohalt endiselt head. Üleilmset kasvu peaksid hoogustama ka USA tähelepanuväärsed eelarvepoliitilised meetmed, mis järgnevad maksureformi ja kulude suurendamise kohta sõlmitud kokkulepetele. Naftahinna tõus on pisut halvendanud naftat importivate riikide väljavaadet. Seevastu kaubandustingimuste paranemine peaks aitama stabiliseerida investeerimist paljudes naftat ekspordivates riikides, mis on toibumas sügavast majanduslangusest. Maailmakaubanduse elavnemise tuules kosuvad ka paljud arenevad riigid, esmajoonel Hiina ja teised Aasia ekspordiriigid.

¹ Vt EKP 2016. aasta neljanda majandusülevaate infokast „Madala naftahinna mõju maailmamajandusele“.

Keskmise aja jooksul peaks kiire hoog siiski raugema, kuna tsüklilised jõud vähenevad. Paljudes arenenud riikides on kogutoodangu lõhed juba kadunud ja arenevates riikides peaks kasutamata tootmisvõimsus lähikvartalite jooksul kahanema. Lisaks väheneb sammhaaval poliitiline toetus. USAs peaks eelarvepoliitiliste meetmete mõju kasvule olema suurim 2019. aastal. Jaapanis peaks see aga hääbuma selle aasta jooksul. Üleilmset väljavaadet mõjutab ka Hiina suund aeglasema kasvutempo poole, mis sõltub vähem krediidi- ja eelarvepoliitilistest meetmetest. Maailmamajanduse kasvukiirus väheneb ja langeb keskmise aja jooksul allapoole kriisieelset taset.

Kui tulla riigiti täheldatavate muutuste juurde, siis USAs oodatakse sel aastal majandusaktiivsuse taastumist. Eeldatavasti toetab sisenõudlust rangetest tööturutingimustest tulenev tõususurve palgakasvule, millega kaasnevad investeerimise edasine paranemine ja endiselt soodsad rahastamistingimused. Kasvuväljavaadet peaksid tagant tõukama ka eelarvepoliitilised muutused, sealhulgas maksureform ja kaheaastase eelarve kokkulepe.

Ühendkuningriigis jääb majandusväljavaade suhteliselt tagasihoidlikuks, arvestades ebakindlust, mis valitseb seoses riigi lahkumisega Euroopa Liidust. Pärast selle aasta esimese kvartali tagasihoidlikku tulemust peaks SKP reaalkasv mõnevõrra taastuma. Seejärel peaks kasv jääma vaoshoituks, kuna eratarbimist soodustavad teatud määral inflatsiooni eeldatav aeglustumine ja palgakasvu kiirenemine.

Jaapanis peaks majanduskasv vähehaaval aeglustuma. Lähiajal peaks majandusaktiivsus pärast esimese kvartali halba tulemust toetava rahapoliitika abil taastuma. Kaugemas tulevikus on oodata kasvu raugemist, kuna väheneb nii eelarvepoliitiline tugi kui ka kasutamata tootmisvõimsus. Rangemate tööturutingimuste tulemusena palgad pisut kasvavad. See peaks toetama kodumajapidamiste kulutusi ja aitama inflatsioonil pisut kiirenedada.

Kesk- ja Ida-Euroopa riikide majandusaktiivsus püsib eeldatavasti suur. SKP kasvu tõukab tagant ulatuslik investeerimine, mis on seotud ELi vahendite kasutuselevõetuga. Lisaks peaks tööturul valitseva olukorra paranemine võimendama ulatuslikke tarbimiskulutusi.

Hiinas prognoositakse majandusaktiivsuse mõningast vähenemist.

Kogutoodangut on viimasel ajal soodustanud jõuline tarbimine, valitsuse meetmed ja kindel eksport. See on korvanud eluasemeturu aktiivsuse kerge kahanemis, mille on tinginud laenukasvu aeglustumine ja rahastamistingimuste karmistumine. Kaugemas tulevikus peaks majanduskasvu kiirus vähehaaval raugema. See on kooskõlas Hiina juhtkonna seisukohaga, mille kohaselt lepitakse aeglasema majanduskasvuga, et vähendada riske ja pöörata tähelepanu majanduses avalduvale tasakaalustamatusele.

Suurte tooret eksportivate riikide majandusaktiivsus kogub aegamisi hoogu.

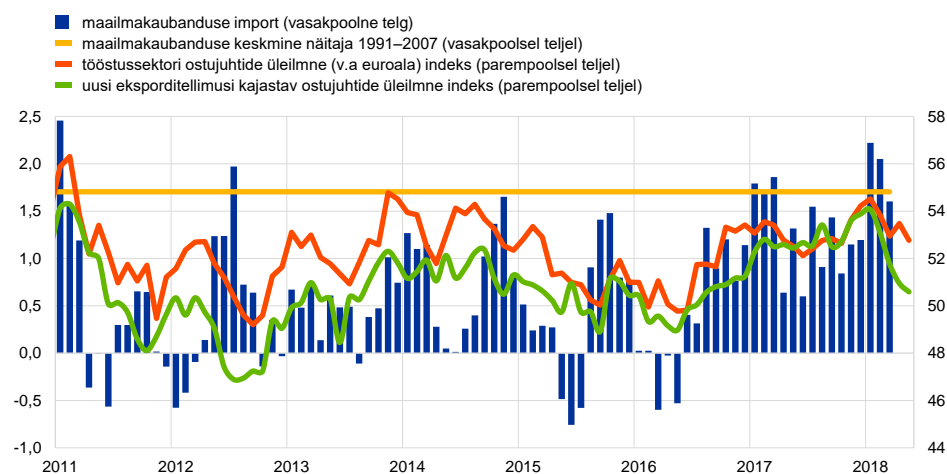
Venemaal kasv küll aeglustus 2017. aasta teisel poolel, ent riigi väljavaadet toetavad tõusev naftahind, kahanev inflatsioon ning ettevõtjate ja tarbijate suurenev kindlustunne. Keskmise aja vältel peaks majandusaktiivsus suurenema

tagasihoidlikus tempos, sest eelarveprobleemid survestavad ettevõtluskeskkonda. Brasiilias edendavad tööturu olukorra paranemine ja endiselt toetav rahapoliitika eeldatavasti tarbimist, kuna inflatsioonisurve on mõõdukas. Majandusaktiivsust peaks prognoosiperioodi vältel soosima ka toormehindade stabiliseerumine ja kaubandustingimused. Samal ajal võivad nõudlusele kahjulikku mõju avaldada nii poliitiline ebakindlus kui ka varasemate soodsate välisrahastamistingimuste kadumine.

Viimased näitajad viitavad sellele, et maailmakaubanduse kasvuhuog aeglustub lähiajal pisut. Madalmaade majanduspoliitika analüüsi büroo andmetel kahanes kaubanduse impordimaht pärast jaanuari- ja veebruarikuist jõudsat kasvu märtsis 1,6%ni (kolme kuu võrdluses). Muudki näitajad viitavad maailmakaubanduse kasvuhoo raugemisele 2018. aasta esimestel kuudel (vt joonis 2).

Joonis 2. Maailmakaubandus

(vasakpoolsel teljel: kolme kuu võrdluse muutus protsentides; parempoolsel teljel: hajuvusindeks)



Allikad: Markit, Madalmaade majanduspoliitika analüüsi büroo ja EKP arvutused.

Märkus. Viimased andmed pärinevad 2018. aasta maist (tööstussektori ostujuhtide üldine indeks ja uusi eksporditellimusi kajastav ostujuhtide üldine indeks) ning 2018. aasta märtsist (kaubandus).

Kaugemale vaadates peaks üleilmse impordi kasv järk-järgult aeglustuma, mis on kooskõlas üleilmse majandusaktiivsuse prognoositava tsüklilise kahanemisega. Minevikus on maailmakaubandus olnud silmapaistvalt protsükliline. Viimased kaubandusnäitajad on selle kogemusega vastavuses – kui üleilmne majandusaktiivsus 2015. ja 2016. aastal suurenes, siis maailmakaubandus taastus, kasvades isegi kiiremini kui maailmamajanduse kogutoodang. Pilg tulevikku näitab, et koos maailmamajanduse kasvu aeglustumisega raugneb prognooside kohaselt ka maailmakaubanduse kasv. Keskmise aja ettevaadetes kaubanduse kohta lähtutakse eeldusest, et üleilmne import kasvab üldjoontes kooskõlas majandusaktiivsusega. Seda toetavad tõendid selle kohta, et pärast finantskriisi on taandunud nende pikemaajaliste struktuursete tegurite mõju, mis varem maailmakaubanduse kiiret kasvu tagant tõukasid – sealhulgas kaubanduse liberaliseerimine, tariifide ja transpordikulude kärpimine ning üleilmsete väärtusahelate pikenemine. Ohud on aga suurenenud. Eelkõige sõltub kaubandusväljavaade sellest, kuidas kulgevad läbirääkimised kaubandustariifide üle.

Kokkuvõttes peaks üleilmne kasv jääma ettevaateperioodil üldjoontes stabiilseks.

Eurosüsteemi ekspertide 2018. aasta juuni makromajandusliku ettevaate kohaselt peaks euroalavälise maailmamajanduse SKP reaalkasv kiirenema, kerkides 2017. aasta 3,8%lt 2018. aastal 4,0%ni ning langedes seejärel 2019. ja 2020. aastal vastavalt 3,9%ni ja 3,7%ni. Sellisest ettevaatest nähtub eeldatav majandusaktiivsuse raugemine arenenud riikides ja struktuurne aeglustumine Hiinas, mida osaliselt tasakaalustab arengudünaamika mõningane paranemine arenevates riikides. Euroala välisnõudluse kasv peaks ulatuma 2018. aastal 5,2%ni, 2019. aastal 4,3%ni ja 2020. aastal 3,7%ni. Võrreldes 2018. aasta märtsi ettevaatega on üleilmset SKP kasvu 2018. ja 2019. aastaks allapoole korrigeeritud. Selle põhjuseks on oodatust väiksem lühiajaline kasv. Euroala välisnõudluse kasvu on kogu ettevaateperioodi ajaks pisut ülespoole korrigeeritud, võttes arvesse mõne Kesk- ja Ida-Euroopa riigi eeldatavat kaubandusmahukamat kasvu.

Viimastel nädalatel on üleilmse majandusaktiivsuse riskide tasakaalustatus halvenenud. Hinnangute kohaselt püsivad riskid tasakaalus lühikese aja jooksul kuid keskmise aja vältel jäävad valitsema langusriskid.

Tõusupoolelt võib USA eelarvepakett majandusaktiivsust oodatust rohkem mõjutada. Suurenenud on aga ulatuslikuma kaubandusproteksionismi väljavaade lähiajal ning see võib üleilmset majandusaktiivsust ja kaubandust tugevasti mõjutada. Muud langusriskid on seotud üleilmsete rahastamistingimuste edasise karmistamise võimalusega, Hiina reformidest tingitud häiretega ja geopoliitilise ebakindlusega, mille taga on eelkõige Brexitist tulenevad riskid.

Üleilmsed hinnamuutused

Üleilmne tarbijahindade inflatsioon on viimastel kuudel olnud üldiselt stabiilne.

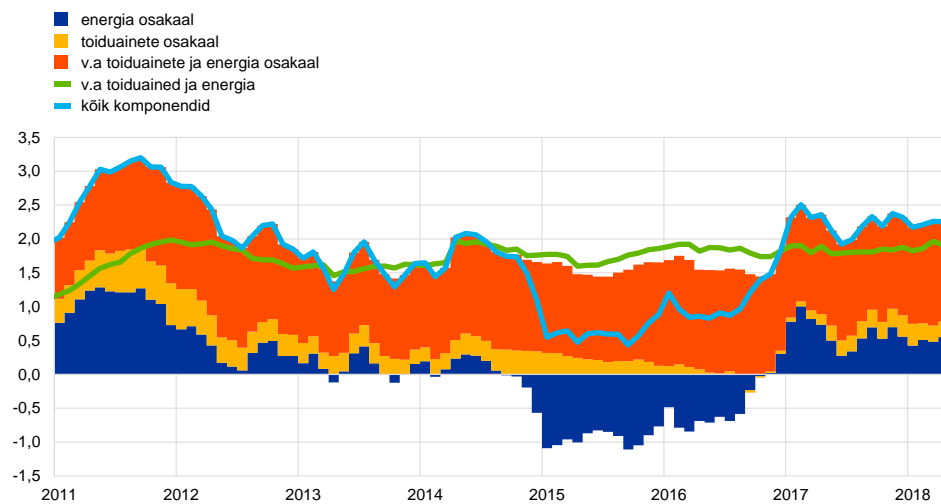
OECD riikides kasvas koguinflatsioon aprillis 2,3%ni. OECD riikide inflatsioon (v.a toiduained ja energia) aeglustus pisut, jõudes 1,9%ni (vt joonis 3). Samal ajal on palgasurve jäänud suhteliselt tagasihoidlikuks, hoolimata tööturutingimuste karmistumisest arenenud riikides.

Edaspidi peaks üleilmne inflatsioon lähiajal kiirenema. Lühikese aja jooksul hakkab inflatsiooni tempo naftahinna järsu tõusu toel eeldatavasti kiirenema. Pärast seda aga võib praeguse naftafutuuride kõvera järgi otsustades oodata ettevaateperioodil naftahinna alanemist, mis näitab energiahindade negatiivset mõju inflatsioonile. Maailma tasandil tasapisi kahanev kasutamata tootmisvõimsus peaks siiski alusinflatsiooni kiirendama.

Joonis 3.

OECD riikide tarbijahinnainflatsioon

(aastamuutus protsentides; osakaal protsendipunktides)



Allikas: OECD.

Märkus. Viimased andmed pärinevad 2018. aasta aprillist.

Euroala pikaajalised riskivabad intressimäärad on langenud alates EKP nõukogu 2018. aasta märtsi istungist. Pikaajaliste inflatsiooniootuste turupõhiste näitajate tõusu tasakaalustas reaalse intressimäära alanemine. Riigivõlakirjade tulususe vahe on olnud alates mai teisest poolest väga volatiilne. Seda on põhjustanud poliitiline ebakindlus Itaalias. Riigivõlakirjade turgude kõikumine on avaldanud teataval määral mõju ka teistele turusegmentidele ja aktsiaturu volatiilsus on suurenenud. Euroala finantsettevõtete aktsia- ja võlakirjahinnad on langenud, kuid mõju teistele turusegmentidele on jäänud väikeseks. Samal ajal on euroala mittefinantsettevõtete aktsiahinnad tõusnud, kajastades ettevõtete kindlat kasumiväljavaadet. Valuutaturgudel on euro nominaalne efektiivne vahetuskursid langenud.

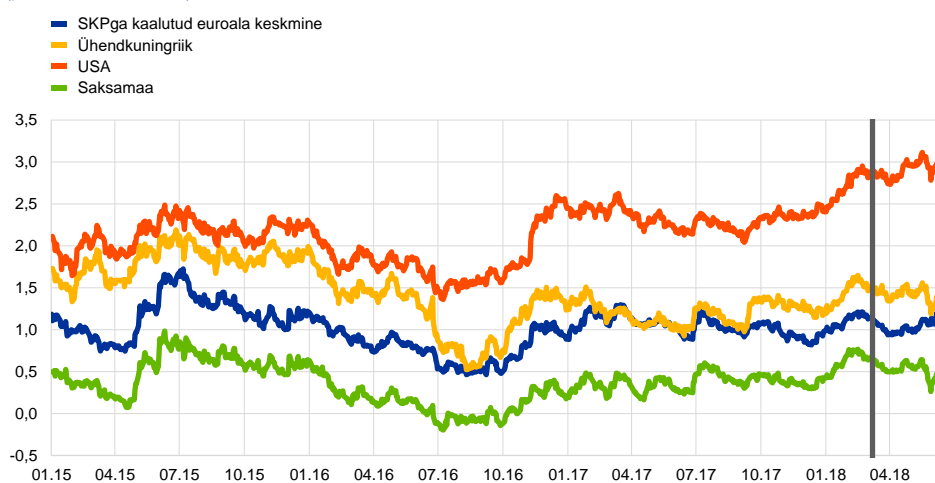
Pikaajaliste riigivõlakirjade tulusus on euroalal ja USAs kasvanud (vt joonis 4).

Vaatlusalusel perioodil (8. märtsist kuni 13. juunini) suurenes euroala kümneaastase tähtajaga riigivõlakirjade SKPga kaalutud tulusus 11 baaspunkti ehk 1,20%ni. Ka USA kümneaastase tähtajaga riigivõlakirjade tulusus kerkis 11 baaspunkti, jõudes 2,97%ni, mistõttu oli selle vahe euroala tulususega enneolematult suur.

Joonis 4.

Kümneaastase tähtajaga riigivõlakirjade tulusus

(protsentides aasta kohta)



Allikad: Thomson Reuters ja EKP arvutused.

Märkused. Päevased andmed. Vertikaalne hall joon tähistab vaatlusperioodi algust 8. märtsil 2018. Viimased andmed pärinevad 13. juunist 2018.

Euroala SKPga kaalutud riigivõlakirjade tulususe vahe riskivabade üleööintressi vahetustehingute intressimäärade suhtes on olnud volatiilne.

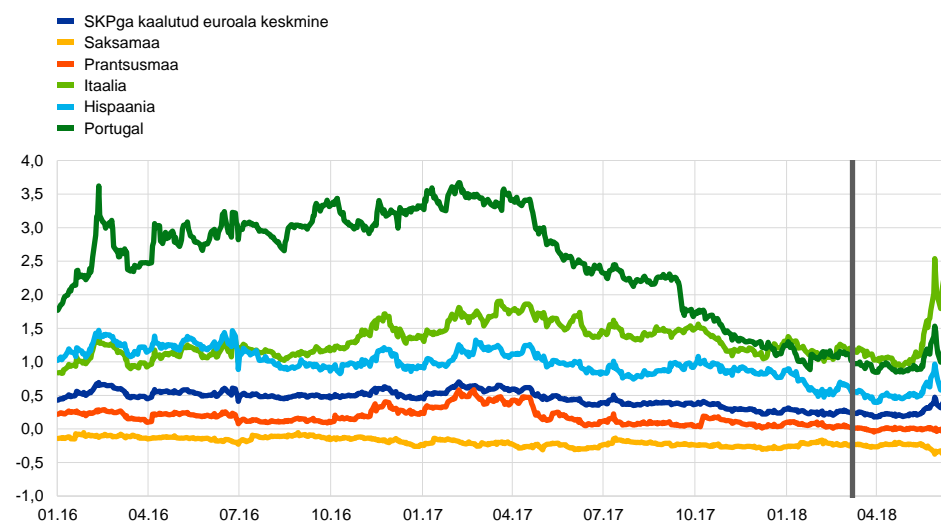
Üldiselt on see märtsi algusest saadik suurenenud. Pärast võrdlemisi tagasihoidlikku kõikumist vaatlusaluse perioodi esimesel poolel suurenes Itaalia riigivõlakirjade tulususe vahe märkimisväärselt pärast 15. maid, kui turud said teada uue valitsuse kavandatud esialgse programmi üksikasjad (vt joonis 5). Sellest ajast on riigivõlakirjade turu tingimused püsinud volatiilsed ja Itaalia riigivõlakirjade tulususe vahe on jäänud aprillikuisest näitajast kõvasti ülespoole. Eri tugevusega mõju on avaldunud ka teiste euroala riikide riigivõlakirjade turgudele. Kokkuvõttes on

kümneaastase tähtajaga riigivõlakirjade tulususe vahe SKPga kaalutud keskmine alates 8. märtsist suurenenud 17 baaspunkti ja 13. juunil oli see 40 baaspunkti.

Joonis 5.

Euroala riigivõlakirjade tulususe ja indeksipõhiste üleöintressi-vahetustehingute intressimäära vahe

(protsentides aasta kohta)



Allikad: Thomson Reuters ja EKP arvutused.

Märkused. Vahe arvutamiseks lahutatakse riigivõlakirjade tulususest kümneaastase tähtajaga indeksipõhiste üleöintressi-vahetustehingute intressimäär. Vertikaalne hall joon tähistab vaatlusperioodi algust 8. märtsil 2018. Viimased andmed pärinevad 13. juunist 2018.

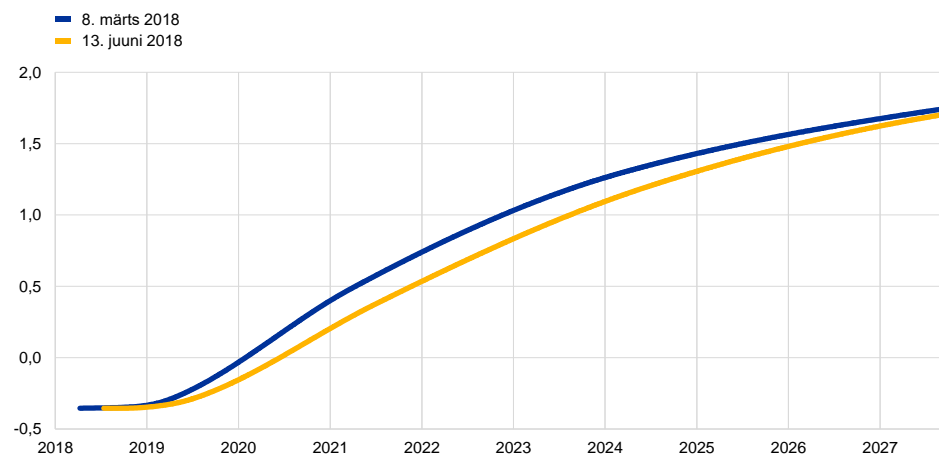
Euroala pankadevahelise üleöoturu keskmise aastaintressimäära (EONIA)

forvardköver langes vaatlusperioodil. Köver püsib alla nulli enne 2020. aastat saabuvate tähtaegade puhul, kajastades turu ootusi, et negatiivne intressimäär jääb pikemalt püsima (vt joonis 6). **EONIA oli vaatlusperioodil keskmiselt – 36 baaspunkti.** Ülelikviidsus suurenes veidi, kerkides ligikaudu 17 miljardit eurot umbes 1903 miljardi euron. Seda kasvu võis seostada eurosüsteemi varaostukava alusel jätkuvalt tehtavate väärtpapieriootudega. Likviidsustingimusi käsitletakse lähemalt infokastis 1.

Joonis 6.

EONIA forvardmäärad

(protsentides aasta kohta)



Allikad: Thomson Reuters ja EKP arvutused.

Vaatlusperioodil tõusid euroala mittefinantsettevõtete aktsiaindeksid.

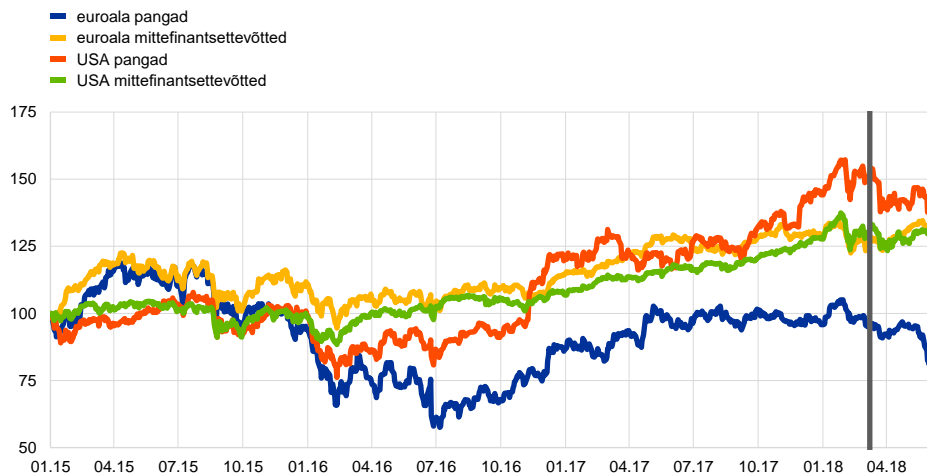
Seevastu finantsettevõtete aktsiaindeksid langesid märgatavalt. Eelkõige põhjustasid seda hiljutised pinged euroala riigivõlakirjaturgudel.

Euroala aktsiaturu volatiilsus suurenes märtsis ja uuesti ka mai lõpu poole, sest riigivõlakirjade turg jätkas kõikumist (vt joonis 7). Siiski jäi see volatiilsus allapoole veebruarikuist taset, mille puhul inflatsiooni kiirenemise tajumine turul tekitas korrigeerimist. Vaatlusperioodil tõusid euroala mittefinantsettevõtete aktsiahinnad ligikaudu 2%. Kokkuvõttes toetab ettevõtete kindel kasumiväljavaade taas euroala aktsiahindu, kajastades euroala soodsat makromajanduslikku keskkonda. Finantsandmeid mõjutasid riigivõlakirjaturu pinged, mis tõid kaasa ligikaudu 12% languse vaatlusperioodil. Selle tulemusena tõusid USA mittefinantsettevõtete aktsiahinnad ligikaudu 1%, samal ajal kui finantsettevõtete omad langesid 5%.

Joonis 7.

Euroala ja USA aktsiahindade indeksid

(indeks: 1. jaanuar 2015 = 100)



Allikad: Thomson Reuters ja EKP arvutused.

Märkused. Vertikaalne hall joon tähistab vaatlusperioodi algust 8. märtsil 2018. Viimased andmed pärinevad 13. juunist 2018.

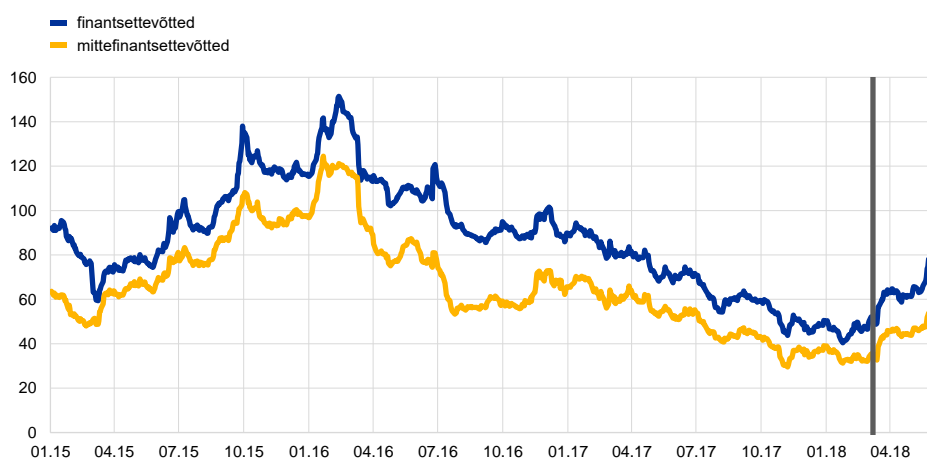
Mittefinantsettevõtete emiteeritud võlakirjade tulususe vahet on hiljutised riigivõlakirjade turgude pinged vähem mõjutanud.

Alates aprilli lõpust on investeerimisjärgule vastavate mittefinantsettevõtete võlakirjade tulususe vahe riskivaba intressimäära suhtes kasvanud 23 baaspunkti ja on nüüd 58 baaspunkti (vt joonis 8). Finantssektori võlakirjade tulusus on mõnevõrra rohkem suurenenud, tuues kaasa ligikaudu 32 baaspunkti suuruse laienemise. Siiski jääb ettevõtete võlakirjade tulususe vahe märkimisväärselt allapoole taset, mida täheldati 2016. aasta märtsis enne ettevõtlussektori varaostukava väljakuulutamist ja selle kasutuselevõttu.

Joonis 8.

Euroala ettevõtete võlakirjade tulususe vahe

(baaspunktid)



Allikad: iBoxxi indeksid ja EKP arvutused.

Märkused. Vertikaalne hall joon tähistab vaatlusperioodi algust 8. märtsil 2018. Viimased andmed pärinevad 13. juunist 2018.

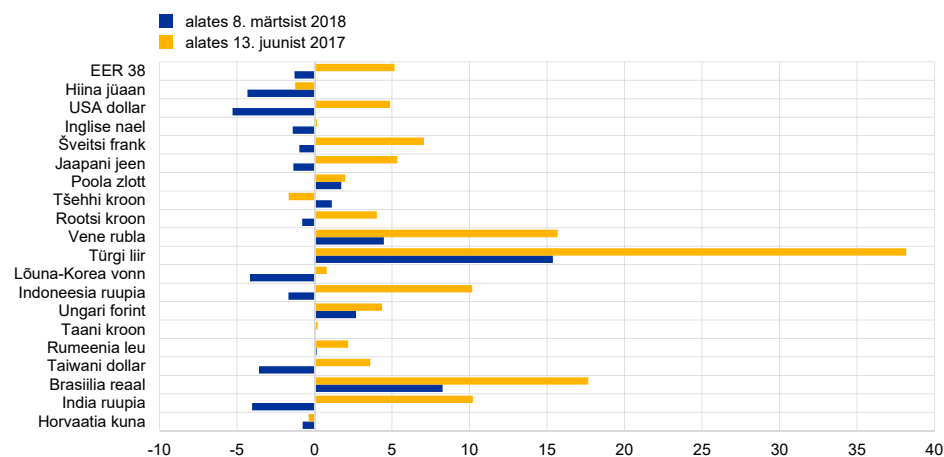
Valuutaturgudel nõrgenes euro veidi, kaalutuna väliskaubanduse

osatähtsusega (vt joonis 9). Vaatlusperioodil alanes euro nominaalne efektiivne vahetuskurss 1,3%, mõõdetuna euroala 38 kõige olulisema kaubanduspartneri vääringu suhtes. See areng kajastas üldiselt euro odavnemist peamiste vääringute ning eelkõige USA dollari (–5,3%) ja Hiina jüaani (–4,3%) suhtes ning tingis osaliselt vääringu kallinemise alates 2017. aasta juunist. Euro odavnes ka Inglise naela (–1,4%), Jaapani jeeni (–1,4%) ja Šveitsi frangi (–1,0%) suhtes. Sellist odavnemist euroala suurimate kaubanduspartnerite vääringute suhtes tasakaalustas üksnes osaliselt euro märkimisväärne tugevnemine mõne areneva turu vääringu, eelkõige Türgi liiri (15,4%), Brasiilia reaali (8,3%) ja Vene rubla (4,5%) suhtes, ning mõõdukam kallinemine mõne ELi euroalavälise liikmesriigi vääringu suhtes.

Joonis 9.

Euro ja valitud vääringute vahetuskursi muutused

(muutus protsentides)



Allikas: EKP.

Märkused. EER 38 on euro nominaalne efektiivne vahetuskurss euroala 38 kõige olulisema kaubanduspartneri vääringu suhtes. Kõikide muudatuste arvutamiseks on kasutatud 13. juunil 2018 kehtinud vahetuskursse.

3 Majandusaktiivsus

Vaatamata hiljutistele oodatust kehvematele näitajatele on euroala majanduskasv pärast potentsiaalsest kasvust tunduvalt kõrgema kasvumääraga perioodi eri riikides ja sektorites endiselt hoogne ja laiapõhjaline. Euroala SKP reaalkasvu toetab eeskätt eratarbimise ja investeerimise kasv. Värskeimad küsitlustulemused ja laekuvad andmed näitavad, et lähiajal jätkub tagasihoidlik, ent siiski kindel kasv. Eurosüsteemi ekspertide 2018. aasta juuni makromajandusliku ettevaates euroala kohta nähakse ette, et SKP aastane reaalkasv kiireneb 2018. aastal 2,1%, 2019. aastal 1,9% ja 2020. aastal 1,7%. Võrreldes EKP ekspertide 2018. aasta märtsi makromajandusliku ettevaatega on SKP reaalkasvu prognoosi 2018. aastaks allapoole korrigeeritud, kuid 2019. ja 2020. aasta puhul on see jäetud samaks.

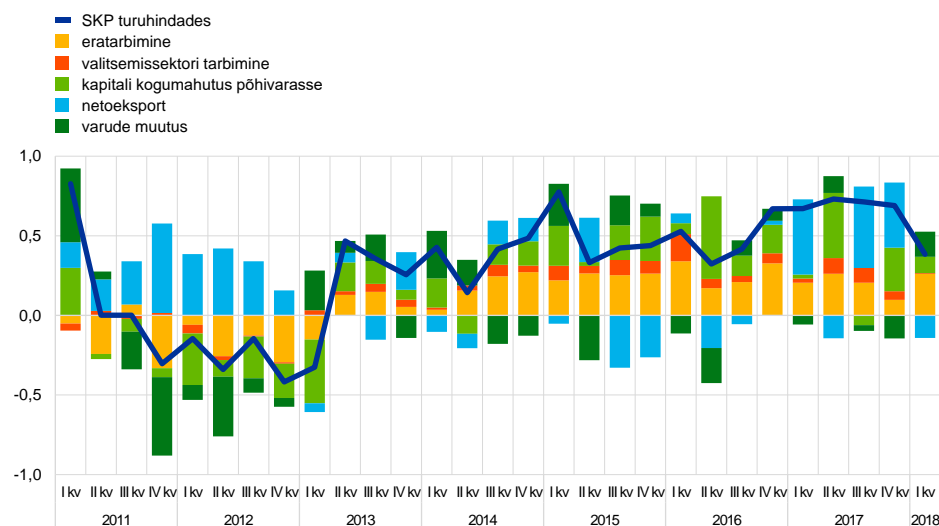
Kasv aeglustus 2018. aasta esimeses kvartalis, kuid jäi kõikides euroala riikides jõuliseks ja ulatuslikuks.

SKP kvartaalne reaalkasv kerkis 2017. aasta viimases kvartalis 0,7% ja 2018. aasta esimeses kvartalis 0,4% (vt joonis 10). Kasvu aeglustumine aasta alguses näib olevat tingitud ajutistest teguritest, aga ka püsivamate tsüklilistest teguritest (vt infokast 2). 2018. aasta esimeses kvartalis oli kasvu peamine tõukejõud endiselt sisenõudlus (eeskätt eratarbimine ja põhivarainvesteeringud). Samas kvartalis soodustasid varude muutused jõudsalt SKP reaalkasvu, ent netokaubanduse mõju oli negatiivne. Tootmise poolel toetas majandusaktiivsust peamiselt ehitus- ja teenindussektori hoogne kasv, tööstussektoris (v.a ehitus) aga vähenes lisaväärtus mõnevõrra.

Joonis 10.

Euroala reaalne SKP ja selle komponendid

(kvartalimuutus protsentides ja kvartaalne osakaal protsendipunktides)



Allikas: Eurostat.

Märkus. Viimased andmed pärinevad 2018. aasta esimesest kvartalist.

Hõivekasv jäi ka esimeses kvartalis jõuliseks. Tööhõive kasvas veelgi, kerkides 2018. aasta esimeses kvartalis eelmise kvartaliga võrreldes 0,4% (vt joonis 11), ja jõudis 2008. aasta esimeses kvartalis registreeritud kriisieelsest tasemest 1,9% võrra kõrgemale. Tööhõive suurenes enamikus euroala riikides ja ühtlaselt kõigis

sektorites. Pärast 2013. aasta teises kvartalis registreeritud madalseisu küündib euroala kumulatiivne hõivekasv koos viimase tõusuga nüüd 8,4 miljonini. Taastumisaegse kiire hõivekasvuga kaasnes enam-vähem stabiilne töötatud tundide keskmine arv, mis väljendab eeskätt mitme struktuurse teguri (näiteks osalise tööajaga töötajate suur osakaal koguhõives ja teised struktuursed muutused) mõju.

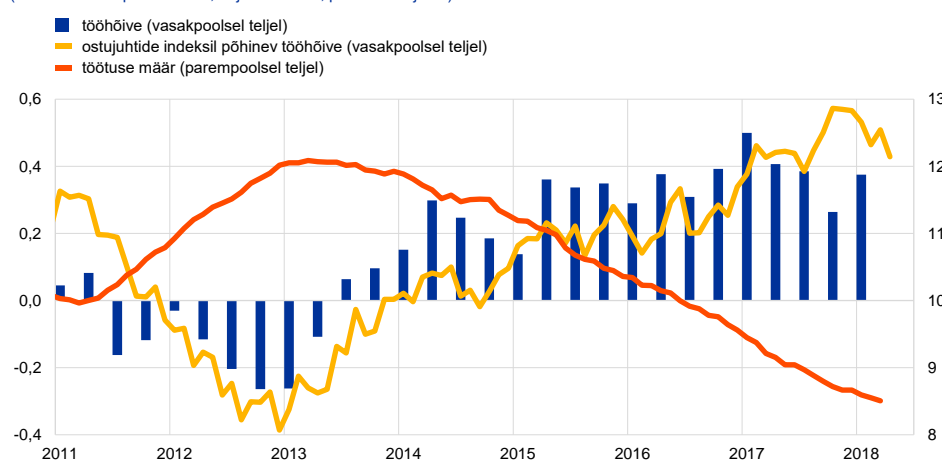
Lühiajaliste näitajate kohaselt on tööturg tugev ka 2018. aasta teises kvartalis.

Euroala töötuse määr jätkas langemist ja oli aprillis 8,5%, st madalaimal tasemel pärast 2008. aasta detsembrit. See langus oli laiapõhjaline, puudutades kõiki vanuse- ja soorühmi ning olenemata töötuse pikkusest. Küsitlusnäitajad on erakordselt kõrgelt tasemelt mõnevõrra taandunud, kuid viitavad endiselt sellele, et 2018. aasta teises kvartalis tööhõive kasv jätkus. Selles kontekstis on tööjõupuuduse märgid mõnes riigis ja sektoris süvenenud.

Joonis 11.

Euroala tööhõive, ostujuhtide indeksil põhinev hõive ja töötuse määr

(kvartalimuutus protsentides; hajuvusindeks; protsent tööjõust)



Allikad: Eurostat, Markit ja EKP arvutused.

Märkused. Ostujuhtide indeksi puhul on esitatud kõrvalekaldeid 50st jagatuna 10ga. Viimased andmed tööhõive kohta pärinevad 2018. aasta esimesest kvartalist, ostujuhtide indeksi kohta 2018. aasta maist ja töötuse määra kohta 2018. aasta aprillist.

Eratarbimise muutusi tõukavad endiselt tagant tööturu taastumine ja kodumajapidamiste bilansside tugevnemine.

Eratarbimine kasvas 2018. aasta esimeses kvartalis kvartali arvestuses 0,5%; sellele eelnes mõnevõrra rahulikum kasv 2017. aasta viimases kvartalis. Hiljutised muutused jaekaubanduses ja uute sõiduautode registreerimine kujutavad endast negatiivseid riske. Ent pikemat ajaplaani vaadeldes toetab suurenev tööjõutulu tarbimiskulutuste tempokat kasvu ja see avaldub ka tarbijate kindlustunde paranemises. Lisaks on kodumajapidamiste bilansi paranemine ka edaspidi tähtis stabiilset tarbimiskasvu mõjutav tegur, sest kodumajapidamiste krediitvõime mõjutab märgatavalt nende laenusaaamisvõimalusi.

Eluasemeturu jätkuv taastumine peaks endiselt majanduskasvu soodustama.

Eluasemeinvesteeringud suurenesid 2018. aasta esimeses kvartalis 1,2%, andes märku taastumise jätkumisest paljudes euroala riikides ja ka euroalal tervikuna. Hiljutised lühiajalised näitajad ja küsitlusandmed osutavad taastumise rõõmustavale, kuid aeglustuvale tempole. Ehitussektoris täheldati märtsis toodangumahu kolmandat järjestikust kuist vähenemist – eelmise kuuga võrreldes oli langus 0,3%.

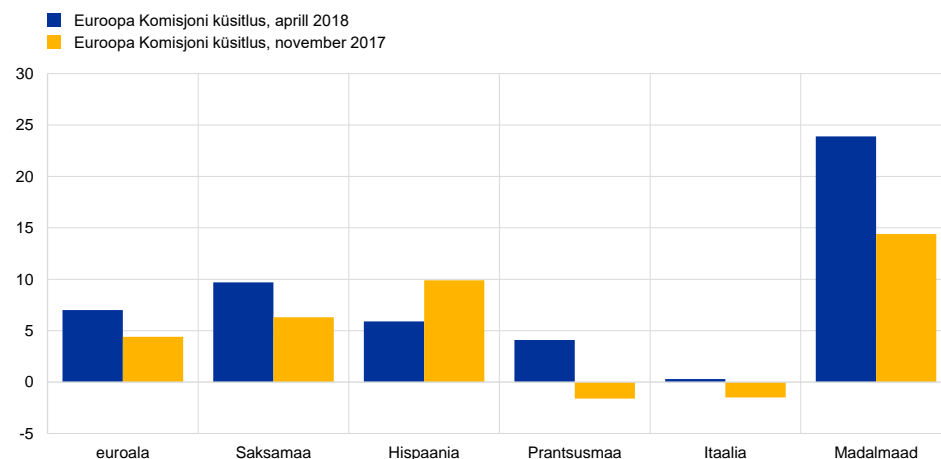
See-eest kasvas mais ostujuhtide indeksi kohane ehitustoodangu näitaja ja seeläbi pikenes praegune kasvuperiood pooleteise aastani. Samasugust arengut täheldati ka ostujuhtide indeksi alusel elamuehituse kohta. Mais paranes Euroopa Komisjoni ehitussektori kindlustunde näitaja hooneehitussegmendi kohta. Nii ostujuhtide indeks kui ka kindlustunde näitaja püsivad selgelt oma pikaajalisest keskmisest kõrgemal tasemel.

Äriinvesteeringute maht peaks taas kasvama ning seda toetavad soodsad kasumiootused, tugev nõudlus ja head rahastamistingimused. Euroala 2017. aasta neljanda kvartali sektoripõhiste andmete kohaselt püsivad ettevõtete marginaalid (mida mõõdetakse tegevuse netoülejäägi ja lisandväärtuse suhtena) kõrged. Lisaks on euroala noteeritud ettevõtete tuluootused endiselt head. Pealegi annavad tootmisvõimsuse kerkiv rakendusaste, tellimuste arvu kasv kapitalikaupade sektoris, suurenenud kindlustunne ja nõudlus märku sellest, et üldiselt püsib investeerimistempo dünaamilisena. Euroopa Komisjoni 2018. aasta aprillikuise tööstusinvesteeringute teemalise küsitluse viimased andmed näitavad, et euroalal oodatakse 2018. aastal töötleva tööstuse sektori reaalinvesteeringute hoogsat 7,0% kasvu, st ülespoole korrigeerimist võrreldes eelmise, 2017. aasta novembris korraldatud küsitlusega. Investeeringud peaksid 2018. aastal suurtes euroala riikides ja euroalal tervikuna kasvama (vt joonis 12).

Joonis 12.

Tööstussektori reaalinvesteeringutega seotud plaanid 2018. aastaks

(maht; aastamuutus protsentides)



Allikas: Euroopa Komisjoni küsitlus tööstusinvesteeringute kohta.

Euroala ekspordikasv aeglustus 2018. aasta esimeses kvartalis. Pärast püsivat kasvu 2017. aasta teisel poolel vähenes euroala kogu reaalne ekspordikasv 2018. aasta esimeses kvartalis 0,4%. Selle aeglustumise peamine põhjus oli kaupade eksport, mis vähenes eelmise kvartaliga võrreldes 0,6%. Euroalavälise kaubaekspordi kahanemine veebruaris ja märtsis tabas suurt hulka sihtkohti. Maailma ja euroala uute töötleva tööstuse tellimuste arvu kohta saadud küsitlusandmed kinnitavad, et eksport kasvab teises kvartalis rahulikumas tempos.

Värskemad majandusnäitajad ja küsitlustulemused on tagasihoidlikumad, kuid endiselt kooskõlas stabiilse ja laiapõhjalise majanduskasvu jätkumisega.

Tööstustoodangu (v.a ehitus) maht kahanes aprillis. See langus puudutas küllaltki suurt hulka sektoreid ja suuremaid euroala riike. Nii Euroopa Komisjoni majandusosalduse näitaja kui ka toodangu kasvu kajastav ostujuhtide liitindeks alanesid esimeses kvartalis ning aprillis ja mais langus jätkus, ehkki aeglasemas tempos. Mõlemad näitajad on endiselt oma pikaajalisest keskmisest kõrgemal.

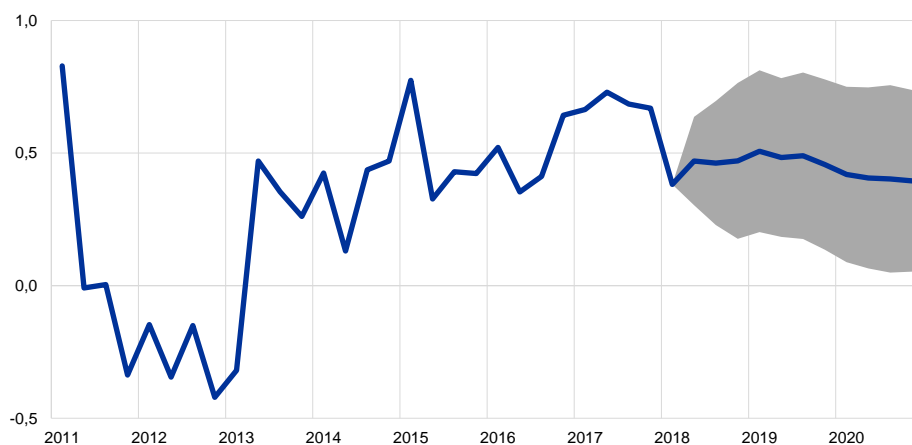
Praegune kindel ja laiapõhjaline majanduskasv peaks eelduste kohaselt jätkuma. EKP rahapoliitilised meetmed, mis on hõlbustanud finantsvõimenduse vähendamist, peaksid endiselt sisenõudlust soodustama. Eratarbimisele annavad hoogu kodumajapidamiste jõukuse suurenemine ja tööhõive pidev kasv, mis omakorda kajastab osaliselt varasemaid tööturereforme. Ettevõtlusinvesteeringuid toetavad soodsad rahastamistingimused, ettevõtete suurenev kasumlikkus ja tugev nõudlus. Eluasemeinvesteeringud püsivad jõulised. Ühtlasi peaks jätkuma üleilmse nõudluse ulatuslik kasv, mis elavdab euroala ekspordi. Euroala majanduskasvu väljavaadet mõjutavad riskid on endiselt laias laastus tasakaalustatud. Samal ajal on aga suurenenud ebakindlus, mis on seotud üleilmsete teguritega, sealhulgas protektsionismi tugevnemise ohuga. Samuti tuleb jälgida finantsturgude pidevat suurenenud volatiilsusriski.

Eurosüsteemi ekspertide 2018. aasta juuni makromajanduslikus ettevaates euroala kohta nähakse ette, et SKP aastane reaalkasv kiireneb 2018. aastal 2,1%, 2019. aastal 1,9% ja 2020. aastal 1,7% (vt joonis 13). Võrreldes 2018. aasta märtsi EKP ekspertide makromajandusliku ettevaatega on SKP oodatavat reaalkasvu 2018. aastaks allapoole korrigeeritud, kuid 2019. ja 2020. aasta puhul on see samaks jätud.

Joonis 13.

Euroala reaalne SKP (sh prognoosid)

(kvartalimuutus protsentides)



Allikad: Eurostat ja EKP veebilehel 14. juunil 2018 avaldatud artikkel „Juuni 2018. Eurosüsteemi ekspertide makromajanduslik ettevaade euroala kohta“.

Märkused. Esitatud väärtusvahemikud põhinevad eelmiste aastate ettevaadete ja tegelike tulemuste vahelistel erinevustel. Väärtusvahemike ulatus vastab nende erinevuste absoluutväärtuse kahekordsele keskmisele. Väärtusvahemike arvutamise meetodit (k.a korrigeerimine erandjuhtude suhtes) käsitletakse 2009. aasta detsembris avaldatud EKP väljaandes „New procedure for constructing Eurosystem and ECB staff projection ranges“, mis on kättesaadav EKP veebilehel.

4 Hinnad ja kulud

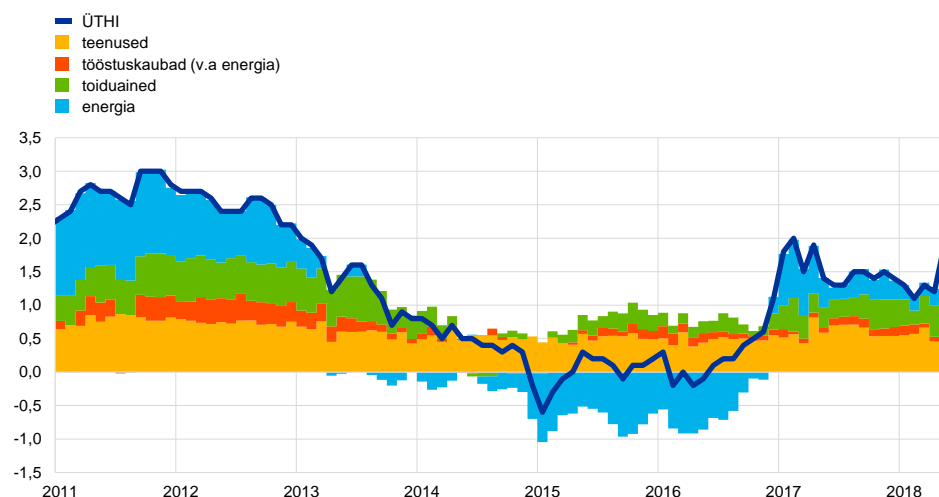
Eurostati kiirhinnangu kohaselt kerkis euroala aastane ÜTHI-inflatsioon 2018. aasta aprilli 1,2%lt mais 1,9%ni. Nafta praeguste futuurihindade põhjal võib eeldada, et koguinflatsiooni aastamäär püsib ülejäänud aasta jooksul ligikaudu praegusel tasemel. Ehkki alusinflatsiooni näitajad on üldjoontes endiselt tagasihoidlikud, tõusid need varasema madala tasemega võrreldes. Tootmisvõimsuse kõrge rakendusastme, tööturutingimuste pingestumise ja palgakasvu keskkonnas süveneb euroalasisene kulurõhk. Inflatsiooniväljavaatega seotud ebakindlus väheneb. Alusinflatsioon peaks aasta lõpu poole hoogustuma ja seejärel keskmise aja jooksul järk-järgult kiirenema, saades toetust EKP rahapoliitilistest meetmetest, majanduse jätkuvast elavnemisest, majandusliku loiduse taandumisest ja kiiremast palgakasvust. Üldjoontes samasugune hinnang kajastub ka eurosüsteemi ekspertide 2018. aasta juuni makromajanduslikus ettevaates euroala kohta, kus prognoositakse, et aastane ÜTHI-inflatsioon on 2018., 2019. ja 2020. aastal 1,7% ning ÜTHI-inflatsioon (v.a energia ja toiduained) on neil aastatel vastavalt 1,1%, 1,6% ja 1,9%.

Koguinflatsioon hoogustus mais tähelepanuväärselt. Eurostati kiirhinnangu kohaselt kasvas euroala aastane ÜTHI-inflatsioon jõuliselt, küündides 2018. aasta aprilli 1,2%lt mais 1,9%ni, mis on kõrgeim tase pärast 2017. aasta aprilli (vt joonis 14). See maikuine kiirenemine peegeldas teenuste ja toiduhindade inflatsiooni ning eeskätt energiainflatsiooni suuremat mõju. Energiainflatsiooni kasv kajastas nii energiahindade järsku kuist tõusu kõrgema naftahinna tõttu kui ka positiivset baasefeki.

Joonis 14.

Eri komponentide osakaal euroala ÜTHI-koguinflatsioonis

(aastamuutus protsentides; osakaal protsendipunktides)



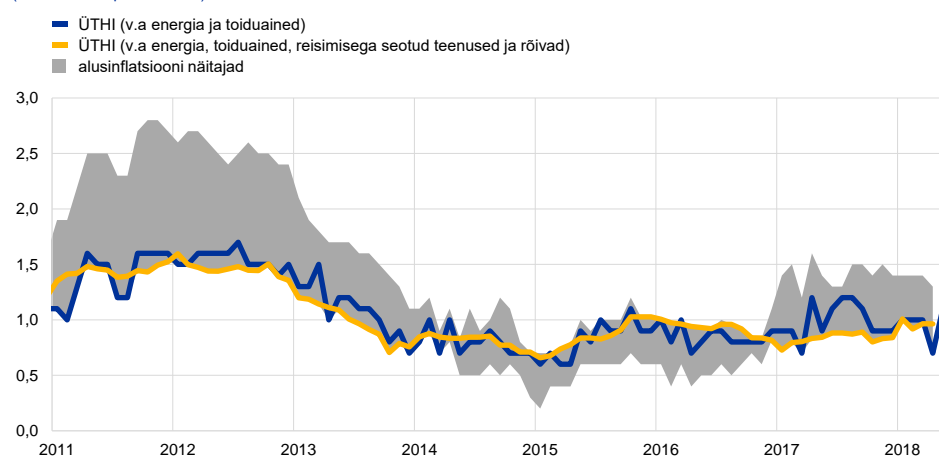
Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.
Märkus. Viimased andmed pärinevad 2018. aasta maist (kiirhinnang).

Alusinflatsiooni näitajad on jäänud üldjoontes vaoshoituks, kuid on varasema madala tasemega võrreldes tõusnud. Pärast seda, kui ÜTHI-inflatsioon (v.a energia ja toiduained) oli püsinud kolm kuud järjest 1,0% tasemel, aeglustus see

aprillis 0,7%ni, kuid kiirenes siis mais taas ja jõudis 1,1%ni (vt joonis 15). Selline liikumine peegeldas peamiselt lihavõttepühade teistsugusest ajastusest tulenevat volatiilsust. ÜTHI-inflatsioon, v.a energia, toiduained, reisimisega seotud teenused ja rõivad – viimased kaks komponenti sõltuvad tavaliselt kalendrilisest mõjust ja müügiperioodide ajastamisest –, oli aprillis suhteliselt stabiilne (aprill on viimane kuu, mille kohta see jaotus on olemas). Kui jätta kõrvale viimaste kuude volatiilsus, on alusinflatsiooni näitajad püsivad üldjoontes stabiilsena, kuid on 2016. aastal registreeritud madalseisust kõrgemale tõusnud.

Joonis 15. Alusinflatsiooni näitajad

(aastamuutus protsentides)



Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.

Märkused. Alusinflatsiooni näitajad on järgmised: ÜTHI (v.a energia); ÜTHI (v.a energia ja töötlemata toiduained); ÜTHI (v.a energia ja toiduained); ÜTHI (v.a energia, toiduained, reisimisega seotud teenused ja rõivad); 10% kohandatud keskvaartus; 30% kohandatud keskvaartus; ja ÜTHI kaalutud keskvaartus. Viimased andmed pärinevad 2018. aasta maist (ÜTHI, v.a energia ja toiduained, kiirhinnang) ja 2018. aasta aprillist (kõik muud näitajad).

Euroalasisese kulusurve süvenemine tasakaalustas suuresti varasema vahetuskursi kallinemise tõttu kasvanud langussurvet kaupade (v.a energia) hindade inflatsioonile.

Euro efektiivse vahetuskursi varasema kallinemise mõju on olnud näha impordihinna inflatsiooni aeglustumises.² Tarbekaupade (v.a toiduainete) euroalavälised impordihinnad odavnesid 2018. aasta aprillis aasta arvestuses vaid pisut, langedes märtsi –1,9%lt –2,0%ni. Vahekaupade impordihinna inflatsioon, mis annab märku siseturu tootmisahela varasemates etappides valitsenud hinnasurve, paranes mõnevõrra ja oli aprillis märtsi –1,5% tasemega võrreldes –0,8%. Võrreldes impordihinna inflatsiooniga jäi tarbekaupade (v.a toiduained) siseturu tootjahindade inflatsioon euro vahetuskursi varasemast kallinemisest tingitud langussurve vastu kindlaks. See kajastas tõenäoliselt euroalasisese kulusurve ja hinnakujundusvõime suurenemist tugeva majanduskasvu tingimustes. Tarbekaupade (v.a toiduained) tootjahindade aastane inflatsioon oli 2018. aasta veebruarist kuni aprillini stabiilselt 0,5%, tõustes 2017. aasta teise poolaasta keskmiselt 0,2% tasemelt kõrgemale. Tarbijate jaoks aeglustus mais ÜTHI tööstuskaupade (v.a energia) inflatsioon, vähenedes aprillikuiselt 0,3%lt 0,2%ni. See oli madalam kui aasta alguses

² Lisateabe saamiseks vt käesoleva majandusülevaate infokast „Inflatsioonile ülekanduva vahetuskursi mõju jälgimine“.

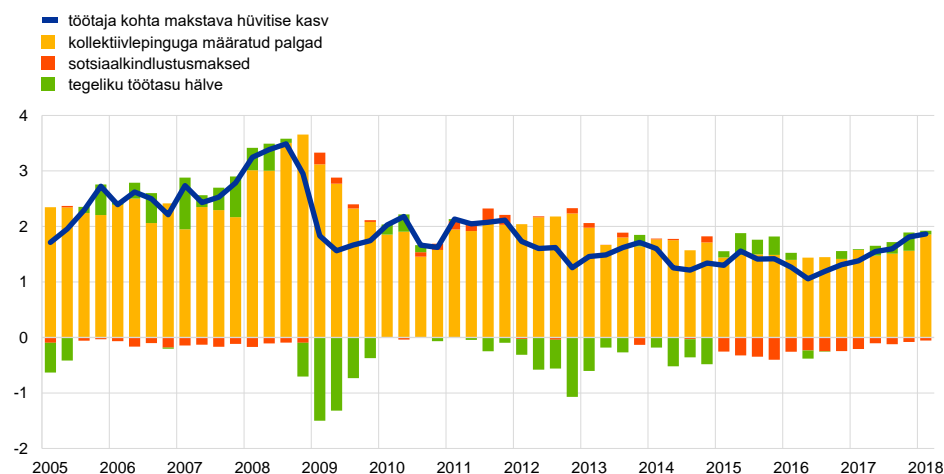
täheldatud määr, kuid see tendents võib olla seotud rõivaste ja jalatsite alamkomponendi aastase inflatsioonimäära suure volatiilsusega, mis on osaliselt tingitud viimastel aastatel muutunud hooajamüügi eripärast.

Hiljutised muutused palgakasvu näitajates annavad märku kasvusuundumuse jätkumisest ja kinnitavad euroalasisese kulusurve järkjärgulist kasvu. Töötaja kohta makstava hüvitise aastakasv oli 2018. aasta esimeses kvartalis 1,9%, mis on kõrgem kui 2017. aasta neljanda kvartali 1,8%, ning jääb nüüd 2016. aasta esimese poole näitajast kõvasti ülespoole (vt joonis 16). See kasv peegeldab kollektiivlepinguga määratud palkade tõusu (1,6%lt 2017. aasta neljandas kvartalis 1,9%ni 2018. aasta esimeses kvartalis). Hiljutised palgakokkulepped euroala riikides toetavad veelgi hoogsama palgakasvu ootust. Kokkuvõttes on palgakasvu hiljutised muutused kooskõlas paranevate tööturutingimustega, sest teised palgakasvu pidurdavad tegurid, sh varasem aeglane inflatsioon ja mõningates riikides kriisi ajal elluviidud tööturureformide jätkuv mõju, hakkavad kaduma.

Joonis 16.

Töötaja kohta makstava hüvitise komponentide osakaal

(aastamuutus protsentides; osakaal protsendipunktides)



Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.

Märkus. Viimased andmed pärinevad 2018. aasta esimesest kvartalist.

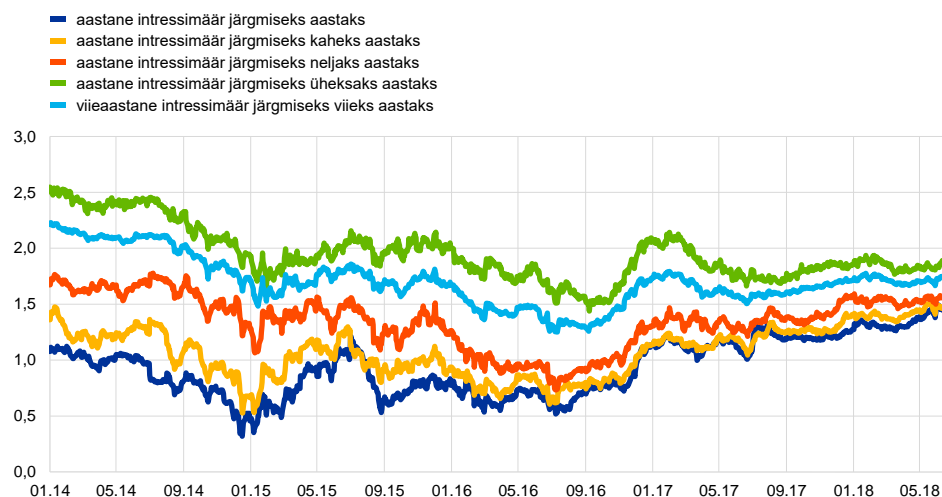
Pikemaajaliste inflatsiooniootuste turu- ja küsitluspõhised näitajad on püsinud üldjoontes stabiilsed.

12. juunil 2018 oli inflatsiooniga seotud viieaastaste vahetustehingute intressimäär viieks aastaks 1,74%, mis oli aprilli lõpuga võrreldes üldjoontes muutumatu (vt joonis 17). Inflatsiooniootuste turupõhiste näitajate tulevikku suunatus näitab taas, et aeglane inflatsioon jääb pikaks ajaks püsima ja sellega kaasneb väga rahulik naasmine tasemeni, mis on 2%st allpool, ent selle lähedal. Negatiivse keskmise inflatsiooni järgmise viie aasta riskineutraalsuse tõenäosus, millele viitavad inflatsiooni optsooniturud, on kaduvväike ja osutab sellele, et turud peavad praegu deflatsiooniriski väga tühiseks. EKP kutseliste prognoosijate 2018. aasta teise kvartali küsitluse järgi jäi pikemaajalise inflatsiooni ootus üldjoontes stabiilseks, st 1,9% tasemele. Samadele tulemustele viidati ka viimases Consensus Economicsi ja Euro Zone Baromeetri küsitluses.

Joonis 17.

Inflatsiooniootuste turupõhised näitajad

(aastamuutus protsentides)



Allikad: Thomson Reuters ja EKP arvutused.

Märkus. Viimased andmed pärinevad 2018. aasta 12. juunist.

Eurosüsteemi ekspertide 2018. aasta juuni makromajanduslikus ettevaates prognoositakse, et ÜTHI-inflatsioon on ettevaateperioodi kõigil aastatel muutumatuks 1,7% (vt joonis 18).³

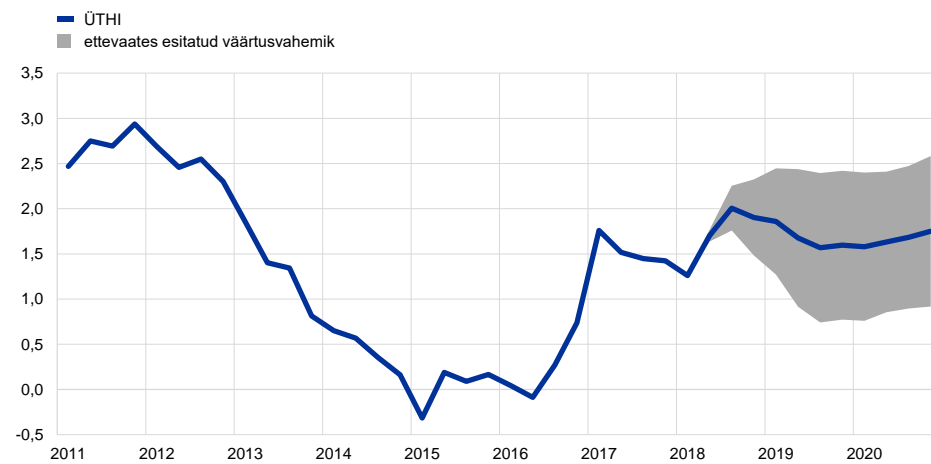
Inflatsiooniettevaate arengu taga on kaks konkureerivat muutust: ÜTHI-inflatsiooni (v.a energia ja toiduained) järkjärguline kasv, mis peaks jõudma 2018. aasta 1,1%lt 2019. aastal 1,6%ni ja 2020. aastal 1,9%ni, ning energiainflatsiooni kahanev osakaal, arvestades tehnilist eeldust, et naftahind muutub kooskõlas naftafutuuride kõveraga. Hinnasurve oodatav süvenemine kajastab eeskätt tööturul kasvavaid pingeid ja sellest tulenevat palgasurvet, eeskätt teatud riikides. Jõulise kasvu tingimustes kandub selline töökulude kasv tõenäoliselt edasi tarbijahindadesse. Võrreldes EKP ekspertide 2018. aasta märtsi makromajandusliku ettevaatega korrigeeriti ÜTHI-inflatsiooni 2018. ja 2019. aastaks 0,3% võrra ülespoole. Selle põhjus oli naftahinna tõus ja töötaja kohta makstava hüvitise kasvu väike ülespoole korrigeerimine.

³ Vt EKP veebilehel 14. juunil 2018 avaldatud artikkel „Juuni 2018. Eurosüsteemi ekspertide makromajanduslik ettevaade euroala kohta“.

Joonis 18.

Euroala ÜTHI-inflatsioon (sh prognoosid)

(aastamuutus protsentides)



Allikad: Eurostat ja EKP veebilehel 14. juunil 2018 avaldatud artikkel „Juuni 2018. Eurosüsteemi ekspertide makromajanduslik ettevaade euroala kohta“.

Märkus. Esitatud väärtusvahemikud põhinevad eelmiste aastate ettevaadete ja tegelike tulemuste vahelistel erinevustel.

Väärtusvahemike ulatus vastab nende erinevuste absoluutväärtuse kahekordsele keskmisele. Väärtusvahemike arvutamise meetodit (k.a erandjuhtude suhtes kohandamine) selgitatakse 2009. aasta detsembris avaldatud EKP väljaandes „New procedure for constructing Eurosystem and ECB staff projection ranges“.

5 Raha ja laenu

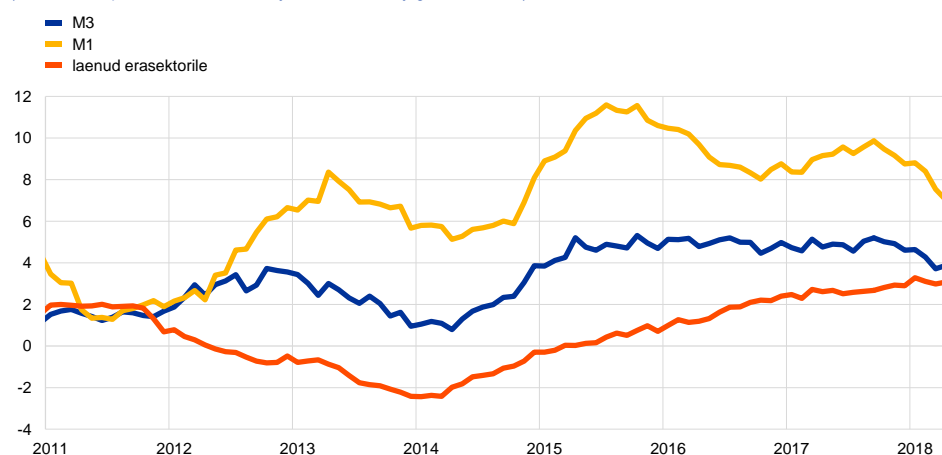
Laia rahapakkumise kasv on alates 2017. aasta neljandast kvartalist vähehaaval aeglustunud, kuna varaostukava raames tehtavad igakuised netovaraostud on kahanenud. Samal ajal on erasektorile pakutavate laenude kasv olnud püsivalt mõõdukas ning seda on tugevasti toetanud alates 2014. aasta juunist kehtestatud rahapoliitiliste meetmete mõju ülekandumine. Hinnangute kohaselt muutus mittefinantsettevõtetele pakutava välisrahastamise aastane koguvoog 2018. aasta esimeses kvartalis mõnevõrra vaoshoitumaks.

M3 kasv on alates 2017. aasta neljandast kvartalist vähehaaval aeglustunud, kuna igakuised netovaraostud on vähenenud. Kui 2018. aasta veebruaris oli M3 aastakasv 4,3% ja märtsis 3,7%, siis aprillis oli see 3,9% (vt joonis 19). Märtsis ja aprillis mõjutasid laia rahapakkumise muutusi ka baasefektid, tekitades aastases kasvumääras mõningase volatiilsuse. Netovaraostude kahanemine (80 miljardilt eurolt 60 miljardi euroni 2017. aasta aprillis ja seejärel 30 miljardi euroni 2018. aasta jaanuaris) on vähendanud soodsat mõju M3 kasvule, kuna nii müüjate hoiuste kasv (tingimusel, et müüja kuulub raha hoidvasse sektorisse) kui ka portfelliid ümberstruktureerimise mõju on muutunud tagasihoidlikumaks.⁴ Olukorras, kus intressimäärad on väga madalad, toetavad rahapakkumise kasvu endiselt EKP rahapoliitiliste meetmete mõju, kindel majanduskasv ja likviidsemate komponentide hoidmise väikesed alternatiivkulud. Ehkki M1 (koos M3 kõige likviidsemate komponentidega) aastakasvumäär vähenes aprillis veelgi, jõudes 7,0%ni (märtsis oli see 7,5%), oli selle tugi laia rahapakkumise kasvule ikka veel üpris märgatav.

Joonis 19.

M3, M1 ja laenu erasektorile

(aastamuutus protsentides; sesoonse ja kalendrilise mõjuga kohandatud)



Allikas: EKP.

Märkused. Laenu on kohandatud laenu müügi, väärtpaperistamise ja tingliku likviidsuse koondamisega. Viimased andmed pärinevad 2018. aasta aprillist.

⁴ Vt nt EKP 2015. aasta seitsmenda majandusülevaate artikkel „The transmission of the ECB’s recent non-standard monetary policy measures“.

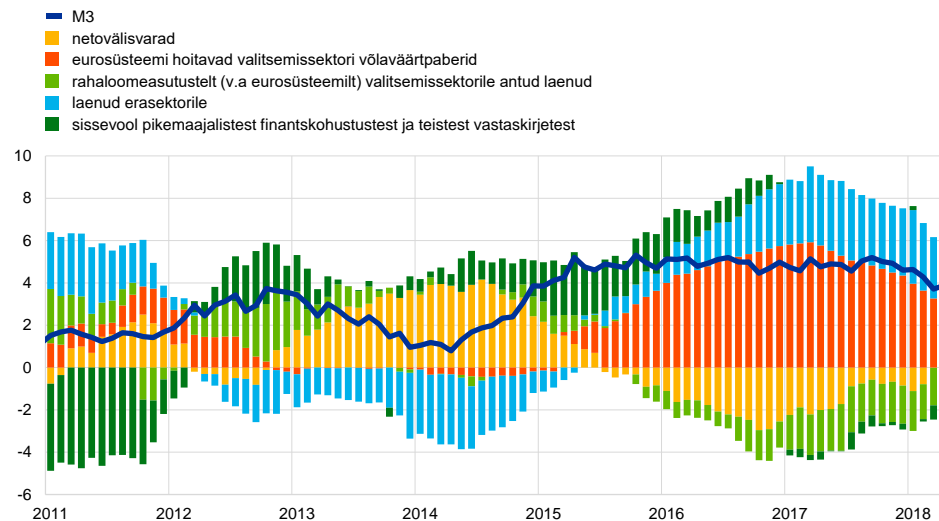
M3 kasvu põhivedajaks jäid endiselt üleõhoiused. Täpsemalt oli aprillis hoogne nii kodumajapidamiste kui ka mittefinantsettevõtete üleõhoiuste aastakasv (mõlemad 8,4%). Seevastu mitterahaloomeasutuste üleõhoiuste volatiilsema loomuga aastakasv aeglustus veelgi. Ringluses oleva sularaha mahu aastakasv jäi vaoshoituks, mis näitab, et väga madalate või negatiivsete intressimäärade tingimustes ei kipu raha hoidev sektor hoieuseid sularahaga asendama. Muud lühiajalised hoiused (st M2 – M1) avaldasid M3-le ikka veel negatiivset mõju. M3st väikese komponendi moodustavate turukõlblike instrumentide (st M3 – M2) aastakasvumäär oli aprillis taas miinuspoolel. Selle tingis peamiselt rahaturufondide aktsiate ja osakute negatiivne osakaal, mis näitab, et need instrumendid ei ole praegu tulu teenimise vahenditena kuigi atraktiivsed.

Laia rahapakkumise kasvu tõukasid endiselt tagant esmajoones riigisiseseid rahaloomeallikad (vt joonise 20). Vastaskirjetest vähenes veelgi eurosüsteemile kuuluvate valitsemissektori võlaväärtpaberite positiivne osakaal M3 kasvus (vt joonise 20 tulpade punane osa), arvestades tõika, et igakuine netosooetus varaostukava raames kahaneb. Selle vähenemise korvas üldiselt erasektorile väljastatud laenude osakaalu kasv (vt joonise 20 tulpade sinine osa). Laenud erasektorile hõlmavad nii rahaloomeasutustelt erasektorile väljastatud laene kui ka rahaloomeasutustele kuuluvaid euroala erasektori mitterahaloomeasutuste emiteeritud võlaväärtpabereid. Seega hõlmab see ka laene, mida pakutakse eurosüsteemi poolt ettevõtlussektori ostukava raames tehtud mitterahaloomeasutuste võlaväärtpaberite ostude kaudu. Rahaloomeasutuste pikemaajaliste finantskohustuste (v.a kapital ja reservid) pidev kahanemine euroala mitterahaloomeasutustest residentide vastu aitas M3 kasvu suurendada (sisaldub koos teiste vastaskirjetega joonise 20 tulpade tumerohelises osas). Sellise arengu tingisid rahastamise asendamine suunatud pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide atraktiivsemate vahenditega ja eurosüsteemi kaetud võlakirjade ostud kolmanda kaetud võlakirjade ostukava raames. Asjaolu, et euroala rahaloomeasutused (v.a eurosüsteem) müüvad riigivõlakirju, suurendas rahaloomeasutustelt (v.a eurosüsteemilt) valitsemissektorile antud laenude negatiivset aastakasvu ja pidurdas sellega M3 kasvu (vt joonise 20 tulpade heleroheline osa). Kokkuvõttes oli rahaloomeasutuste netovälisvarade aastavoog üldjoontes nullis, mis näitab, et euroalavälised residendid müüsid riigivõlakirju väiksemas mahus (vt joonise 20 tulpade kollane osa).

Joonis 20.

M3 ja selle vastaskirjed

(aastamuutus protsentides; osakaal protsendipunktides; sesoone ja kalendrilise mõjuga kohandatud)



Allikas: EKP.

Märkused. Laenu erasektorile hõlmavad rahaloomeasutustelt erasektorile väljastatud laene ja rahaloomeasutustele kuuluvaid võlaväärtpabereid, mille on emiteerinud euroala erasektori mitterahaloomeasutused. Seega sisaldab see võlaväärtpabereid, mille euroüsteem on omandanud ettevõtlussektori ostukava raames. Viimased andmed pärinevad 2018. aasta aprillist.

Erasektorile väljastatud laenude aastane kasvumäär püsis mõõdukal

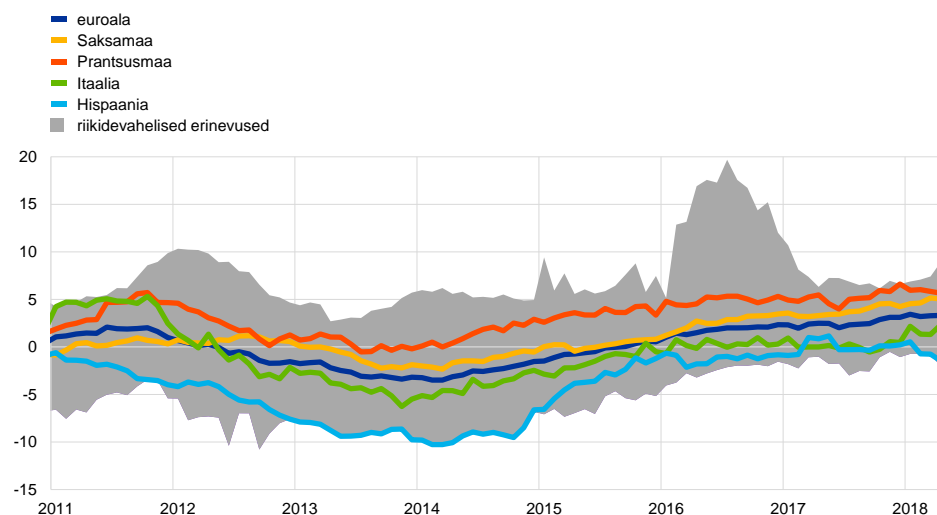
tõusuteel. Rahaloomeasutustelt erasektorile antud laenude aastakasv (mida on kohandatud laenude müügi, väärtpaperistamise ja tingliku likviidsuse koondamisega) oli aprillis 3,1% (märtsis 3,0%; vt joonis 19). Pärast märgatavat taastumist 2014. aasta esimeses kvartalis täheldatud madalseisust püsis mittefinantsettevõtetele antud laenude aastane kasvumäär aprillis kõikides sektorites stabiilselt 3,3% (vt joonis 21). Mittefinantsettevõtetele antud laenude mahu mõningast suurenemist toetavad väga soodsad rahastamistingimused ja ettevõtlusinvesteeringute järsk kasv. Kodumajapidamistele antud laenude aastakasv püsis aprillis muutumatult 2,9% (vt joonis 22). Seda toetavad väga soodsad rahastamistingimused, tööturu olukorra paranemine, tugevnenud eluasemeturg ning elamuehitusse tehtavate investeeringute ja eratarbimise kasv. Samal ajal jäi üldine laenukasv riigiti ebaühtlaseks. Pangad on teinud edusamme oma bilansside konsolideerimisel, kasumlikkuse suurendamisel ja viivislaenude vähendamisel, ehkki selliste laenude maht on mõnes riigis ikka veel suur ja võib endiselt mõjutada pankade finantsvahendussuutlikkust.⁵

⁵ Vt ka EKP 2018. aasta mai finantsstabiilsuse ülevaate 3. peatükk.

Joonis 21.

Rahaloomeasutuste laenud mittefinantsettevõtetele euroala valitud riikides

(aastamuutus protsentides)



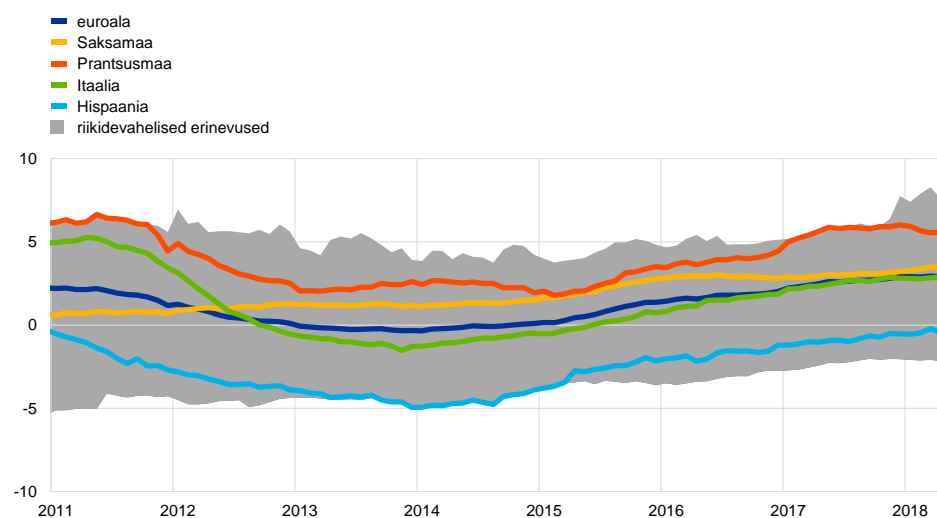
Allikas: EKP.

Märkused. Kohandatud laenude müügi, väärtpaperistamise ja tingliku likviidsuse koondamisega. Riikidevahelised erinevused on arvatud 12 euroala riigist koosneva püsivalimi miinimum- ja maksimumväärtuste alusel. Viimased andmed pärinevad 2018. aasta aprillist.

Joonis 22.

Rahaloomeasutuste laenud kodumajapidamistele euroala valitud riikides

(aastamuutus protsentides)



Allikas: EKP.

Märkused. Kohandatud laenude müügi ja väärtpaperistamisega. Riikidevahelised erinevused on arvatud 12 euroala riigist koosneva püsivalimi miinimum- ja maksimumväärtuste alusel. Viimased andmed pärinevad 2018. aasta aprillist.

Pankade rahastamistingimused püsisid endiselt 2017. aasta detsembris

saavutatud rekordmadala taseme lähedal. Euroala pankade laenuvahenditega

rahastamise koondkulu, mis 2018. aasta esimeses kvartalis kasvas, jäi aprillis

üldjoontes samaks (vt joonis 23). Selle põhjustas pankade võlakirjade tulususe

suurenemine, samal ajal kui pankade hoiusepõhise rahastamise kulud püsisid enam-

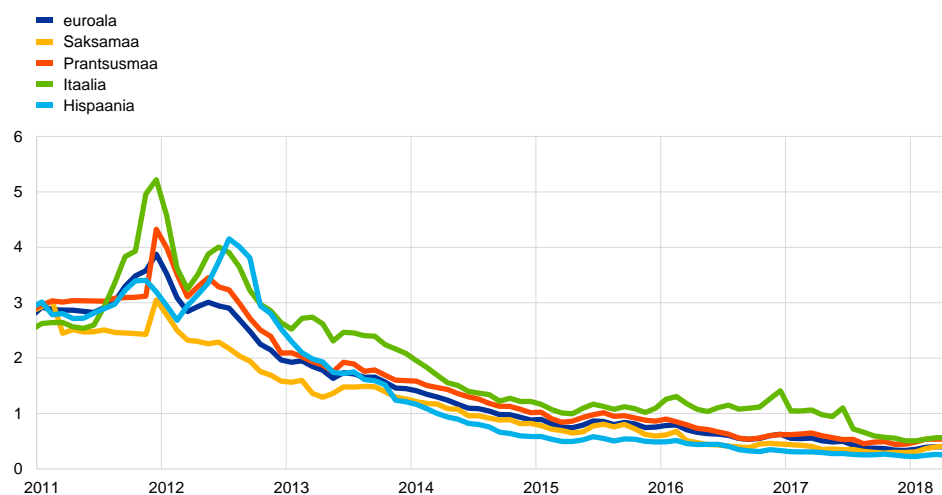
vähem muutumatuna. Pankade soodsatele rahastamistingimustele on kaasa

aidanud nii EKP toetav rahapoliitika kurss, rahaloomeasutuste pikemaajaliste finantskohustuste täitmine kui ka pankade bilansside tugevdamine. Itaalias valitseva poliitilise ebakindluse tingimustes muutus pankade võlakirjade tulusus 2018. aasta mais siiski riigiti ebaühtlasemaks (vt 2. peatükk).

Joonis 23.

Pankade laenuvahenditega rahastamise koondkulu

(hoiusepõhise rahastamise ja tagamata turupõhiste laenuvahenditega rahastamise koondkulu; protsentides aasta kohta)



Allikad: EKP, Markit iBoxx ja EKP arvutused.

Märkused. Hoiuste koondkulu on arvutatud uute üleõhioiuste, tähtajaliste hoiuste ja nõudmiseni hoiuste intresside keskmisena, mida on kaalutud nende vastavate jääkide summadega. Viimased andmed pärinevad 2018. aasta aprillist.

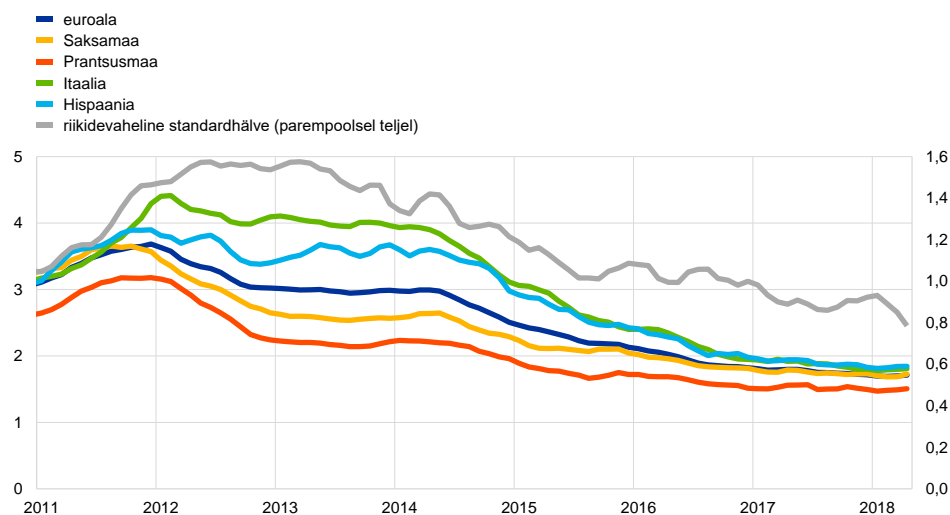
Mittefinantsettevõtetele ja kodumajapidamistele antud pangalaenude intressimäärad püsisid endiselt rekordmadala taseme lähedal.

Mittefinantsettevõtetele antud pangalaenude koondintressimäär (vt joonis 24) oli aprillis 1,70%, mis on lähedal 2018. aasta jaanuaris saavutatud enneolematult madalale tasemele ehk 1,67%-le. Kodumajapidamistele antud eluasemelaenude koondintressimäär (vt joonis 25) oli üldjuhul stabiilselt 1,83%, mis on vaid pisut kõrgemal 2016. aasta detsembris saavutatud madalseisust ehk 1,78%st. Pärast seda, kui 2014. aasta juunis kuulutati välja EKP krediitileevendusmeetmed, on pankadelt mittefinantsettevõtetele ja kodumajapidamistele antud laenude koondintressimäärad langenud üldiselt palju rohkem kui turuintressi viitemäärad. See näitab, et rahapoliitika meetmete mõju ülekandumine pangalaenude intressidesse on paranenud. Pankade rahastamise koondkulude eespool mainitud vähenemine on soodustanud ka laenude koondintressimäärade langust. 2014. aasta maist kuni 2018. aasta aprillini kahanesis mittefinantsettevõtetele antud laenude ja kodumajapidamistele antud eluasemelaenude koondintressimäärad vastavalt 123 ja 108 baaspunkti. Mittefinantsettevõtetele antud pangalaenude intressimäärad on eriti palju langenud nendes euroala riikides, mida finantskriis puudutas kõige ulatuslikumalt. See on toonud kaasa rahapoliitika mõju ühtsema ülekandumise nendele määradele eri riikides. Samal ajavahemikul vähenes märgatavalt euroalal väga väikestelt (kuni 0,25 miljoni euro suurustelt) laenudelt ja suurtelt (üle ühe miljoni euro suurustelt) laenudelt nõutavate intressimäärade vahe. See näitab, et väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad on madalamatest laenuintressimääradeest lõiganud üldjuhul suuremat kasu kui suurettevõtjad.

Joonis 24.

Mittefinantsettevõtetele antud laenude koondintressimäärad

(protsentides aasta kohta; kolme kuu libisevad keskmised)



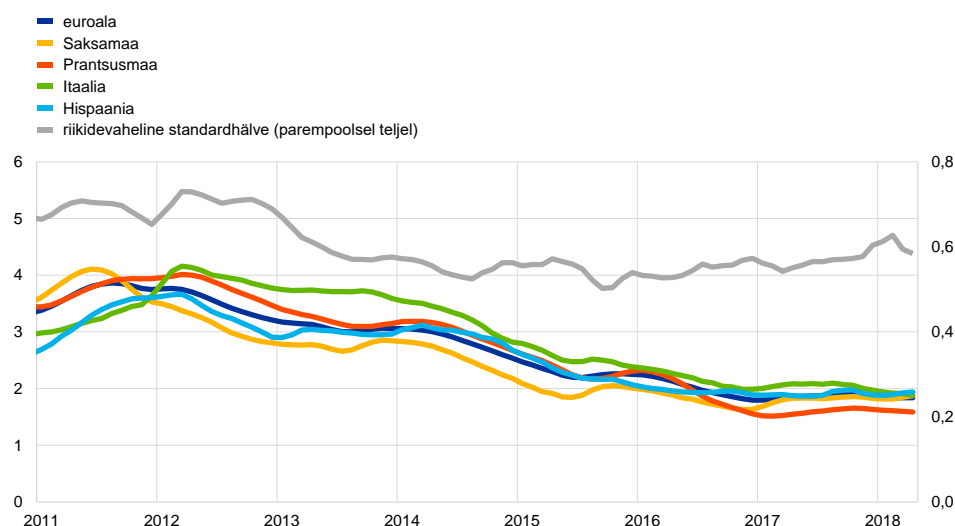
Allikas: EKP.

Märkused. Pangalaenude kogukulu näitaja on leitud lühi- ja pikaajaliste intressimäärade liitmisel, kasutades uute laenude mahu 24 kuu libisevat keskmist. Riikidevahelise standardhälbe leidmisel on lähtutud 12 euroala riigist koosnevast püsivalimist. Viimased andmed pärinevad 2018. aasta aprillist.

Joonis 25.

Kodumajapidamistele antud eluasemelaenude koondintressimäärad

(protsentides aasta kohta; kolme kuu libisevad keskmised)



Allikas: EKP.

Märkused. Pangalaenude kogukulu näitaja on leitud lühi- ja pikaajaliste intressimäärade liitmisel, kasutades uute laenude mahu 24 kuu libisevat keskmist. Riikidevahelise standardhälbe leidmisel on lähtutud 12 euroala riigist koosnevast püsivalimist. Viimased andmed pärinevad 2018. aasta aprillist.

Hinnangute kohaselt aeglustus 2018. aasta esimeses kvartalis euroala mittefinantsettevõtetele pakutava välisrahastamise aastane koguvoog veidi.

See näitab, et 2017. aasta jooksul vähenes võlaväärtpaberite ja noteeritud aktsiate emiteerimine. Seevastu pankade laenuünaamika on paranenud, saades muu hulgas tuge laenutingimuste kestvast leevenemisest ja pangalaenudega rahastamise

kulu vähenemisest. Üldiselt on mittefinantsettevõtete välisrahastamises alates 2014. aasta algusest täheldatud elavnemist toetanud majandusaktiivsuse kasv, kehtestatud rahapoliitiliste meetmete mõju ülekandumine (mis parandab laenuingimusi) ning ühinemiste ja ülevõtmiste suurema arvuga seotud rahastamisvajadused. Samal ajal on mittefinantsettevõtete suur jaotamata kasum kahandanud vajadust välisrahastamise järele.

Mittefinantsettevõtete võlaväärtpaberite netoemiteerimine kiirenes 2018. aasta esimeses kvartalis märgatavalt. Netoemiteerimine oli jaanuaris jõuline, kuid muutus veebruaris ja märtsis vagusamaks. Sellegipoolest oli selle maht viimati nõnda suur 2016. aasta kolmandas kvartalis. Aprilli ja mai turuandmed näitavad, et emiteerimine on püsinud hoogne, aga jääb siiski esimese kvartali rekordtasemele alla. Ka mittefinantsettevõtete noteeritud aktsiate netoemiteerimine kasvas 2018. aasta esimeses kvartalis tuntavalt.

Mittefinantsettevõtete rahastamiskulud on naasnud aasta alguses täheldatud soodsale tasemele. Aprillis oli mittefinantsettevõtete välisrahastamise üldine nominaalkulu, mis hõlmab pangalaene, võlakirjaemissioone turul ja omakapitaliga rahastamist, 4,5% ehk ligikaudu 14 baaspunkti väiksem kui märtsis. Mais jäid rahastamiskulud hinnangute kohaselt muutumatuks. Kuigi välisrahastamise praegune kulu on 2016. aasta juulis saavutatud madalseisust ligikaudu 43 baaspunkti kõrgem, jääb see siiski alla tasemele, milleni see küündis 2014. aasta keskel, kui turul hakkasid ilmema avaliku sektori väärtpaberite ostukava kehtestamise ootused.

Värskeimas küsitluses, milles uuriti euroala ettevõtete juurdepääsu rahastamisele, andsid euroala VKEd taas teada, et väliste rahastamisvahendite kättesaadavus üha paraneb. Selle põhjusena nähti eelkõige pankade suuremat laenuandmisvalmidust. VKEd märkisid, et kõikidel küsitluses uuritud makromajanduslikel ja ettevõttega seotud teguritel on olnud väliste rahastamisvahendite kättesaadavusele positiivne mõju ning eelmise küsitlusega võrreldes ei ole suuri muutusi aset leidnud. Ka seekord hindasid nad juurdepääsu rahastamisele enda jaoks kõige väiksemaks probleemiks, ehkki riigiti esineb siiski märkimisväärseid erisusi. Raskustes olevate VKEde osakaal euroalal on alates 2015. aastast püsinud väike ehk ligikaudu 4% – see on tunduvalt madalam tase kui 2012. aasta paiku kõnealuses piirkonnas täheldatud 15%. Osalt on selle tinginud toetavate standardsete ja mittestandardsete rahapoliitiliste meetmete kehtestamine. Seevastu oli kerkivate tööjõu- ja muude kulude (materjali-, energia- ja intressikulud) tingimustes pisut vähem neid VKEsid, kes teatasid käibekasvust, ja väiksem puhasosakaal näitas kasumi suurenemist.

Eelarve areng

Euroala eelarvepuudujääk peaks ettevaateperioodil (2018–2020) veelgi kahanema esmajoones tänu soodsatele tsüklilistele tingimustele ja intressimaksete vähenemisele. Euroala üldine eelarvepoliitiline hoiak on 2018. aastal eelduste kohaselt mõõdukalt ekspansiivne ning 2019. ja 2020. aastal laias laastus neutraalne. Kuigi euroala valitsemissektori võla suhe SKPsse kahaneb veelgi, püsib see ka edaspidi suur. Uued konsolideerimismeetmed oleksid kasulikud eeskätt suure võlaga riikides, et panna valitsemissektori võla suhe SKPsse kindlalt vähenema.

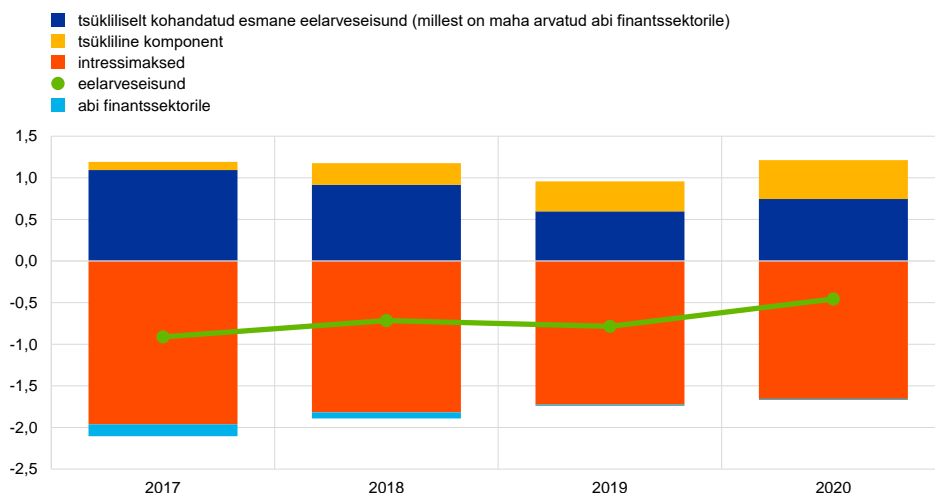
Euroala valitsemissektori eelarvepuudujääk peaks ettevaateperioodil (2018–2020) veelgi kahanema.

Eurosüsteemi ekspertide 2018. aasta juuni makromajanduslikust ettevaatest⁶ selgub, et euroala valitsemissektori eelarvepuudujääk väheneb 2017. aasta 0,9%lt SKPst 2020. aastaks eeldatavasti 0,5%ni SKPst. Eelarveväljavaate paranemist toetavad endiselt eeskätt soodsad tsüklilised tingimused ja kahanevad intressimaksed. Samal ajal halveneb tsükliliselt kohandatud esmase eelarveseisundi tasakaal 2019. aastal tõenäoliselt mõnevõrra (vt joonis 26). Euroala valitsemissektori eelarvepuudujäägi väljavaade on 2018. aasta märtsi ettevaatega võrreldes veidi soodsam.

Joonis 26.

Eelarveseisund ja selle komponendid

(protsentides SKPst)



Allikad: EKP ja eurosüsteemi ekspertide 2018. aasta juuni makromajanduslik ettevaade.
Märkus: Tegu on koondandmetega euroala valitsemissektori kohta.

Euroala eelarvepoliitiline hoiak peaks 2018. aastal olema mõõdukalt ekspansiivne ning 2019. ja 2020. aastal üldjoontes neutraalne.⁷ Ekspansiivne

⁶ Vt „Juuni 2018. Eurosüsteemi ekspertide makromajanduslik ettevaade euroala kohta“, EKP, 2018. Eelarve ettevaade põhineb eeldusel, et poliitika ei muutu. Seega sisaldab see üksnes neid meetmeid, mis on riikide parlamentides juba või peaaegu vastu võetud.

⁷ Eelarvepoliitiline hoiak peegeldab seda, millises suunas ja mahus mõjutavad eelarvepoliitilised meetmed majandust, kui jätta kõrvale riigi rahanduse automaatne reaktsioon majandustsüklile. Seda hinnatakse struktuurse esmase tasakaalu muutusena, mille puhul on tsükliliselt kohandatud esmase tasakaalu suhtarvust maha arvestatud valitsuse toetus finantssektorile.

eelarvepoliitiline hoiak 2018. aastal on tingitud mõnest väiksemast maksukärpest ja sellest, et valitsemissektori kulutuste kasv on dünaamilisem kui SKP nominaalkasvu suundumus. Eelarvepoliitika on ekspansivne enamikus euroala riikides. Eeldatavasti tasakaalustab 2019. ja 2020. aastal maksude ja sotsiaalkindlustusmaksete kohati ulatuslikku alandamist suurel määral struktuursete esmaste kulutuste tagasihoidlikum kasv, mis tuleneb väiksematest sotsiaalmaksetest ja töötajatele makstavatest hüvitistest. Seevastu valitsemissektori investeeringud peaksid taas elavnema ja ületama ettevaateperioodi kulgedes veidi SKP nominaalkasvu suundumust.

Eelduste kohaselt väheneb euroala valitsemissektori võla ja SKP suhe ka edaspidi.

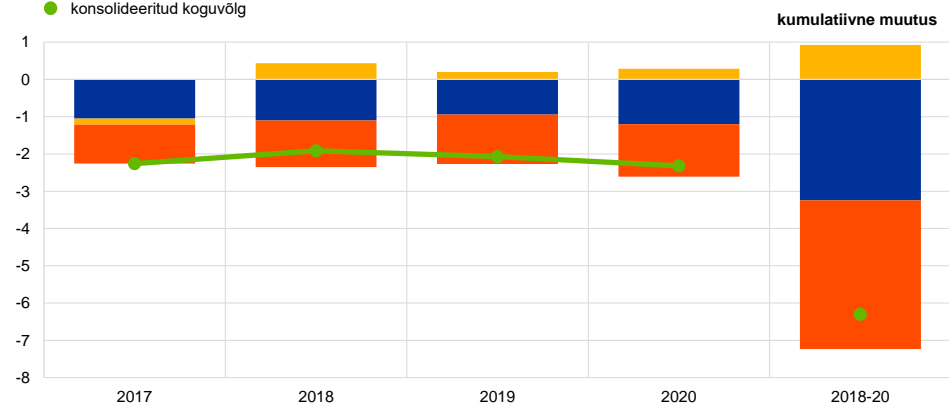
Eurosüsteemi ekspertide 2018. aasta juuni makromajanduslik ettevaade euroala kohta näitab, et euroala valitsemissektori võla suhe SKPsse kahaneb eeldatavasti 2017. aasta 86,7%lt SKPst 2020. aasta lõpuks 80,4%ni SKPst. Valitsemissektori võla eeldatavat vähenemist toetavad peamiselt soodsad muutused intressimäärade ja majanduskasvu vahes ja esmases ülejäägis (vt joonis 27). Teisalt toetavad eelarvepositsioonivälised võlamuutused tõenäoliselt mõningast võla kuhjumist. 2018. aasta märtsi ettevaatega võrreldes peaks euroala võla kahanemine SKP suhtes olema pisut tagasihoidlikum. Eeskätt on see tingitud vähem soodsatest muutustest intressimäärade ja majanduskasvu vahes. Võlaväljavaade paraneb tõenäoliselt enamikus euroala riikides, kuid mõnes riigis ületab võlatase edaspidigi kaugelt kontrollväärtust 60% SKPst. Keskmises ja pikas ajaplaanis ohustavad eelarve jätkusuutlikkust eelduste kohaselt rahvastiku vananemisest tingitud kulud. Tõusuriskid võivad veelgi suureneda, kui varasemad pensionide, tervishoiu ja pikaajalise hoolduse valdkonnas ellu viidud reformid tagasi pööratakse. 2018. aasta rahvastiku vananemise aruandes esitatud prognooside hinnangu kohta vt täpsemalt käesoleva majandusülevaate infokast 4 „2018. aasta aruanne rahvastiku vananemise kohta: kaasnevad tõsised eelarveprobleemid“.

Joonis 27.

Valitsemissektori võla muutumise põhjused

(protsendipunkti SKPst)

- esmane eelarveseisund (-)
- eelarvepositsioonivälise võlamuutuse
- intressi ja majanduskasvu vahe
- konsolideeritud koguvõlg



Allikad: EKP ja eurosüsteemi ekspertide 2018. aasta juuni makromajanduslik ettevaade. Märkus. Tegu on koondandmetega euroala valitsemissektori kohta.

Riigid peavad jätkama oma eelarvepoliitiliste meetmete rakendamist, järgides täiel määral stabiilsuse ja kasvu pakti nõudeid. Uued konsolideerimismeetmed, mis paneksid võlasuhte kindlalt alanema, on olulised eeskätt suure võlakoormusega riikides, sest kõrge võlatase teeb nad eriti haavatavaks juhul, kui majandust tabavad tulevikus langused või finantsturgudel tekib taas ebastabiilsus. 23. mail avaldas Euroopa Komisjon riigipõhised soovitused kõikide ELi liikmesriikide (v.a Kreeka) majandus- ja eelarvepoliitika kohta. Sellele antud hinnanguga tutvumiseks vt käesoleva EKP majandusülevaate infokast 5 „2018. aasta Euroopa poolaasta raames riikidele antud eelarvepoliitilised soovitused”.

Infokastid

1 Likviidsuskeskkond ja rahapoliitilised operatsioonid 2018. aasta 31. jaanuarist 2. maini

Koostanud Riccardo Costantini

Selles infokastis kirjeldatakse EKP rahapoliitilisi operatsioone 2018. aasta esimesel ja teisel arvestusperioodil, mis kestsid vastavalt 31. jaanuarist kuni 13. märtsini ja 14. märtsist kuni 2. maini 2018. Selle perioodi jooksul püsis põhiliste refinantseerimisoperatsioonide intressimäär muutumatult 0,00%, laenamise püsivõimaluse intressimäär 0,25% ja hoiustamise püsivõimaluse intressimäär – 0,40% juures.

Vaatlusperioodil jätkas eurosüsteem oma varaostukava osana avaliku sektori väärtpaberite, kaetud võlakirjade, varaga tagatud väärtpaberite ja ettevõtlussektori väärtpaberite ostmist sihttasemega keskmiselt 30 miljardit eurot kuus. Ostud jätkuvad selles tempos kuni 2018. aasta septembrini või vajaduse korral kauem, aga igal juhul seni, kuni inflatsiooni areng on EKP nõukogu hinnangul püsivalt kohandunud ja kooskõlas nõukogu inflatsioonieesmärgiga.

Likviidsusvajadus

Vaadeldaval perioodil oli pangandussüsteemi keskmine päevane likviidsusvajadus – mida määratletakse autonoomsete netotegurite ja kohustusliku reservi summana – 1362,6 miljardit eurot ehk 90,3 miljardit eurot suurem kui eelmisel vaatlusperioodil (st 2017. aasta seitsmendal ja kaheksandal arvestusperioodil). Likviidsusvajaduse sellise kasvu tingis autonoomsete netotegurite keskmise taseme 89,4 miljardi eurone tõus vaatlusperioodil 1238,5 miljardi euroni, samal ajal kui kohustuslik reserv suurenes 0,9 miljardit eurot, 124,2 miljardi euroni.

Autonoomsete netotegurite kasv, mis tähendab likviidsuse kahanemist, tulenes likviidsust suurendavate tegurite vähenemisest ja likviidsust vähendavate tegurite suurenemisest. Likviidsust suurendavate tegurite vähenemise tingisid esmajoones keskmised eurodes nomineeritud netovälisvarad, mis vähenesid 38,9 miljardi euro võrra 212,8 miljardi euroni. See tulenes eurosüsteemi suurematest kohustustest euroalaväliste residentide vastu. Kohustuste maht kasvas vaatlusalusel perioodil keskmiselt 33,4 miljardi euro võrra, mõjutades keskmisi eurodes nomineeritud netovälisvarasid seega negatiivselt.⁸ Kohustuste

⁸ Eurosüsteemi kohustused euroalaväliste residentide vastu koosnevad peamiselt välisriikide keskpankade kontodest eurosüsteemis. Kvartali lõpu ja vähemal määral kuu lõpu näitajaid mõjutab tavaliselt just nende hoiuste kasv, sest kommertspangad on enne bilansiaruandluse kuupäevi vähem varmad tagatiseta või tagatisega sularaha aktsepteerima. Näiteks 29. märtsil 2018 suurenesid euroalaväliste residentide eurodes nomineeritud kohustused 55,8 miljardi võrra 339,8 miljardi euroni.

poolel oli kõige ulatuslikum kasv seotud valitsemissektori hoiustega, mille maht kasvas keskmiselt 39,2 miljardi euro võrra 227,5 miljardi euroni.

Autonoomsete tegurite päevane volatiilsus oli üldjoontes samasugune nagu eelmisel vaatlusperioodil. Autonoomsete tegurite päevased kõikumised tulenesid peamiselt valitsemissektori hoiustest ja eurodes nomineeritud netovaradest.

Tabel A.

Eurosüsteemi likviidsuskeskkond

Kohustused – likviidsusvajadus (keskmine; miljardites eurodes)

	31. jaanuar 2018 – 2. mai 2018		1. november 2017 – 30. jaanuar 2018		Teine arvestusperiood		Esimene arvestusperiood	
Autonoomsed likviidsustegurid	2080,1	(+44,3)	2035,9	2102,8	(+49,5)	2053,2	(+12,5)	
Ringluses olevad pangatähed	1154,1	(+2,1)	1151,9	1159,0	(+10,9)	1148,2	(–10,0)	
Valitsemissektori hoiused	227,5	(+39,2)	188,3	247,5	(+44,0)	203,6	(+15,5)	
Muud autonoomsed tegurid	698,6	(+3,0)	695,6	696,2	(–5,3)	701,5	(+7,0)	
Arvelduskontod	1304,6	(+10,8)	1293,7	1295,3	(–20,3)	1315,6	(+40,5)	
Rahapoliitika instrumendid	800,5	(–8,3)	808,8	792,4	(–17,7)	810,2	(–2,8)	
Kohustuslik reserv ¹	124,2	(+0,9)	123,3	124,4	(+0,5)	123,9	(+0,1)	
Hoiustamise püsivõimalus	676,4	(–9,2)	685,6	668,0	(–18,3)	686,3	(–2,9)	
Likviidsust vähendavad peenhäällestusoperatsioonid	0,0	(+0,0)	0,0	0,0	(+0,0)	0,0	(+0,0)	

Varad – likviidsuse pakkumine (keskmine; miljardites eurodes)

	31. jaanuar 2018 – 2. mai 2018	1. november 2017 – 30. jaanuar 2018	Teine arvestusperiood		Esimene arvestus- periood		
Autonoomsed likviidsustegurid	841,7	(-45,1)	886,8	828,1	(-29,6)	857,8	(+14,2)
Netovälisvarad	628,9	(-6,2)	635,0	627,1	(-3,8)	630,9	(-4,7)
Netovarad eurodes	212,8	(-38,9)	251,8	201,0	(-25,8)	226,8	(+18,9)
Rahapoliitika instrumendid	3219,8	(+91,0)	3128,8	3238,4	(+40,8)	3197,6	(+35,8)
Avaturuoperatsioonid	3219,7	(+91,1)	3128,6	3238,3	(+40,7)	3197,6	(+35,9)
Pakkumisoperatsioonid	761,7	(-3,5)	765,2	761,5	(-0,6)	762,1	(-1,5)
Põhilised refinantseerimisoperatsioonid	1,7	(-1,2)	2,9	1,9	(+0,4)	1,5	(-1,3)
Kolmekuulised pikemaajalised refinantseerimisoperatsioonid	7,7	(-0,1)	7,8	7,7	(-0,1)	7,7	(-0,0)
Esimese seeria suunatud pikemaajalised refinantseerimisoperatsioonid	13,0	(-1,8)	14,9	12,7	(-0,7)	13,4	(+0,0)
Teise seeria suunatud pikemaajalised refinantseerimisoperatsioonid	739,3	(-0,3)	739,6	739,2	(-0,2)	739,4	(-0,1)
Otsetehingute portfelliid	2458,0	(+94,6)	2363,4	2476,8	(+41,3)	2435,5	(+37,3)
Kaetud võlakirjade esimene ostukava	5,8	(-0,3)	6,1	5,6	(-0,3)	6,0	(-0,1)
Kaetud võlakirjade teine ostukava	4,5	(-0,3)	4,8	4,4	(-0,2)	4,6	(-0,2)
Kaetud võlakirjade kolmas ostukava	248,8	(+8,3)	240,5	250,6	(+3,8)	246,8	(+4,3)
Väärtpaberituruprogramm	85,0	(-4,0)	89,0	84,9	(-0,1)	85,1	(-4,0)
Varaga tagatud väärtpaberite ostukava	25,8	(+0,7)	25,1	26,2	(+1,0)	25,2	(+0,1)
Avaliku sektori väärtpaberite ostukava	1942,3	(+74,5)	1867,8	1955,6	(+29,1)	1926,5	(+29,3)
Ettevõtlussektori varaostukava	145,7	(+15,6)	130,1	149,4	(+8,1)	141,3	(+7,9)
Laenamise püsivõimalus	0,1	(-0,1)	0,2	0,1	(+0,1)	0,0	(-0,1)

Likviidsusega seotud muu teave (keskmine; miljardites eurodes)

	31. jaanuar 2018 – 2. mai 2018	1. november 2017 – 30. jaanuar 2018	Teine arvestusperiood		Esimene arvestus- periood		
Kogu likviidsusvajadus	1362,6	(+90,3)	1272,3	1399,0	(+79,7)	1319,3	(-2,0)
Autonoomsed tegurid²	1238,5	(+89,4)	1149,1	1274,6	(+79,2)	1195,4	(-2,1)
Ütelikviidsus	1856,7	(+0,9)	1855,8	1838,8	(-39,2)	1878,0	(+37,6)

Intressimäära muutused (keskmine; protsentides)

	31. jaanuar 2018 – 2. mai 2018	1. november 2017 – 30. jaanuar 2018	Teine arvestusperiood		Esimene arvestus- periood		
Põhilised refinantseerimisoperatsioonid	0,00	(+0,00)	0,00	0,00	(+0,00)	0,00	(+0,00)
Laenamise püsivõimalus	0,25	(+0,00)	0,25	0,25	(+0,00)	0,25	(+0,00)
Hoiustamise püsivõimalus	-0,40	(+0,00)	-0,40	-0,40	(+0,00)	-0,40	(+0,00)
EONIA	-0,364	(-0,013)	-0,351	-0,364	(-0,000)	-0,364	(-0,005)

Allikas: EKP.

Märkus. Kõik tabelis esitatud näitajad on ümardatud lähima 0,1 miljardi euroni.

¹ Kohustuslik reserv on memokirje, mida eurosüsteemi bilanss ei kajasta ja mis tuleks kogukohustuste arvutamisel seega välja jätta.

² Autonoomsete tegurite koguväärtus sisaldab ka arveldamiseks olevaid kirjeid.

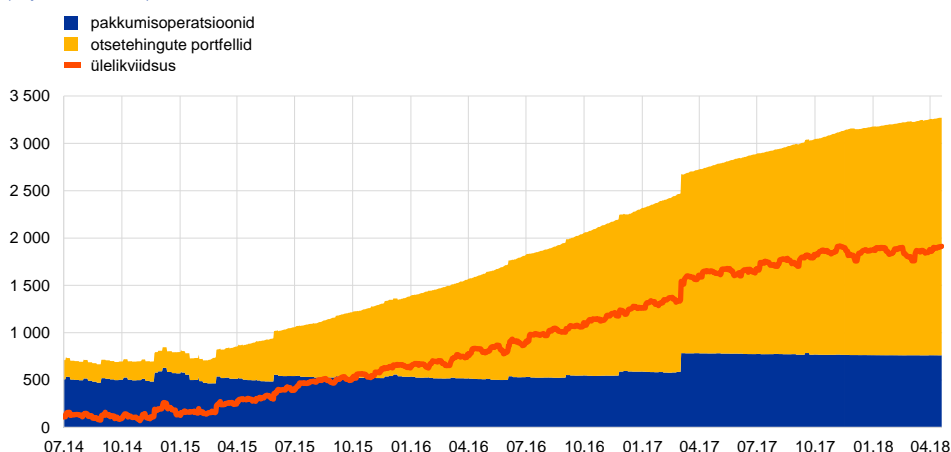
Rahapoliitiliste instrumentidega pakutud likviidsus

Keskmine avaturuoperatsioonide – st pakkumisoperatsioonide ja varaostukava ostude – kaudu pakutud likviidsus suurenes 91,0 miljardit eurot ja ulatus 3219,8 miljardi euroni (vt joonis A). See kasv oli täielikult seostatav varaostukavaga, samal ajal kui pakkumisoperatsioonides nõudlus veidi vähenes.

Joonis A.

Avaturuoperatsioonide muutused ja ülelikviidsus

(miljardites eurodes)



Allikas: EKP.

Keskmine pakkumisoperatsioonide kaudu pakutud likviidsus vähenes vaatlusperioodil pisut, st 3,5 miljardi euro võrra, ja oli 761,7 miljardit eurot.

Selle languse tingis eelkõige suunatud pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide väiksem keskmine jääk, mis kahanes 2,1 miljardit eurot. Pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide vahendite saldo vähenemine oli seotud vabatahtlike tagasimaksete arveldamisega esimese seeria pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide kolmanda, viienda ja seitsmenda operatsiooni puhul 2018. aasta märtsis. Põhiliste refinantseerimisoperatsioonide kaudu pakutav keskmine likviidsus vähenes 1,2 miljardit eurot ja kolmekuuliste pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide kaudu pakutud keskmine likviidsus 0,1 miljardit eurot.

Eurosüsteemi rahapoliitiliste portfellide kaudu pakutav likviidsus kasvas 94,8 miljardit eurot ja küündis varaostukava raames tehtud ostude mõjul keskmiselt 2458 miljardi euroni.

Avaliku sektori väärtpaberite ostukava, kolmanda kaetud võlakirjade ostukava, varaga tagatud väärtpaberite ostukava ja ettevõtlussektori varaostukava toel pakutud likviidsus suurenes keskmiselt vastavalt 74,5 miljardit, 8,3 miljardit, 0,7 miljardit ja 15,6 miljardit eurot. Likviidsus vähenes väärtpaberituruprogrammi ja eelmise kahe kaetud võlakirjade ostukava alusel hoitavate võlakirjade lunastamise toel kokku 4,6 miljardit eurot.

Ülelikviidsus

Ülalkirjeldatud muutuste tõttu püsis vaatlusperioodi keskmine ülelikviidsus peaaegu sama nagu eelmisel vaatlusperioodil ja suurenes väga vähe, s.o 0,9 miljardi euro võrra, küündides 1856,7 miljardi euroni (vt joonis A).

Likviidsuse suurenemise varaostukava kaudu tasakaalustas peaaegu täielikult autonoomsete tegurite kasv, eelkõige teisel arvestusperioodil. Tegelikult suurenes ülelikviidsus esimesel arvestusperioodil 37,6 miljardit eurot ja vähenes teisel arvestusperioodil 39,2 miljardit eurot.

Kui vaadelda ülelikviidsusega seotud varade jaotumist arvelduskontode ja hoiustamise püsivõimaluse vahel, siis suurenes arvelduskontodel hoitavate vahendite keskmine maht 10,8 miljardit eurot, 1304,6 miljardi euroni. Samal ajal vähenes hoiustamise püsivõimaluse keskmine kasutusmaht veel 9,2 miljardit eurot ja jõudis 676,4 miljardi euroni.

Intressimäära muutused

Rahaturu üleööintressimäärad jäid hoiustamise püsivõimaluse intressimäära lähedale või tagatud segmentides teatud tagatiste korvide puhul sellest veidi allapoole. Tagamata intressimäärade turul oli euroala pankadevahelise üleöoturu keskmine intressimäär (EONIA) keskmiselt $-0,364\%$, võrreldes keskmiselt $-0,351\%$ ga eelmisel vaatlusperioodil. EONIA kõikus nii, et selle madalaim näitaja oli 2018. aasta veebruari lõpus $-0,370\%$ ja kõrgeim 2018. aasta märtsi viimasel päeval $-0,348\%$. Võrreldes eelmise vaatlusperioodiga püsisid GC Poolingu turu⁹ keskmised repotehingute üleööintressimäärad tagatud intressimäärade turul nii tagatiste standard- kui ka laiendatud korvi puhul stabiilsed. Tagatiste standardkorvi puhul oli repotehingute keskmine üleööintressimäär $-0,448\%$ ja laiendatud korvi puhul $-0,415\%$.

2018. aasta märtsis ilmnenud põhiliste repotehingute intressimäärade kvartali lõpu langus oli väiksem kui 2017. aasta esimese kvartali lõpus ning seda tajuti üldiselt ebaolulisena. Näiteks alanesid 2017. aasta märtsi lõpus GC üleöoturu repotehingute intressimäärad Prantsusmaa tagatiste puhul 12 baaspunkti, $-0,54\%$ ni, samal ajal kui Saksamaa tagatiste puhul kukkusid need 34 baaspunkti, $-0,78\%$ ni. 2018. aasta märtsi lõpus kahanesid samad näitajad üksnes 4 ja 6 baaspunkti, vastavalt $-0,46\%$ ni ja $-0,47\%$ ni. See näitab, et turuosalised on võtnud kasutusele tõhusamad tagatiste haldamise tavad. Lisaks viitab see muutus soodsale mõjule, mida on avaldanud avaliku sektori varaostukava raames pakutav väärtpaberite laenamise püsivõimalus.

⁹ GC Poolingu turg võimaldab tagasiostulepingutega kaubelda Eurexi platvormil tagatiste standardkorvide suhtes.

Euroala toodangu kasvu hiljutine aeglustumine peegeldab nii tsüklilisi kui ka ajutisi tegureid

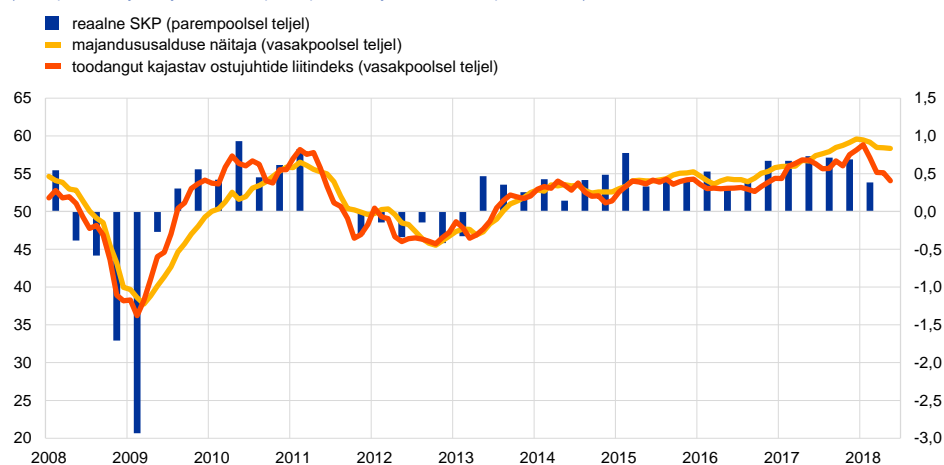
Koostanud Gonzalo Camba-Mendez ja Magnus Forsells

Pärast 2017. aasta väga kõrgeid kasvumäärasid vähenes euroala SKP kvartali reaalkasv 2018. aasta esimeses kvartalis 0,4%ni. Selline aasta alguses täheldatud langus, mis näib peegeldavat ajutiste tegurite ja püsivamate tsükliliste tegurite mõju, oli kooskõlas muutustega majandusnäitajates, eeskätt küsitlusandmetes (vt joonis A). Nii toodangut kajastav ostujuhtide liitindeks kui ka Euroopa Komisjoni majandusalduse näitaja kahanesis terve 2018. aasta esimese kvartali vältel. Oluline on siiski märkida, et sarnaselt toodangu kasvuga kukkusid need näitajad erakordselt kõrgelt tasemelt.

Joonis A.

Euroala reaalne SKP, majandusalduse näitaja ja toodangut kajastav ostujuhtide liitindeks

(vasakpoolsel teljel: hajuvusindeks; parempoolsel teljel: kvartalikasv protsentides)



Allikad: Eurostat, Euroopa Komisjon, Markit ja EKP arvutused.

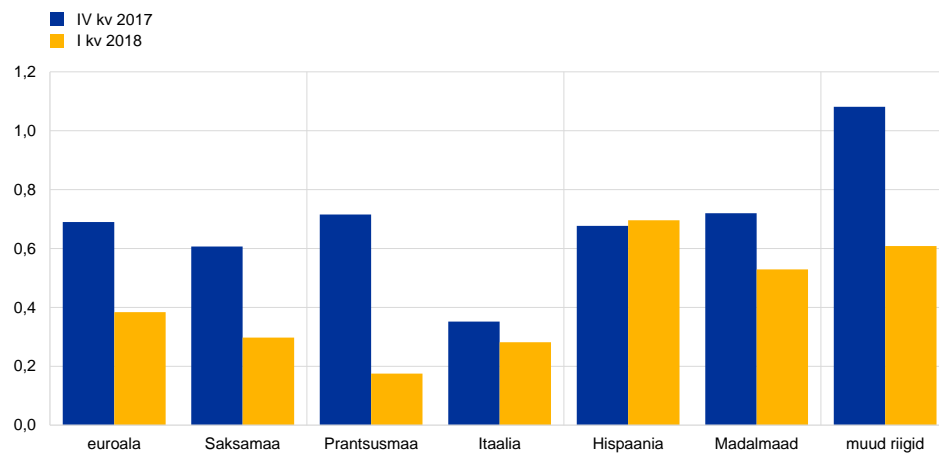
Märkused. Majandusalduse näitajat on standarditud ja vähendatud, et selle keskmine ja standardhälve oleks samad mis ostujuhtide indeksil. Ostujuhtide indeks hõlmab töötlevat tööstust ja teenindussektorit, majandusalduse näitaja hõlmab aga ka ehitussektorit, jaemüügisektorit ja tarbijate kindlustunnet. Viimased andmed SKP reaalkasvu kohta pärinevad 2018. aasta esimesest kvartalist, majandusalduse näitaja ja ostujuhtide indeksi kohta 2018. aasta maist.

Majanduskasvu raugemine esimeses kvartalis oli suhteliselt laiapõhjaline, kajastades peamiselt ekspordi vähenemist. Majanduskasvu aeglustumine 2017. aasta viimases kvartalis ja 2018. aasta esimeses kvartalis oli enamikus euroala riikides laiapõhjaline (vt joonis B). Kui välja arvata Hispaania ja Itaalia, siis püsis kasvumäär suuremates euroala riikides nende kahe kvartali jooksul üldjoontes stabiilne. Euroala kulukomponentide jaotuse põhjal kajastab loium kasv ekspordikasvu ja vähemal määral ka investeerimiskasvu pidurdumist. Kui investeerimiskasvu kahanemist mõjutasid muutused üksikutes riikides, siis ekspordikasvu aeglustumine oli laiapõhjaline (vt joonis C).

Joonis B.

Euroala reaalne SKP

(kvartalikasv protsentides)



Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.

Märkus. Iirimaa ja Luksemburgi 2018. aasta esimese kvartali SKP näitaja ei ole veel kättesaadav.

Kasvu soikumine aasta alguses näib olevat osaliselt tingitud ajutistest

teguritest. Hiljutistele kesistele majandusnäitajatele avaldasid tõenäoliselt mõju ajutised tegurid. Ebatavaliselt nakkusohtliku gripi tõttu võetud arvukad haiguspuhkused pidurdasid kasvu näiteks Saksamaal. Samal ajal võisid jaemüügi- ja ehitussektori nõrkust osalt põhjustada ka külmad talveilmad ja tööstussektori streigid mõnes euroala riigis.

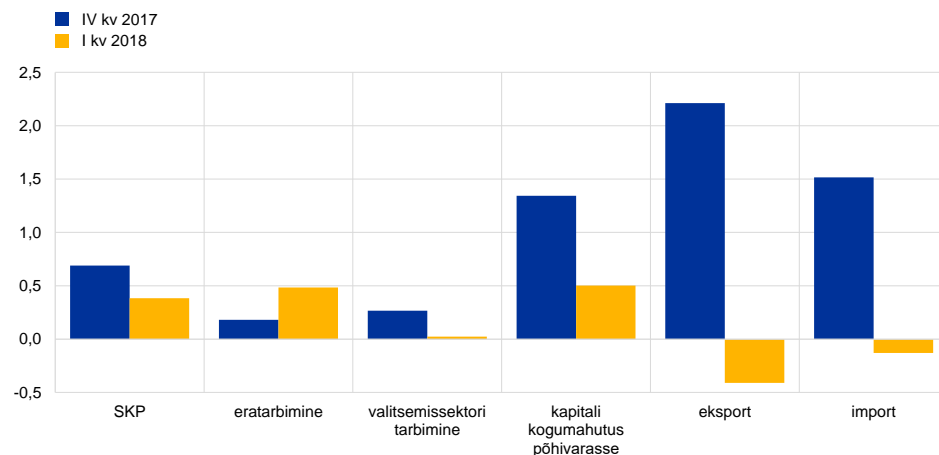
Teisalt võisid kasvuhoo kahanemist mõjutada ka püsivama tsüklilise

iseloomuga tegurid. Esiteks võis osa SKP kasvu aeglustumisest olla seotud karmistunud pakkumispoolsete piirangutega mõnes riigis. Teiseks osutavad maailmakaubanduse kasvu näitajad tagasihoidlikule langusele selle aasta esimestel kuudel. See peegeldab tõenäoliselt välisnõudluse ajutist vähenemist ja euro 2017. aasta kallinemise viitajaga mõju, kuid välistada ei saa ka seda, et langus oli osaliselt tingitud ootuste halvenemisest käimasolevate tariifiarutelude tõttu. Kolmandaks oli tööstustoodangu (v.a ehitus) kasvu aeglustumine euroala riikides laiapõhjaline ja esimeste tööstustoodangu kohta avaldatud andmete põhjal leidub mõningaid märke langusest ka 2018. aasta teises kvartalis. Neljandaks on üha rohkem tõendeid selle kohta, et autotööstus võib olla saavutanud oma tipptaseme. Seda kinnitab osaliselt uute sõiduautode registreerimine – näib, et pärast 2013. aasta algusest saadik täheldatud püsivat kasvu on see pidama jäänud. Lisaks võis kasvu vaibumist süvendada ebakindluse suurenemine.

Joonis C.

Euroala reaalse SKP komponendid

(kvartalikasv protsentides)



Allikas: Eurostat.

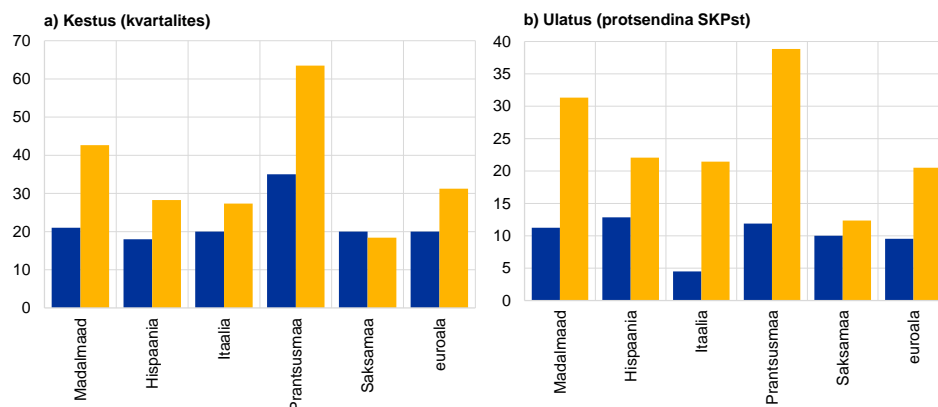
Kui vaadata pikemat ajaplaani, siis ei ole praegune taastumine oma pikkuse või tugevuse poolest kaugeltki mitte erakordne. Praeguse, 2013. aastal alanud majanduskasvu kestus on enamiku euroala riikide jaoks endiselt allpool ajaloolist keskmist (vt joonis D, vasak pool). Praeguse majanduskasvu ulatus (SKP kasv protsentides võrreldes madalseisuga) on väike ka varasemate aegade võrreldes. Põhimõtteliselt on ruumi ka tööhõivekasvu jätkumiseks, sest töötuse määr jääb mõnes euroala riigis ikka veel kõrgeks. Sellegipoolest on euroala tarbijate kindlustunne endiselt rekordiliselt suur ja osaliselt on selle taga tööga seotud ebakindluse vähenemine. Lisaks jäävad reaalinvesteeringud kriisieelsest tasemest allapoole. Äriinvesteeringud naasid alles hiljuti finantskriisieelse taseme juurde; avaliku sektori investeeringud on aga endiselt tagasihoidlikud.

Joonis D.

Euroala reaalne SKP; praeguse kasvu eripärad ajaloolises plaanis (madalseisust tiptasemeni)

(kvartalid; protsendina SKPst)

■ praegune kasv
■ keskmine kasv



Allikad: OECD, Eurostat ja EKP arvutused.

Märkused. Kasv on majandus-tsükli etapp, mille jooksul majandus jõuab madalseisust tiptasemeni. Euroala kasvu kronoloogia aluseks on majanduspoliitika uuringute keskuse (CEPR) andmed. Viie suure euroala riigi puhul arvutatakse see välja kvartaalse reaalse SKP ja Bry-Boschani algoritmi alusel. Sinised tulbad tähistavad praegust kasvu ning kollased kasvu keskmist kestust ja ulatust igas riigis alates 1970. aastast. Praegune kasv algas euroalal, Saksamaal ja Itaalias 2013. aasta esimeses kvartalis, Madalmaades 2012. aasta neljandas kvartalis, Hispaanias 2013. aasta kolmandas kvartalis ning Prantsusmaal 2009. aasta teises kvartalis ning viimaste SKP andmete kohaselt (2018. aasta esimene kvartal) see jätkub.

Üldiselt peaks majanduskasv jääma stabiilseks ja seda peaks toetama euroala majanduse üldine tugevus. Ehkki küsitlustulemused on taas mõnevõrra tagasihoidlikumad, viitavad nad siiski edasisele kindlale majanduskasvule. Tulevikus peaks püsiv kasv jätkuma – ehkki võib-olla aeglasemas tempos –, sest EKP rahapoliitilised meetmed peaksid ikka veel sisenõudlust soodustama. Eratarbimist peaksid edaspidigi toetama tööhõive kasv ja kodumajapidamiste jõukuse suurenemine. Investeeringud kasvavad eeldatavasti taas väga soodsate rahastamistingimuste, ettevõtete kasumlikkuse suurenemise ja tugeva nõudluse toel. Lisaks edendab maailmamajanduse ulatuslik kasv euroala ekspordi.

3 Inflatsioonile ülekanduva vahetuskursi mõju jälgimine

Koostanud Elke Hahn ja Derry O'Brien

ÜTHI-inflatsiooni väljavaadete kujundamisel võivad olulist rolli mängida vahetuskursi muutused. Kuna need võivad mõjutada tarbijahindu suure viivitusega ja see mõju võib sõltuda valitsevast majandusolukorrast, nõuab inflatsioonile ülekanduva vahetuskursi mõju hindamine selle pidevat jälgimist. 2017. aasta aprillist kuni 2018. aasta maini kallines euro nominaalne efektiivne vahetuskurss umbes 8%. USA dollari suhtes tugevnes euro ligikaudu 10%. Selles infokastis tuletatakse lühidalt meelde, kuidas vahetuskursi muutused euroala tarbijahindadesse kanduvad. Samuti vaadeldakse siin hinnaahela eri etappide näitajaid, et mõista selle ülekandumise praegust seisut. Esmajoones jälgitakse seda, kuidas see mõju kandub üle ÜTHI (v.a energia ja toiduained) nendele komponentidele, mis on vahetuskursi muutuste suhtes tundlikud.

Vahetuskursi ülekandumise mõju avaldub nii otseselt kui ka kaudsete kanalite kaudu.¹⁰ Näiteks mõjutab euro hiljutine kallinemine ÜTHI-korvi kuuluvate odavamate imporditud valmistarbekaupade tõttu otseselt ÜTHI-inflatsiooni. Otsene mõju avaldub näiteks rafineeritud nafta odavama impordi puhul, mis pärsib tugevalt ÜTHI energiakomponenti. Sellele võib lisanduda kaudne mõju, sest odavam impordisend mõjutab siseturu tootjahindu sel määral, et kasumimarginaalid sellist kulude vähenemist ei kata. Veelgi kaudsem mõju avaldub juhul, kui vahetuskursi kallinemine kahandab üldist hinnasurvet oma negatiivse mõjuga netokaubandusele ja seeläbi ka kogunõudlusele ja -toodangule. Pealegi võib inflatsiooniootuste kaudu tekkida tagasilööki ka inflatsioonile. Ehkki vahetuskurss mõjutab ÜTHId (v.a energia ja toiduained) otseselt, võib kaudne mõju olla ÜTHI selle komponendi jaoks isegi palju olulisem. Üldjoontes määravad vahetuskursi ülekandumise mõju mitu tegurit. Nende hulgas on imporditud valmiskaupade ja teenuste osakaal hinnaindeksis, imporditud tootmissisendi (eeskätt toorme) tähtsus siseturu tootmises, toote tunnused, näiteks toote eristumise määr, ning konkurentsi tugevus turul. Need tegurid võivad tekitada ka erinevusi selles, mil määral ja mis ajal ülekandumise mõju ÜTHI eri komponentidele avaldub. Hindade reaktsioon vahetuskursi muutustele võib sõltuda ka vahetuskursi muutusi põhjustanud teguritest.¹¹

ÜTHIs (v.a energia ja toiduained) sisalduvatest komponentidest on vahetuskursi muutuste suhtes kõige tundlikumad tööstuskaupade (v.a energia) hinnad. See on eeskätt tingitud kestvuskaupe komponentidest (vt joonis A), ehkki ka selle komponendi sees reageerivad hinnad vahetuskursile väga erinevalt. Senikaua, kuni vahetuskursi mõju nendes erinevates tarbekaupade kategoorias ilmne hakkab, võib see avalduda mitmes tootmis- ja hinnakujundusahela lühiajalises näitajas ja anda sellekohaseid signaale.

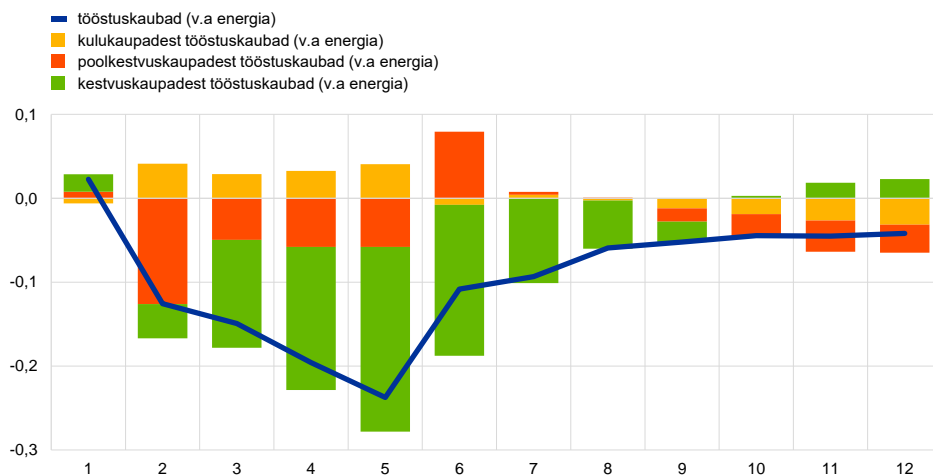
¹⁰ Vt ka EKP 2016. aasta seitsmenda majandusülevaate artikkel „[Exchange rate pass-through into euro area inflation](#)“.

¹¹ Lisateavet vahetuskursi muutusi tingivate tegurite kohta pakub artikkel „[September 2017. EKP ekspertide makromajanduslik ettevaade euroala kohta](#)“ infokast 3, EKP, 2017.

Joonis A.

Euro nominaalse efektiivse vahetuskursi 10% kallinemise hinnanguline mõju tööstuskaupade (v.a energia) inflatsioonile

(aastamuutus protsentides; osakaal protsendipunktides)



Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.

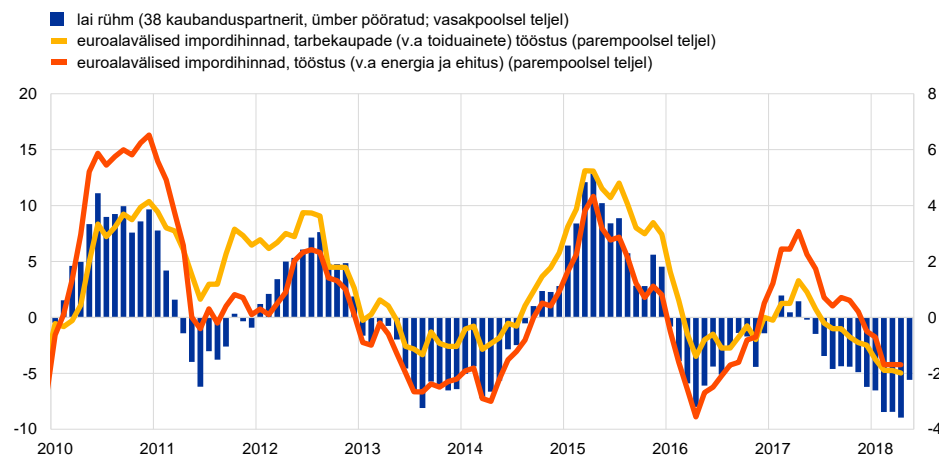
Märkused. X-telg kajastab vahetuskursi muutusele järgnenud kvartaleid. Hinnangud on tuletatud vektorautoregressiooni mudeli muudetud ja ajakohastatud versioonist, mida tutvustatakse E. Hahni artiklis „Pass-through of external shocks to euro area inflation“, EKP teadustoimetis nr 243, juuli 2003.

Euro vahetuskursi varasema kallinemise mõju on impordihinna arengus selgelt näha olnud. Tarbekaupade (v.a toiduainete) euroalavälised impordihinnad langesid 2017. aasta aprilli 1,3% tasemelt 2018. aasta aprillis aasta arvestuses 2,0%ni. Selline import moodustab ligikaudu 12% lõplikust kaupade (v.a energia ja toidukaubad) tarbimisest ning nende hinda eristavad tarbijahindadest vaid turustus- ja jaemüügimarginaalid. Samal ajavahemikul vähenes 3,1%lt 1,7%ni euroalavälise tööstuse (v.a energia ja ehitus) impordihinna inflatsioon, mis mõjutab hindu ka siseturu tootmisahela varasemates etappides (vt joonis B). See langus peegeldas suuresti euro efektiivse vahetuskursi kallinemise mõju.

Joonis B.

Impordihinnad ja euro nominaalne efektiivne vahetuskurs

(aastamuutus protsentides)



Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.

Märkus. Viimased andmed euro nominaalse efektiivse vahetuskursi kohta 38 peamise kaubanduspartneri suhtes pärinevad 2018. aasta maist ning euroalavaliste impordihindade kohta 2018. aasta aprillist.

Erinevalt impordihinna inflatsioonist ei lasknud euroala tootjahinnainflatsioon end vahetuskursi kallinemisega seotud langussurve mõjutada.

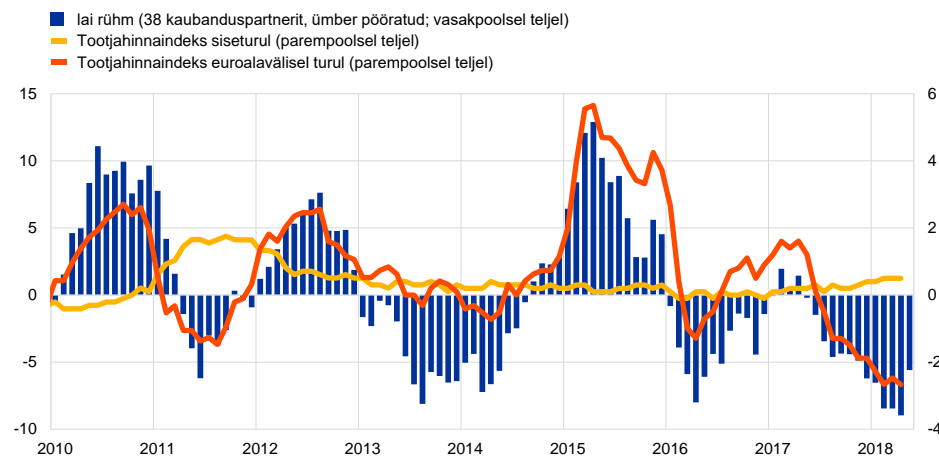
Vahekaupade tootjahinnainflatsioon¹² kahanes vaid veidi. Tarbekaupade (v.a toiduained) siseturu tootjahinna aastane inflatsioon kasvas 2017. aasta aprilli 0,2%lt 2018. aasta aprilliks 0,5%ni. Peamiselt leidis see tõus aset sügisel ja pärast seda, st ajal, mil vahetuskurs pidi hakkama mõju avaldama (vt joonis C). Tootjahinnad sõltuvad siseturu tööjõu- ja muude kulude muutustest, samuti ettevõtjate käitumisest marginaalide kohandamisel. Tööjõukulud suurenesid märgatavalt. Töötaja kohta makstava hüvitise aastakasv kerkis tööstussektoris 2017. aasta esimese kvartali 1,4%lt viimases kvartalis 2,0%ni. Samal ajal võis hinnakujundusvõime mõnevõrra paraneda. Sellele viitab tarbekaupade (v.a toiduained) sektori tootmisvõimsuse rakendusastme stabiilne liikumine rekordiliselt kõrge tasemeni. Üheskoos võisid need tegurid vahetuskursi langussurve tasakaalustada.

¹² Euroala tootjahinnaindeksi põhiaegrida kujutab endast üksikute euroala riikide omamaise müügi aegridade koondit. See võtab kokku ühe euroala riigi müügi teisele, mida võib kogu euroala vaatenurgast pidada ka siseturu näitajaks. Tarbekaupade (v.a toiduainete) sellise euroalasisese müügi puhul kahanes tootjahinnainflatsioon 2017. aasta aprilli 0,2%lt 2018. aasta märtsis -0,9%ni. See moodustab ligikaudu 28% euroalal toodetud ja müüdud tarbekaupade (v.a toiduained) kogumahust.

Joonis C.

Siseturu ja euroalaväline tarbekaupade (v.a toiduained) tootjahinnaindeks

(aastamuutus protsentides)



Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.

Märkus. Viimased andmed euro nominaalse efektiivse vahetuskursi kohta 38 peamise kaubanduspartneri suhtes pärinevad 2018. aasta maist ning tootjahinnaindeksi kohta 2018. aasta aprillist.

Euro vahetuskursi kallinemine mõjutab kohalike ettevõtete kasumi kaudu eeldatavasti ka siseturu hinnasurve, ehkki selle avaldumisvormid on üsna mitmeti tõlgendatavad ja üldised.

Tarbekaupade (v.a toiduainete) euroalavälise müügi puhul langes tootjahinnainflatsioon järsult: 2017. aasta aprilli 1,6%lt 2018. aasta aprillis -2,7%ni (vt joonis C). See näitab euroala ettevõtete mõningast turupõhist hinnakujundust eksporditurgudel ja võib olla tingitud soovist leevendada turuosakaotust, mis oleks võinud kaasneda vahetuskursi kallinemisega. Selline käitumine võis euroala ettevõtete üldist kasumit vähendada. Siiski võib see mõju impordihinna inflatsiooni suurt aeglustumist arvesse võttes olla väiksem või isegi ülemäära kompenseeritud, sest ülejäänud maailm ei tulnud euro vahetuskursi muutusega täielikult toime. Seetõttu võivad ettevõtted hoopis ristsubsideerida välisurgudelt saadavat väiksemat tulu sellega, et otsustavad jätta madalamad kulud üle kandmata teistele tugeval siseturul tegutsevatele ettevõtetele või tarbijatele. Tegelik mõju kasumile sõltub ka eksporditava sektori suhtelisest suurusest ja sellest, kui suures ulatuses kasutatakse impordi ettevõtete sisendina ja kui suures ulatuses lõpptoodetena jaemüüjatele.

Tööstuskaupade (v.a energia) inflatsiooni hiljutine aeglustumine ei anna selget märki sellest, et vahetuskursi kallinemisel oleks olnud märkimisväärne mõju.

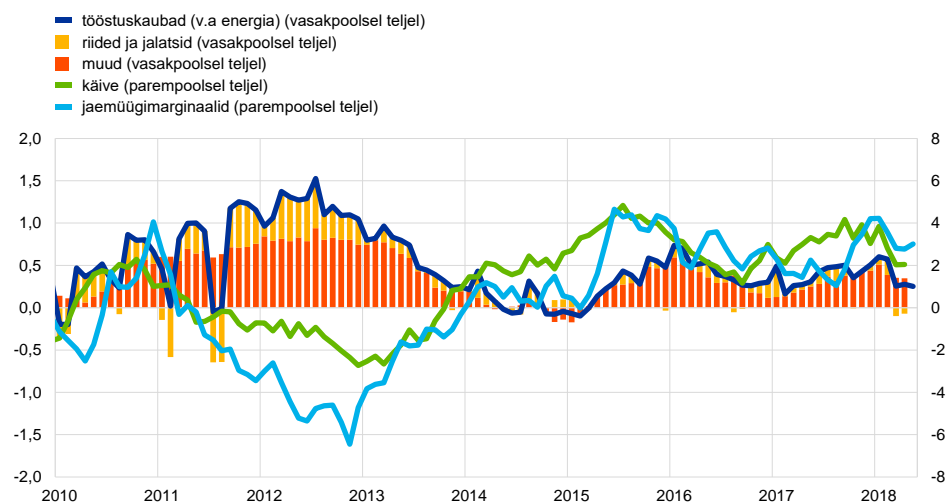
Tööstuskaupade (v.a energia) inflatsioon kiirenes 2017. aasta aprilli ja 2017. aasta lõpu vahel hoolimata sellest, et imporditud tarbekaupade (v.a toiduained) inflatsioonihoo pidurdus (vt joonis D). Inflatsioonitempo kasvas sellises punktis, kus ülekandumise jälgimise mudelid (nagu joonisel A näidatud) oleksid prognoosinud euro vahetuskursi kallinemise negatiivse mõju ilmnemist. Oma rolli võis mängida ka sisenõudluse tasakaalustav mõju. Seda tõendas tarbekaupade (v.a toiduainete) jaemüügi mahu jõuline kasv ning jaemüügisektori (v.a toiduained) kõrge marginaalid, nagu selgus ostujuhtide indeksi kohta tehtud küsitluses. Viimastel kuudel täheldatud tööstuskaupade (v.a energia) inflatsiooni soikumine oli osaliselt tingitud näiteks riie ja jalatsite alamkomponendi aastase inflatsioonimäära suurest

volatiilsusest, mis peegeldas tõenäoliselt hooajamüügi muutusi. Seni on tööstuskaupade (v.a energia) inflatsioon euro vahetuskursi kallinemise langussurvele teataval määral vastu pidanud ja see võib peegeldada siseturul toimivate jõudude tasakaalustavat mõju.

Joonis D.

Tööstuskaupade (v.a energia) inflatsioon, jaemüügmarginaalid ja käive

(aastamuutus protsentides, protsendipunktidest ja hajuvusindeks)



Allikad: Eurostat, EKP arvutused ja Markit.

Märkus. Viimased andmed pärinevad jaemüügmarginaalide ja tööstuskaupade (v.a energia) ÜTHI puhul (kiirhinnang) 2018. aasta maist ning tööstuskaupade (v.a energia) komponentide ja käibe puhul 2018. aasta aprillist.

Kokkuvõttes tuleb öelda, et varasema euro vahetuskursi kallinemise mõju inflatsiooniväljavaatele tuleb pidevalt jälgida.

Esiteks näitavad mõju ülekandumise mudelid, et mõju avaldub mitme kvartali jooksul ning seega võib 2017. aasta keskpaigas alanud kallinemise mõju lähikvartaliteski ikka veel märgata. Teiseks võib vahetuskursi mõju ülekandumist olla keeruline tuvastada juhul, kui seda tasakaalustab teiste tegurite koosmõju, sh ettevõtete paranenud hinnakujundusvõime. Seepärast on põhjendatud tööstuskaupade (v.a energia) hindade ning nende näitajate järjepidev jälgimine ja hindamine terves hinnakujundusahelas.

4 2018. aasta aruanne rahvastiku vananemise kohta: kaasnevad tõsised eelarveprobleemid

Koostanud Carolin Nerlich

Selles infokastis kirjeldatakse 2018. aasta rahvastiku vananemise aruande peamisi prognoositulemusi euroala riikide kohta. Majanduspoliitika komitee juures tegutsev rahvastiku vananemise töörühm koostab iga kolme aasta tagant aruande rahvastiku vananemise kohta. 25. mail 2018 avaldatud aruanne on neist värskem.¹³ Selles esitatakse aastate 2016–2070 pikaajaline prognoos kõikide vanusega seotud kulude ja nende komponentide, st pensionide, tervishoiu, pikaajalise hoolduse, hariduskulude ja töötushüvitiste kohta igas Euroopa Liidu riigis. Mõistagi sõltub ettevaade selle aluseks võetud eeldustest.¹⁴

Euroala rahvastik vananeb. Eurostati prognoosi kohaselt tõuseb vanadussõltuvusmäär (s.o 65aastaste ja vanemate isikute suhe tööealistesse) euroalal 2016.–2070. aastal 20% võrra, ulatudes 2070. aastal 52%ni. Kui sellega tegelemiseks ei võeta otsustavaid poliitikameetmeid, võib rahvastiku vananemine mõjutada negatiivselt valitsemissektori võla kurssi ja potentsiaalset kasvu.¹⁵

2018. aasta rahvastiku vananemise aruande kohaselt peaksid vananemisega seotud avaliku sektori kogukulud euroalal kasvama ettevaateperioodil (2016–2070) 1,1% võrra SKPst, kerkides 2016. aasta 26%lt SKPst 2040. aastal 28,2%ni SKPst ning langedes 2070. aastaks uuesti 27,1%ni. Aruandest selgub, et vananemisega seotud kulud euroalal jõuavad haripunkti 2040. aastate alguses, kui beebibuumi põlvkond on pensionil, ja hakkavad alates 2050. aastast osaliselt kahanema.¹⁶ Vananemisega seotud hinnangulised kulud on eri riikides väga erinevad ning eelduste kohaselt kasvab see lahknevus ettevaateperioodi lõpu poole veelgi. 2070. aastaks on vananemisega seotud kulud prognoosi kohaselt suurimad Belgias, Luksemburgis, Austrias ja Soomes, ulatudes üle 30% SKPst, samal ajal kui Lätis ja Leedus on need kulud ligikaudu 15% SKPst (joonis A). Ettevaateperioodil peaksid vananemisega seotud kulud kasvama 11 riigis, jääma laias laastus muutumatuks neljas riigis ja kahanema samuti neljas riigis. Kõige märkimisväärsemat kasvu prognoositakse Luksemburgis, millele järgnevad Malta, Sloveenia ja Belgia, ning kõige järsemat langust Kreekas ja Prantsusmaal (joonis B).

¹³ Vt „The 2018 Ageing Report – Economic and budgetary projections for the 28 EU Member States (2016-2070)“, Euroopa Komisjon, mai 2018.

¹⁴ Rahvastiku vananemise aruandes esitatud prognoosid põhinevad teatud demograafilistel ja makromajanduslikel eeldustel ning ühiselt kokkulepitud meetodikal. Need on avaldatud eraldi aruandes „2018 Ageing Report: Underlying Assumptions & Projection Methodologies“, Euroopa Komisjon, november 2017. Nagu allpool kirjeldatud, on need aluseeldused paljude riikide jaoks küllaltki soodsad.

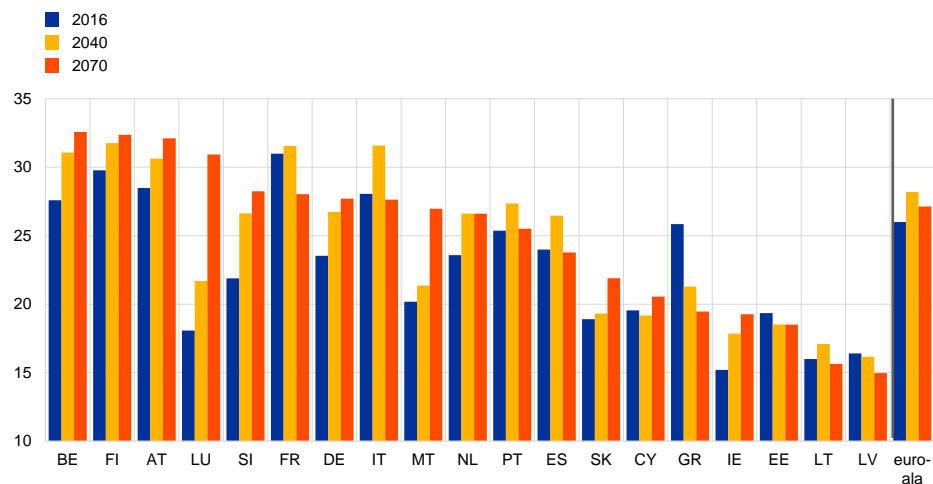
¹⁵ Vananemiskuludega seotud probleemide ja pensionireformi rolli analüüsi kohta vt EKP majandusülevaate 2/2018 artikkel „The economic impact of population ageing and pension reforms“.

¹⁶ Võrreldes eelmise, 2015. aasta aruandega rahvastiku vananemise kohta suurenevad euroala avaliku sektori kogukulud prognoosi kohaselt 2016.–2060. aastal (mis oli eelmise prognoosi lõpp) 0,6% võrra kiiremini. Sellest hoolimata püsib vananemisega seotud kulude prognoositav tase 2060. aastal peaaegu muutumatuna ehk 27,6% juures SKPst, mis on tingitud 2016. aasta taseme allapoole korrigeerimisest.

Joonis A.

Rahvastiku vananemisest tingitud kogukulud avalikus sektoris

(protsendina SKPst; 2016, 2040 ja 2070)

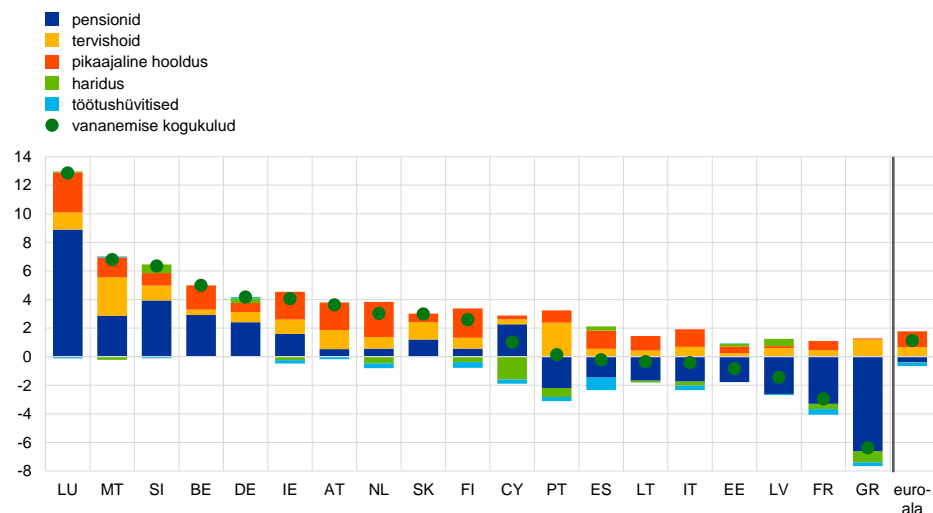


Allikad: 2018. aasta aruanne rahvastiku vananemise kohta ja EKP arvutused.
Märkus. Euroala kaalutud keskmine.

Joonis B.

Rahvastiku vananemisest tingitud kogukulude muutused avalikus sektoris ja kulude komponendid

(protsendipunkti SKPst; 2016–2070)



Allikad: 2018. aasta aruanne rahvastiku vananemise kohta ja EKP arvutused.
Märkus. Euroala kaalutud keskmine.

Vananemise kogukulude prognoosi mõjutavad suuresti riiklikud pensionikulud, millele järgnevad tervishoid ja pikaajaline hooldus.¹⁷ Eelduste kohaselt kasvavad euroala riiklikud pensionikulud 2040. aastaks keskmiselt 1,3% võrra SKPst, kuid langevad kogu ettevaateperioodil 0,4% võrra SKPst, jõudes

¹⁷ 2016. aastal moodustasid vananemisega seotud kogukuludest ligi poole pensionikulud (45%) ning väiksema osa tervishoid (27%), haridus (18%), pikaajaline hooldus (6%) ja töötushüvitised (3%).

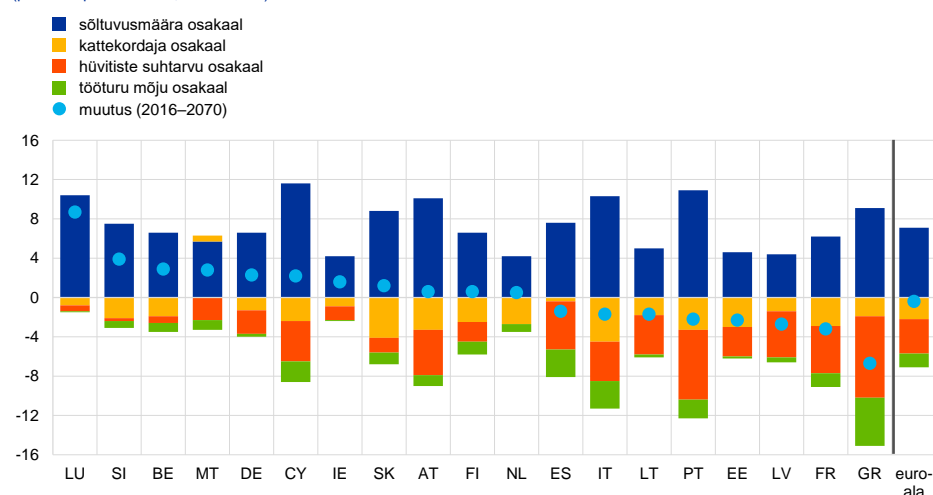
2070. aastaks 11,9%ni SKPst. Riigiti esineb siiski märkimisväärsed erinevusi. Belgias, Luksemburgis, Sloveenias, Saksamaal, Maltal ja Küprosel on riiklikud pensionikulud kõige olulisem tegur, mis mõjutab vananemisest tingitud kulude kasvu, samal ajal kui Kreekas ja Prantsusmaal aitavad need suurel määral vananemiskulusid vähendada. Seevastu tervishoiu- ja pikaajalise hoolduse kulud mõjutavad kõigis riikides vananemise kogukulusid positiivselt hoolimata suurtest erinevustest riikide vahel (joonis B).

Riiklike pensionikulude dünaamikat kujundavad vastandlikud tegurid. Ühest küljest suurendab rahvastiku vananemisest tulenev vanadussõltuvusmäära tõus eelduste kohaselt pensionikulude survet kõigis riikides. Teisest küljest tasakaalustab seda mõju eeldatavasti muude tegurite prognoositav langus, nimelt 1) hüvitiste suhtarv, 2) kattekordaja ja 3) tööturu mõju (joonis C). Hüvitiste suhtarvu (s.o pensionihüvitiste suhe palkadesse) languses kajastuvad varasemad reformid, mis vähendavad pensionihüvitiste akumulereumist, aga ka palku mõjutavate tööhõive ja kogutootlikkuse suhteliselt soodsad eeldused. Prognoosi kohaselt langeb kattekordaja (s.o pensioniäride arvu suhe 65aastaste ja vanemate isikute arvu) pea kõigis riikides, eeskätt enne tähtaega pensionile jäämist piiravate ja seaduslikku pensioniiga tõstvat meetmete tulemusel. Tööturu mõju (s.o tööhõivet, tööaega ja eakate tööturul osalemise määra mõjutavate tööturu muutuste mõju pensionikuludele) hakkab prognoosi kohaselt vähenema. See tuleneb reformide (mis soodustavad nt kauem töötamist) mõjust ja eeldusest, et töötuse määr peaks pikas ajaplaanis lähenema madalamale struktuursele määrale. Kokkuvõttes tulenevad prognoositavad pensionikulude arengusuundumused nii varasematest reformipüüdlustest kui osaliselt ka soodsatest aluseeldustest.

Joonis C.

Pensionikulude prognoosi mõjutavad tegurid

(protsendipunkti SKPst; 2016–2070)



Allikad: 2018. aasta aruanne rahvastiku vananemise kohta ja EKP arvutused.
Märkus. Euroala kaalutud keskmine.

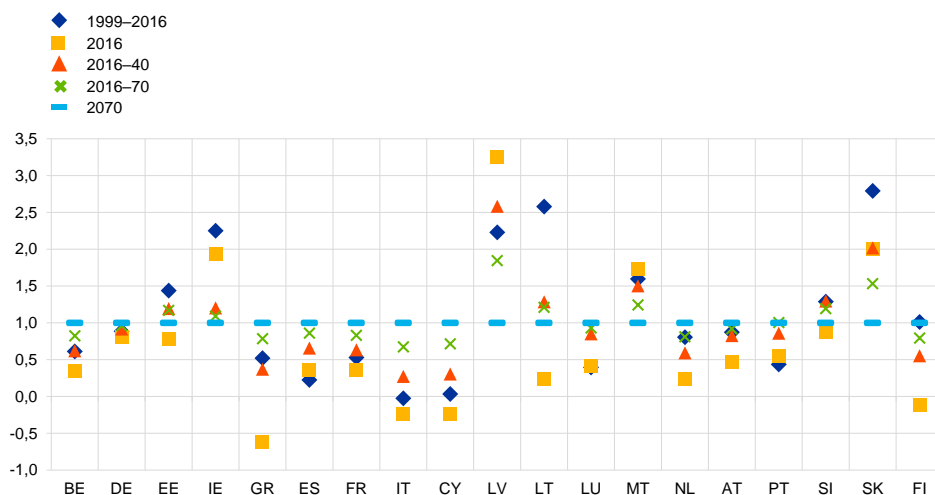
Rahvastiku vananemise aruande prognoosi ohustavad märkimisväärsed riskid, mis tulenevad soodsatest aluseeldustest. Juhul kui demograafilised ja makromajanduslikud aluseeldused ei saa tegelikkuseks, võivad vananemiskulud olla

tunduvalt suuremad. Eelduste kohaselt läheneb kogutootlikkus pikas plaanis kõikides riikides 1% suurusele aastasele kasvumäärale, mis tähendab enamiku riikide puhul praeguse väärtusega võrreldes suurt paranemist (joonis D). Lisaks prognoositakse, et pikas plaanis langeb struktuurne tööpuudus 2016. aasta 10,2%lt keskmiselt 6,8%ni. Kuigi prognooside tegemisel lähtutakse eeldusest, et poliitikat ei muudeta, on siiski väga ebatõenäoline, et märkimisväärselt suuremat töövõiljakust ja madalamaid struktuurse tööpuuduse määrasid oleks võimalik saavutada ilma ulatuslikumate struktuurireformideta. Peale selle tundub Eurostati rahvastikuprognos olevat mitme riigi puhul optimistlik võrreldes riiklike asutuste või ÜRO prognoosidega.

Joonis D.

Kogutootlikkus: varasem, praegune ja prognoositud kasvumäär

(protsentides aasta kohta)



Allikad: 2018. aasta aruanne rahvastiku vananemise kohta, Euroopa Komisjon ja EKP arvutused.

Muud riskid on seotud rakendatud reformide tagasipööramisega. Aruandes eeldatakse, et kõik viimastel aastatel vastu võetud pensionireformid viiakse täies ulatuses ellu. Siiski näib mõnes riigis (nt Itaalias ja Hispaanias) esinevat suur risk, et varem vastu võetud pensionireformid pööratakse tagasi. Lisaks võib tekkida reformide suunamuutuse risk riikides, kus praegu prognoositakse pensionihüvitiste määrade märkimisväärselt langust. Teise võimalusena võib sellistel juhtudel suureneeda pidevalt kasvavate sotsiaalbasiirete risk, kui lünki ei suudeta täita erapensionisüsteemidega.

Kokkuvõttes on paljudes riikides vaja püüelda edasiste reformide poole, et pidurdada avaliku sektori vananemiskulude oodatavat kasvu valitsemissektori juba niigi suure võla juures. Eelõeldu põhjal on oluline, et riigid võtaksid uusi otsustavaid poliitikameetmeid ja pingutaksid rohkem, et viia ellu struktuurireforme pensionide, tervishoiu ja pikaajalise hoolduse valdkonnas.

2018. aasta Euroopa poolaasta raames antud riigipõhised eelarvepoliitilised soovitusused

Koostanud Stephan Haroutunian, Sebastian Hauptmeier ja Nadine Leiner-Killinger

23. mail 2018 avaldas Euroopa Komisjon Euroopa poolaasta kevadpaketi, milles on poliitikasoovitused liikmesriikidele. Pakett sisaldab riigipõhiseid majandus- ja eelarvepoliitilisi soovitusi kõikidele ELi liikmesriikidele.¹⁸ Paljude riikide puhul hõlmab see ka soovitusi Euroopa Liidu stabiilsuse ja kasvu pakti rakendamise kohta.¹⁹ Eelarvepoliitilistes soovitustes keskendutakse eeskätt sellele, et liikmesriigid järgiksid stabiilsuse ja kasvu pakti, lähtudes Euroopa Komisjoni 2018. aasta kevadprognoosist ja komisjoni antud hinnangust riikide poliitikakavadele, mis kajastuvad aprillis avaldatud ajakohastatud stabiilsus- ja lähenemisprogrammides. Tänavune Euroopa poolaasta analüüs on eriti oluline, sest see aitab vältida enne finantskriisi tehtud vigade kordamist, kui majanduslikult headel aegadel ei moodustatud piisavaid eelarvereserve ja hilisemat majandussurutist süvendas järsk vajadus eelarvepoliitika protsüklilise karmistamise järele. Eeltoodut arvesse võttes uuritakse selles infokastis 18 euroala riigile (st v.a Kreeka) antud eelarvepoliitilisi soovitusi.

Kevadpaketi osutatakse euroala riikide eelarvepositsioonide paranemisele, aga ka märkimisväärsetele riikidevahelistele erinevustele, sest mõni riik on valitsemissektori suure võla tõttu šokkide suhtes haavatav. Euroopa Komisjoni 2018. aasta kevadprognoosi kohaselt olid kümme euroala riiki 2017. aastal oma keskpika perioodi eelarve-eesmärgid saavutanud või ületanud või nende eelarvepositsioonid olid eesmärgi lähedal (vt joonis A). See peaks aitama enne võimalikku majanduslangust valitsemissektori võla suhtarvu vähendada ja riikide rahandust tugevdada. Samal ajal on hulk riike endiselt oma keskpika perioodi eelarve-eesmärgist kaugel, eriti need, kelle valitsemissektori võla ja SKP suhe ületab 90% SKPst. Valitsemissektori suur võlg teeb riigi rahanduse haavatavaks tulevaste makromajanduslike languste suhtes. Langused toovad kaasa ohu, et eelarvepoliitikat tuleb karmistada ajal, kui tuleks hoopis lasta eelarvepoliitika stabiliseerival mõjul toimida ja majandust toetada.²⁰

¹⁸ V.a Kreeka, kus eelarvetulemusi jälgitakse endiselt Euroopa stabiilsusmehhanismi programmi raames kogu selle kestuse jooksul. Seetõttu on Kreeka vabastatud kohustusest esitada aprillis keskpika perioodi eelarvekava (stabiilsusprogramm) ja riiklik reformikava ning talle soovitusi ei anta.

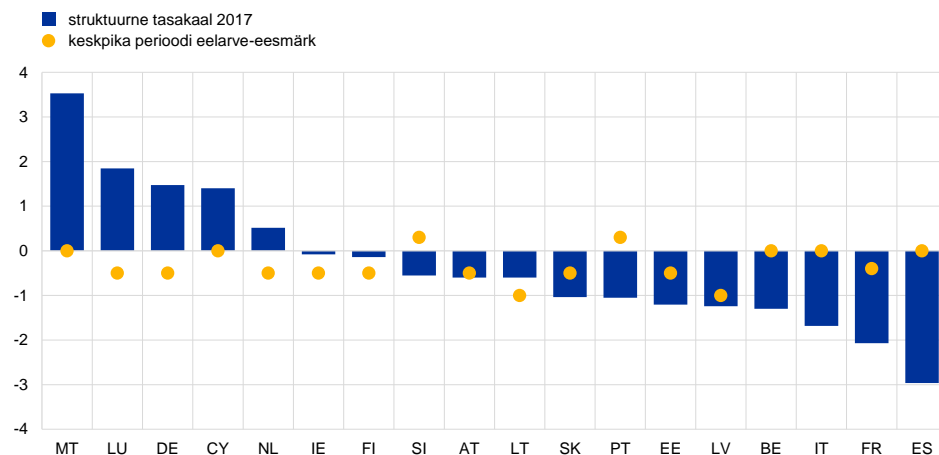
¹⁹ Liikmesriikide majandus- ja rahandusministrid sõnastasid riigipõhised soovitusused lõplikult ja kiitsid need heaks 22. juunil. Kava kohaselt kinnitab Euroopa Ülemkogu need 27. juunil. Riigipõhiste soovitude vastuvõtmine majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu (ECOFIN) 13. juuliks kavandatud istungil lõpetab ametlikult 2018. aasta Euroopa poolaasta.

²⁰ Ülevaate valitsemissektori suure võla majanduslike tagajärgede kohta leiab EKP 2016. aasta kolmanda majandusülevaate artiklist „Government debt reduction strategies in the euro area“.

Joonis A.

Struktuurne eelarvetasakaal 2017. aastal ja keskpika perioodi eelarve-eesmärgid

(protsendina SKPst)



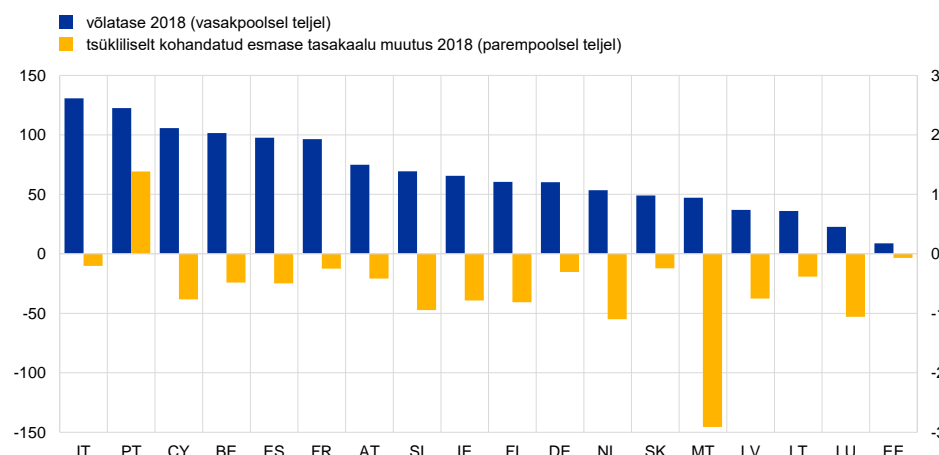
Allikad: Euroopa Komisjon (AMECO andmebaas) ja EKP arvutused.
Märkused. Joonisel on kujutatud riikide struktuurse eelarvetasakaalu 2017. aastal ja nende keskpika perioodi eelarve-eesmärgi. Komisjoni stabiilsuse ja kasvu pakti käsiraamatu kohaselt peetakse keskpika perioodi eelarve-eesmärgi täitnuks riike, mille struktuurne tasakaal kaldub keskpika perioodi eelarve-eesmärgist kõrvale lubatud kõikumisvahemikus, mis on 0,25% SKPst.

Eelduste kohaselt on eelarvepoliitika valdavas osas liikmesriikides, k.a suure valitsemissektori võlaga riikides, 2018. aastal ekspansiivne. Euroopa Komisjoni prognoosi kohaselt on eelarvepoliitiline hoiak, mida mõõdetakse tsükliliselt kohandatud esmase tasakaalu muutusena, tänavu ilmselt ekspansiivne pea kõikides euroala riikides (vt joonis B). Selles kajastub tõsiasi, et tõenäoliselt kulutab mitu riiki, kes saavutasid 2017. aastal oma keskpika perioodi eelarve-eesmärgid, osa oma eelarveülejäggist ära. Prognoositud ekspansiivne hoiak peegeldab aga ka eelarvepoliitika leevenemist riikides, kus võlasuhe ja konsolideerimisvajadus on endiselt suur.

Joonis B.

Valitsemissektori võla suhe SKPsse ja eelarvepoliitiline hoiak 2018. aastal

(vasakpoolsel teljel: protsendina SKPst; parempoolsel teljel: protsendipunktides SKPst)



Allikad: Euroopa Komisjon (AMECO andmebaas) ja EKP arvutused.
Märkus. Eelarvepoliitilist hoiakut mõõdetakse tsükliliselt kohandatud esmase tasakaalu muutusena.

Tegelikult jäävad Euroopa Komisjoni prognoosi kohaselt 2018. aastal stabiilsuse ja kasvu pakti tulenevad kohustused eeldatavasti täitmata enamikul riikidest, kes ei ole veel tugevat eelarveseisundit saavutanud.

Seitsmest euroala riigist, kellel on komisjoni hinnangul oht kalduda 2018. aastal stabiilsuse ja kasvu pakti ennetusliku osa nõuetest märkimisväärselt kõrvale, ületab võla suhtarv 90% SKPst neljas riigis (Belgia, Itaalia, Portugal ja Prantsusmaa). Lisaks täidab Hispaania, kes on ainus riik, kelle suhtes kohaldatakse 2018. aastal ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlust, küll prognoosi kohaselt oma 2018. aasta ülemäärase eelarvepuudujäägi kõrvaldamise tähtaja, kuid selle saavutuse varju jääb struktuurse tasakaalu märkimisväärne halvenemine, mitte soovitud paranemine.²¹

Ehkki üldiselt kajastavad riigipõhised soovitused juhtpõhimõtet kasutada majanduslikult häid aegu ära reserve taastamiseks, kehtivad mõningad erandid sellest standardsest lähenemisest.²² Hispaania ja Sloveenia riigipõhised soovitused näevad 2019. aastaks ette struktuurse kohandamise nõuded, mis on stabiilsuse ja kasvu pakti ennetusliku osa nõuete täitmise tabelis sätestatust leebemad ehk 1% asemel SKPst 0,65% SKPst.²³ See kõrvalekalle tabelis kehtestatud nõudest põhineb majanduslikul hinnangul, eeskätt viidates suurele tööpuudusele. 2019. aastal võetakse stabiilsuse ja kasvu pakti nõuetele vastavuse järelhinnangus 2018. aasta tulemuste puhul arvesse teatud kõrvalekallet.

2018. aastal toimub selle käsitlusviisi järgi kohandamise nõuete n-ö kaalutletud leevendamine kahe riigi puhul: 0,6%lt 0,3%ni SKPst Itaalias ja 1%lt 0,6%ni SKPst Sloveenias (vt joonis C). Neil juhtudel ei kohaldata enam kõrvalekalde lisamäära. Pakti niisugune kohaldamine vähendab raamistiku läbipaistvust, järjepidevust ja prognoositavust.

²¹ Komisjoni 2018. aasta kevadprognoosi kohaselt jääb Hispaania valitsemissektori nominaalse eelarvepuudujäägi eesmärk 2,2% SKPst saavutamata (kõrvalekalle on ligikaudu 0,4 protsendipunkti), sest tema struktuurne tasakaal on märkimisväärselt halvenenud (0,3 protsendipunkti), mitte 0,5 protsendipunkti paranenud, nagu oli soovitatud.

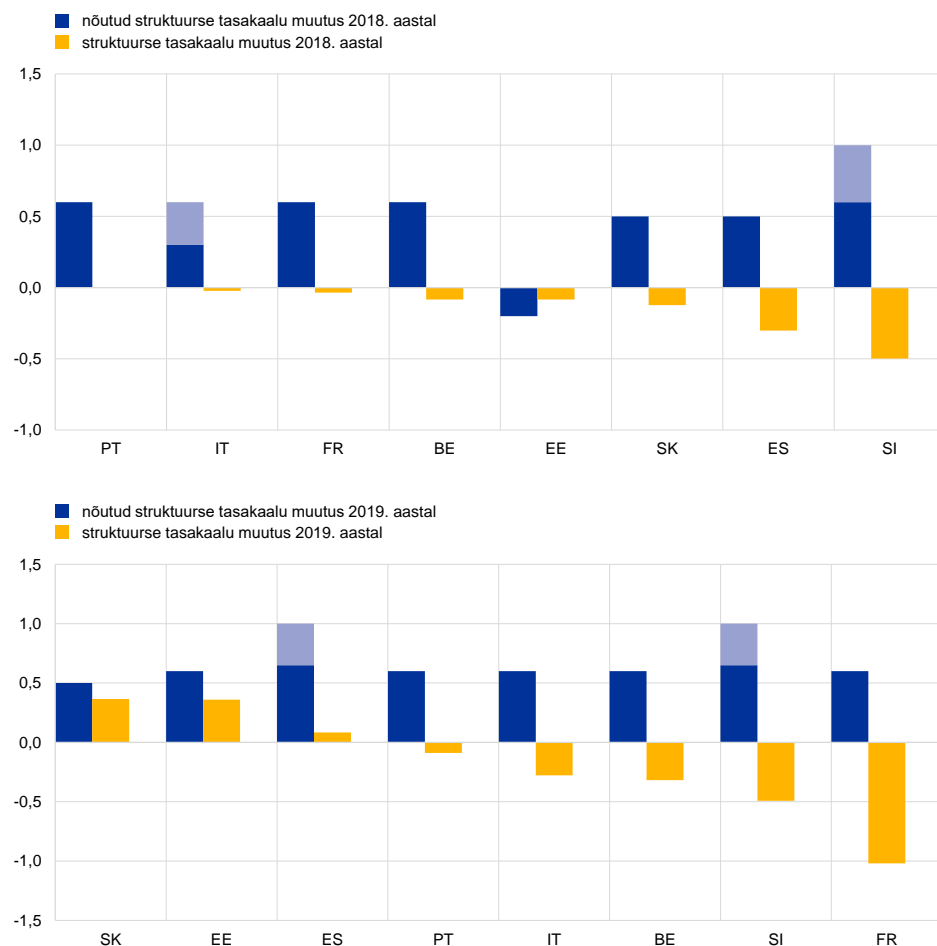
²² Vt ka komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, Euroopa Ülemkogule, nõukogule, Euroopa Keskpangale, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele, Regioonide Komiteele ning Euroopa Investeeringupangale: Euroopa poolaasta 2018 – riigipõhised soovitused, COM(2018) 400 final.

²³ Selles tabelis eristatakse kohandamisvajadusi kogutoodangu lõhe ja valitsemissektori võla tasemete järgi. See lähtub põhimõttest, et soodsatel majanduslikel aegadel ja suure valitsemissektori võla korral on vaja teha suuremaid kohandusi. Hinnangu kohta vt EKP 2015. aasta esimese majandusülevaate infokast „Flexibility within the Stability and Growth Pact“.

Joonis C.

Stabiilsuse ja kasvu pakti kohandamisnõuded 2018. ja 2019. aastal euroala riikides, kes ei saavutanud 2017. aastal oma keskpika perioodi eelarve-eesmärki

(protsendipunkti SKPst)



Allikad: Euroopa Komisjon (AMECO andmebaas) ja EKP arvutused.

Märkused. Struktuurse kohandamise nõuded üksikute aastate kohta tulenevad riigipõhistes soovitudes kindlaksmääratud nõuetest.

2019. aasta puhul on need kvantifitseeritud 2018. aasta Euroopa poolaasta riigipõhiste eelarvepoliitiliste soovitude alusel.

Helesinisega varjatud alad vastavates tulpades peegeldavad asjaolu, et kohandamisnõuded on ennetusliku osa nõuete täitmise tabelis olevatest väiksemad. Kuna nimetatud aasta eelarvet pole, põhineb komisjoni 2019. aasta prognoos stsenaariumil, et poliitika ei muutu.

Riigipõhiste soovitude kohaselt peaksid riigid, kes on oma keskpika perioodi eelarve-eesmärgid saavutanud või ületanud, kasutama eelarvepoliitilist manööverdamisruumi potentsiaalse kogutoodangu suurendamiseks. Siiski tuleks olla ettevaatlik, sest eelarveülejäak peegeldab ka soodsat mõju, mida avaldab tugev tsükel, mis tulevikus pöördub. Seetõttu tuleks kulude arengut hoolikalt jälgida.

23. mail avaldas Euroopa Komisjon ka mõnele euroala riigile tehtud soovitusid stabiilsuse ja kasvu pakti rakendamise kohta. Komisjon võttis vastu ELi toimimise lepingu artikli 126 lõike 3 kohased aruanded Belgia ja Itaalia kohta, milles hindab, kuidas need riigid täidavad lepingus sätestatud võlakriteeriumi. Itaalia kohta tegi komisjon järelduse, et võlakriteerium tuleks lugeda praegu täidetuks, sest eelarvepoliitika vastab komisjoni hinnangul üldjoontes stabiilsuse ja kasvu pakti ennetusliku osa 2017. aasta nõuetele. Belgia puhul leitakse komisjoni aruandes, et

ei ole piisavalt kindlaid tõendeid selle kohta, et Belgia ei täidaks ennetusliku osa nõudeid. Seetõttu ei tehta lõplikku järeldust, kas võlakriteerium on täidetud või mitte. Kuna eelduste kohaselt kalduvad mõlemad riigid tänavu stabiilsuse ja kasvu pakti ennetusliku osa nõuetest märkimisväärselt kõrvale, hindab komisjon nende eelarve-eeskirjade täitmist uuesti 2018. aasta kohta tagantjärele esitatud andmete põhjal. Kui aga üldist vastavust ennetusliku osaga peetakse esmaseks oluliseks teguriks ja samal ajal jäetakse tähelepanuta võla vähendamise sihttaseme puudulik järgimine, siis vähendab see võlareegli tulemuslikkust. Selles peitub risk, et suurt võlga ei vähendata piisavalt kiiresti.²⁴ Komisjon soovitas tühistada ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse Prantsusmaal 2017. aasta tähtajaks ja ülemkogu võttis sellekohase otsuse vastu 22. juunil.

Finantsturu hiljutine volatiilsus rõhutab vajadust kasutada kindlameelsemalt praegust soodsat makromajanduslikku keskkonda eelarvereservide loomiseks ja suure võla vähendamiseks. Seetõttu peavad kõik riigid alati järgima ja kohaldama täies mahus ja järjepidevalt ELis kokku lepitud eelarve-eeskirju. See on ühisraha usaldusväärsuse tagamiseks ning majandus- ja rahaliidu lõpuleviimise saavutamiseks mõõdapääsmatu.

²⁴ Hinnangu stabiilsuse ja kasvu pakti võlareegli toimimise kohta leiab EKP 2016. aasta kolmanda majandusülevaate artiklist „Government debt reduction strategies in the euro area“.

Statistika

Sisukord

1. Väliskeskkond	S2
2. Finantsareng	S3
3. Majandusaktiivsus	S8
4. Hinnad ja kulud	S14
5. Rahapakkumine ja laenumaht	S18
6. Eelarve areng	S23

Lisateave

EKP statistikat saab vaadata ja alla laadida EKP statistika andmeaidast:	http://sdw.ecb.europa.eu/
Majandusülevaate statistikaosa andmed asuvad EKP statistika andmeaidas:	http://sdw.ecb.europa.eu/reports.do?node=1000004813
EKP statistika andmeaidast leiab põhjaliku statistikabülletääni:	http://sdw.ecb.europa.eu/reports.do?node=1000004045
Metoodilised määratlused on esitatud statistikabülletääni üldmärkustes:	http://sdw.ecb.europa.eu/reports.do?node=10000023
Arvutuste üksikasjad on esitatud statistikabülletääni tehnilistes märkustes:	http://sdw.ecb.europa.eu/reports.do?node=10000022
Terminite ja lühendite selgitused leiab EKP statistikasõnastikust:	http://www.ecb.europa.eu/home/glossary/html/act2a.en.html

Tabelites kasutatud tingmärgid

- andmed puuduvad /
andmed pole kohaldatavad
- .
- ... null või mittearvestatav
- (t) tinglik

1. Väliskeskond

1.1. Peamised kaubanduspartnerid, SKP ja THI

	SKP ¹ (muutus protsentides võrreldes eelmise perioodiga)						THI (aastamuutus protsentides)							
	G20	USA	Ühend- kuningriik	Jaa- pan	Hiina	Memokirje: euroala	OECD riigid		USA	Ühend- kuningriik (ÜTHI)	Jaa- pan	Hiina	Memokirje: euroala ² (ÜTHI)	
							Kokku	V.a toiduained ja energia						
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
2015	3,5	2,9	2,3	1,4	6,9	2,1	0,6	1,7	0,1	0,0	0,8	1,4	0,0	
2016	3,2	1,5	1,9	1,0	6,7	1,8	1,1	1,8	1,3	0,7	-0,1	2,0	0,2	
2017	3,8	2,3	1,8	1,7	6,8	2,4	2,3	1,8	2,1	2,7	0,5	1,6	1,5	
2017 II kv	1,0	0,8	0,2	0,5	1,8	0,7	2,1	1,8	1,9	2,7	0,4	1,4	1,5	
III kv	1,0	0,8	0,5	0,5	1,8	0,7	2,2	1,8	2,0	2,8	0,6	1,6	1,4	
IV kv	1,0	0,7	0,4	0,3	1,6	0,7	2,3	1,9	2,1	3,0	0,6	1,8	1,4	
2018 I kv	0,9	0,5	0,1	-0,2	1,4	0,4	2,2	1,9	2,2	.	1,3	2,2	1,3	
2017 dets	-	-	-	-	-	-	2,3	1,9	2,1	3,0	1,0	1,8	1,4	
2018 jaan	-	-	-	-	-	-	2,2	1,8	2,1	3,0	1,4	1,5	1,3	
veebr	-	-	-	-	-	-	2,2	1,9	2,2	2,7	1,5	2,9	1,1	
märts	-	-	-	-	-	-	2,3	2,0	2,4	2,5	1,1	2,1	1,3	
apr	-	-	-	-	-	-	.	.	2,5	2,4	0,6	1,8	1,2	
mai ³	-	-	-	-	-	-	.	.	2,8	2,4	.	.	1,9	

Allikad: Eurostat (veerg 3, 6, 10, 13); BIS (veerg 9, 11, 12); OECD (veerg 1, 2, 4, 5, 7, 8).

¹ Kvartaliandmed sesoonselt kohandatud; aastaandmed kohandamata.

² Andmed viitavad euroala muutuvale koosseisule.

³ Euroala näitaja on hinnang, mis põhineb liikmesriikide esialgsel andmetel, samuti esmasel teabel energiahindade kohta.

1.2. Peamised kaubanduspartnerid, ostujuhtide indeks ja maailmakaubandus

	Ostujuhtide uuringud (hajuvusindeksid; sesoonselt kohandatud)							Kaupade import ¹					
	Ostujuhtide liitindeks						Üleilmne ostujuhtide indeks ²				Üle- ilmne	Arenenud riigid	Arenuvad riigid
	Üle- ilmne ²	USA	Ühend- kuningriik	Jaa- pan	Hiina	Memokirje: euroala	Töötlev tööstus	Teenused	Uued ekspordi- tellimused				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
2015	53,1	55,8	56,2	51,4	50,4	53,8	51,8	53,7	50,4	1,1	3,6	-0,4	
2016	51,6	52,4	53,4	50,5	51,4	53,3	51,8	52,0	50,2	1,1	1,2	1,0	
2017	53,3	54,3	54,7	52,5	51,8	56,4	53,9	53,8	52,8	5,4	3,1	6,9	
2017 II kv	53,1	53,6	54,8	53,0	51,3	56,6	52,5	53,3	51,6	0,2	1,5	-0,6	
III kv	53,3	54,9	54,1	51,8	51,9	56,0	52,7	53,5	51,9	1,4	1,0	1,6	
IV kv	53,4	54,6	55,2	52,6	51,9	57,2	53,5	53,4	52,1	1,5	1,7	1,4	
2018 I kv	53,6	54,6	53,4	52,1	53,0	57,0	53,8	53,5	52,2	2,5	0,8	3,6	
2017 dets	53,4	54,1	54,9	52,2	53,0	58,1	54,2	53,1	52,5	1,5	1,7	1,4	
2018 jaan	53,5	53,8	53,4	52,8	53,7	58,8	54,5	53,2	53,2	3,0	2,8	3,1	
veebr	54,3	55,8	54,5	52,2	53,3	57,1	53,8	54,5	52,3	2,9	2,5	3,2	
märts	52,8	54,2	52,4	51,3	51,8	55,2	52,9	52,8	51,2	2,5	0,8	3,6	
apr	53,6	54,9	53,2	53,1	52,3	55,1	53,5	53,6	50,3	.	.	.	
mai	54,1	56,6	54,5	51,7	52,3	54,1	52,8	54,4	50,2	.	.	.	

Allikad: Markit (veerud 1–9); Madalmaade majanduspoliitika analüüsi büroo ja EKP arvutused (veerud 10–12).

¹ Üleilmsed ja arenenud riikide andmed ei hõlma euroala. Aasta- ja kvartaliandmed on muutused protsentides võrreldes eelmise perioodiga; kuuandmed on muutused protsentides võrreldes eelmise kolme kuuga. Kõik andmed on sesoonselt kohandatud.

² V.a euroala.

2. Finantsareng

2.1. Rahaturu intressimäärad

(protsenti aastas, perioodi keskmised)

	Euroala ¹					USA	Jaapan
	Üleööhoiused (EONIA) 1	1kuulised hoiused (EURIBOR) 2	3kuulised hoiused (EURIBOR) 3	6kuulised hoiused (EURIBOR) 4	12kuulised hoiused (EURIBOR) 5	3kuulised hoiused (LIBOR) 6	3kuulised hoiused (LIBOR) 7
2015	-0,11	-0,07	-0,02	0,05	0,17	0,32	0,09
2016	-0,32	-0,34	-0,26	-0,17	-0,03	0,74	-0,02
2017	-0,35	-0,37	-0,33	-0,26	-0,15	1,26	-0,02
2017 nov	-0,35	-0,37	-0,33	-0,27	-0,19	1,43	-0,03
dets	-0,34	-0,37	-0,33	-0,27	-0,19	1,60	-0,02
2018 jaan	-0,36	-0,37	-0,33	-0,27	-0,19	1,73	-0,03
veebr	-0,36	-0,37	-0,33	-0,27	-0,19	1,87	-0,06
märts	-0,36	-0,37	-0,33	-0,27	-0,19	2,17	-0,05
apr	-0,37	-0,37	-0,33	-0,27	-0,19	2,35	-0,04
mai	-0,36	-0,37	-0,33	-0,27	-0,19	2,34	-0,03

Allikas: EKP.

¹ Andmed viitavad euroala muutuvale koosseisule, vt üldmärksused.

2.2. Tulukõverad

(perioodi lõpu andmed; aastased intressimäärad protsentides; vahed protsendipunktides)

	Hetkeintressimäärad					Intressimäärade vahed			Forvardtehingute lähiaja intressimäärad			
	Euroala ^{1,2}					Euroala ^{1,2}	USA	Ühendkuningriik	Euroala ^{1,2}			
	3 kuud 1	1 aasta 2	2 aastat 3	5 aastat 4	10 aastat 5	10 aastat – 1 aasta 6	10 aastat – 1 aasta 7	10 aastat – 1 aasta 8	1 aasta 9	2 aastat 10	5 aastat 11	10 aastat 12
2015	-0,45	-0,40	-0,35	0,02	0,77	1,17	1,66	1,68	-0,35	-0,22	0,82	1,98
2016	-0,93	-0,82	-0,80	-0,47	0,26	1,08	1,63	1,17	-0,78	-0,75	0,35	1,35
2017	-0,78	-0,74	-0,64	-0,17	0,52	1,26	0,67	0,83	-0,66	-0,39	0,66	1,56
2017 nov	-0,78	-0,76	-0,70	-0,28	0,44	1,20	0,79	0,88	-0,73	-0,52	0,56	1,52
dets	-0,78	-0,74	-0,64	-0,17	0,52	1,26	0,67	0,83	-0,66	-0,39	0,66	1,56
2018 jaan	-0,63	-0,64	-0,52	0,05	0,71	1,35	0,81	1,07	-0,59	-0,21	0,96	1,60
veebr	-0,66	-0,68	-0,57	0,01	0,71	1,39	0,80	0,81	-0,64	-0,26	0,96	1,65
märts	-0,67	-0,70	-0,61	-0,10	0,55	1,25	0,65	0,61	-0,67	-0,35	0,75	1,47
apr	-0,63	-0,66	-0,57	-0,04	0,63	1,29	0,72	0,73	-0,63	-0,30	0,85	1,56
mai	-0,63	-0,72	-0,69	-0,25	0,40	1,12	0,63	0,73	-0,76	-0,52	0,57	1,34

Allikas: EKP.

¹ Andmed viitavad euroala muutuvale koosseisule, vt üldmärksused.

² EKP arvutused, mille aluseks on võetud EuroMTSi andmed ja Fitchi reitinguagentuuri teatatud reitingud.

2.3. Aktsiaturgude indeksid

(indeksimäärad punktides; perioodi keskmised)

	Dow Jonesi EURO STOXX indeksid												USA	Jaapan
	Võrdlusindeks		Peamiste tööstusharude indeksid										Standard & Poor's 500	Nikkei 225
	Üldindeks 1	50 2	Põhitoorainete sektor 3	Teenuste sektor 4	Tarbe-kaupade sektor 5	Nafta ja gaasi sektor 6	Finantssektor 7	Tööstussektor 8	Tehnoloogiasektor 9	Kommunaalteenuste sektor 10	Telekommunikatsiooni sektor 11	Tervishoiusektor 12		
2015	356,2	3 444,1	717,4	261,9	628,2	299,9	189,8	500,6	373,2	278,0	377,7	821,3	2 061,1	19 203,8
2016	321,6	3 003,7	620,7	250,9	600,1	278,9	148,7	496,0	375,8	248,6	326,9	770,9	2 094,7	16 920,5
2017	376,9	3 491,0	757,3	268,6	690,4	307,9	182,3	605,5	468,4	272,7	339,2	876,3	2 449,1	20 209,0
2017 nov	391,7	3 601,4	802,3	269,2	727,7	315,4	188,3	640,6	508,6	294,8	317,3	854,9	2 593,6	22 525,1
dets	389,7	3 564,7	796,2	274,9	719,0	313,5	189,1	641,2	491,3	291,3	316,1	839,7	2 664,3	22 769,9
2018 jaan	398,4	3 612,2	822,3	276,1	731,7	323,4	196,3	661,2	504,6	284,9	312,6	848,1	2 789,8	23 712,2
veebr	380,6	3 426,7	783,7	264,7	703,6	306,9	190,1	629,7	488,3	263,2	291,3	792,0	2 705,2	21 991,7
märts	375,9	3 374,3	769,1	258,0	699,7	308,0	183,6	622,9	498,9	268,9	292,0	775,6	2 702,8	21 395,5
apr	383,3	3 457,6	772,6	260,7	724,8	331,3	185,5	627,7	496,3	281,3	302,6	789,1	2 653,6	21 868,8
mai	392,3	3 537,1	806,4	272,3	735,3	351,0	182,5	653,1	527,3	287,9	302,6	819,1	2 701,5	22 590,1

Allikas: EKP.

2. Finantsareng

2.4. Kodumajapidamiste laenude ja hoiuste intressimäärad rahaloomeasutustes (uued laenud ja hoiused)^{1, 2} (protsenti aastas; perioodi keskmised, kui ei ole märgitud teisiti)

	Hoiused				Vaba tagasimaksega laenud ja arvelduskrediit	Pikenatud krediitkaardivõlg	Tarbijakrediit			Laenu füüsilisest isikust ettevõtjatele ja juriidilise isiku õigusteta ühendustele	Eluaseme ostmiseks antud laenu					
	Üleööhoiused	Kuni kolme kuulise etteteatamistähtajaga lõpetatavad hoiused	Lepingulise tähtajaga hoiused				Intressimäära fikseerimise esialgne periood		Aastapõhine tasumäär protsentides ³		Intressimäära fikseerimise esialgne periood				Aastapõhine tasumäär protsentides ³	Laenukulude liitnaitaja
			Kuni 2 aastat	Üle 2 aasta			Ujuva intressimääraga ja kuni 1 aasta	Üle 1 aasta			Ujuva intressimääraga ja kuni 1 aasta	1–5 aastat	5–10 aastat	Üle 10 aasta		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
2017 mai	0,05	0,46	0,39	0,81	6,32	16,70	5,09	5,78	6,22	2,46	1,73	1,90	1,90	1,87	2,23	1,87
juuni	0,05	0,46	0,38	0,77	6,30	16,82	4,68	5,74	6,19	2,43	1,69	1,89	1,91	1,89	2,22	1,87
juuli	0,05	0,45	0,38	0,76	6,26	16,81	4,95	5,84	6,28	2,38	1,75	1,91	1,90	1,90	2,22	1,88
aug	0,05	0,44	0,35	0,75	6,24	16,80	5,32	5,89	6,34	2,38	1,75	2,00	1,92	1,94	2,21	1,91
sept	0,05	0,44	0,35	0,74	6,27	16,80	5,07	5,71	6,21	2,37	1,70	1,93	1,96	1,96	2,20	1,89
okt	0,05	0,44	0,35	0,75	6,23	16,80	4,94	5,68	6,16	2,43	1,68	1,91	1,93	1,96	2,18	1,88
nov	0,04	0,44	0,33	0,75	6,21	16,80	4,73	5,69	6,14	2,38	1,67	1,92	1,95	1,94	2,16	1,87
dets	0,04	0,44	0,34	0,73	6,09	16,84	4,47	5,39	5,80	2,31	1,69	1,86	1,92	1,87	2,15	1,83
2018 jaan	0,04	0,44	0,36	0,69	6,16	16,90	5,02	5,83	6,28	2,30	1,67	1,86	1,91	1,90	2,14	1,84
veebr	0,04	0,44	0,34	0,69	6,20	16,86	4,72	5,70	6,19	2,36	1,64	1,88	1,93	1,91	2,14	1,84
märts	0,04	0,45	0,35	0,67	6,14	16,87	4,71	5,57	6,05	2,34	1,64	1,85	1,95	1,91	2,15	1,84
apr ⁽¹⁾	0,04	0,45	0,34	0,61	6,10	16,76	4,91	5,67	6,14	2,36	1,62	1,85	1,96	1,89	2,13	1,83

Allikas: EKP.

¹ Andmed viitavad euroala muutvale koosseisule.

² Kaasa arvatud kodumajapidamisi teenindavad kasumitaotluseta institutsioonid.

³ Ingl annual percentage rate of charge, APRC.

2.5. Mittefinantsettevõtete laenude ja hoiuste intressimäärad rahaloomeasutustes (uued laenud ja hoiused)^{1, 2} (protsenti aastas; perioodi keskmised, kui ei ole märgitud teisiti)

	Hoiused			Vaba tagasimaksega laenud ja arvelduskrediit	Muud laenu suuruse ja intressimäära fikseerimise esialgse perioodi kaupa									Laenukulude liitnaitaja
	Üleööhoiused	Lepingulise tähtajaga hoiused			Kuni 0,25 miljonit eurot			0,25–1 miljon eurot			Üle 1 miljoni euro			
		Kuni 2 aastat	Üle 2 aasta		Ujuva intressimääraga ja kuni 3 kuud	3 kuud – 1 aasta	Üle 1 aasta	Ujuva intressimääraga ja kuni 3 kuud	3 kuud – 1 aasta	Üle 1 aasta	Ujuva intressimääraga ja kuni 3 kuud	3 kuud – 1 aasta	Üle 1 aasta	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2017 mai	0,05	0,10	0,43	2,52	2,49	2,77	2,40	1,76	1,74	1,76	1,20	1,47	1,64	1,76
juuni	0,04	0,06	0,43	2,51	2,46	2,68	2,36	1,74	1,72	1,71	1,27	1,43	1,56	1,76
juuli	0,04	0,11	0,35	2,45	2,45	2,76	2,38	1,75	1,75	1,76	1,23	1,34	1,67	1,74
aug	0,04	0,10	0,36	2,44	2,49	2,71	2,43	1,74	1,79	1,82	1,24	1,44	1,59	1,75
sept	0,04	0,07	0,44	2,43	2,44	2,73	2,41	1,71	1,69	1,77	1,19	1,47	1,59	1,73
okt	0,04	0,11	0,40	2,40	2,39	2,69	2,38	1,70	1,66	1,73	1,23	1,35	1,61	1,73
nov	0,04	0,08	0,30	2,36	2,43	2,61	2,37	1,71	1,62	1,72	1,23	1,33	1,57	1,71
dets	0,04	0,06	0,32	2,36	2,40	2,46	2,31	1,70	1,67	1,71	1,34	1,28	1,53	1,71
2018 jaan	0,04	0,05	0,39	2,35	2,39	2,51	2,33	1,65	1,61	1,72	1,12	1,37	1,60	1,67
veebr	0,04	0,09	0,42	2,36	2,37	2,48	2,33	1,66	1,62	1,74	1,18	1,34	1,63	1,70
märts	0,04	0,08	0,40	2,33	2,42	2,53	2,34	1,67	1,61	1,70	1,26	1,39	1,66	1,73
apr ⁽¹⁾	0,03	0,06	0,34	2,34	2,36	2,42	2,33	1,68	1,61	1,74	1,23	1,29	1,65	1,70

Allikas: EKP.

¹ Andmed viitavad euroala muutvale koosseisule.

² Vastavalt ESA 2010-le liigitati 2014. aasta detsembris mittefinantsettevõtete kontsernide valdusettevõtted mittefinantsettevõtete sektorist ümber finantsettevõtete sektorisse.

2. Finantsareng

2.6. Euroala residentide emiteeritud võlaväärtpaberid emitendi sektori ja algse tähtaja kaupa

(mld eurodes; kuu jooksul tehtud tehingud ja bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga; nimiväärtused)

	Bilansiline jääk							Emissiooni kogusumma ¹						
	Kokku	Rahaloomeasutused (sh euro-süsteem)	Mitterahaloomeasutused		Valitsemissektor			Kokku	Rahaloomeasutused (sh euro-süsteem)	Mitterahaloomeasutused		Valitsemissektor		
			Finantsettevõtted (v.a rahaloomeasutused)	Mittefinants-ettevõtted	Keskvalitsus	Muu valitsemissektor	Finantsettevõtted (v.a rahaloomeasutused)			Mittefinants-ettevõtted	Keskvalitsus	Muu valitsemissektor		
													Finantsvahend-ettevõtted	Finantsvahend-ettevõtted
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Lühiajalised														
2015	1 269	517	147	.	62	478	65	347	161	37	.	33	82	34
2016	1 241	518	136	.	59	466	62	349	161	45	.	31	79	33
2017	1 240	519	155	.	70	438	57	368	167	55	.	37	79	31
2017 nov	1 281	527	153	.	81	460	61	354	159	48	.	34	87	25
dets	1 240	519	155	.	70	438	57	305	139	51	.	30	55	29
2018 jaan	1 270	532	153	.	77	447	61	400	195	38	.	41	91	36
veebr	1 276	540	148	.	80	444	65	351	172	38	.	34	78	30
märts	1 284	541	140	.	84	453	67	378	167	53	.	41	84	33
apr	1 300	539	150	.	93	450	69	391	177	49	.	43	73	49
Pikaajalised														
2015	15 249	3 786	3 285	.	1 060	6 481	637	216	68	46	.	13	80	9
2016	15 397	3 695	3 233	.	1 186	6 643	641	219	62	53	.	18	78	8
2017	15 352	3 560	3 140	.	1 190	6 819	642	248	66	75	.	17	83	7
2017 nov	15 373	3 594	3 129	.	1 188	6 819	643	227	55	64	.	23	77	8
dets	15 352	3 560	3 140	.	1 190	6 819	642	212	46	93	.	14	52	6
2018 jaan	15 369	3 569	3 149	.	1 174	6 841	636	302	99	75	.	14	109	5
veebr	15 375	3 566	3 144	.	1 171	6 864	629	216	57	52	.	12	88	7
märts	15 442	3 580	3 151	.	1 183	6 904	624	285	68	89	.	24	96	7
apr	15 434	3 581	3 158	.	1 187	6 884	624	227	60	64	.	14	85	4

Allikas: EKP.

¹ Võrdluse huvides viitavad aastaandmed keskmisele kuunäitajale aasta jooksul.

2.7. Võlaväärtpaberite ja noteeritud aktsiate kasvumäärad ja bilansiline jääk

(mld eurodes; muutused protsentides)

	Võlaväärtpaberid							Noteeritud aktsiad			
	Kokku	Rahaloomeasutused (sh euro-süsteem)	Mitterahaloomeasutused		Valitsemissektor			Kokku	Rahaloomeasutused	Finantsettevõtted (v.a rahaloomeasutused)	Mittefinants-ettevõtted
			Finantsettevõtted, v.a rahaloomeasutused	Mittefinants-ettevõtted	Keskvalitsus	Muu valitsemissektor					
							Finantsvahend-ettevõtted				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Bilansiline jääk											
2015	16 518,3	4 303,1	3 431,9	.	1 122,0	6 958,9	702,4	6 814,4	584,3	985,3	5 244,9
2016	16 638,4	4 212,9	3 368,4	.	1 245,5	7 108,1	703,5	7 089,5	537,6	1 097,8	5 454,1
2017	16 591,6	4 079,1	3 295,3	.	1 260,1	7 257,3	699,8	7 954,8	613,6	1 261,9	6 079,3
2017 nov	16 654,7	4 120,6	3 282,4	.	1 268,4	7 279,8	703,5	8 001,5	638,4	1 248,2	6 114,8
dets	16 591,6	4 079,1	3 295,3	.	1 260,1	7 257,3	699,8	7 954,8	613,6	1 261,9	6 079,3
2018 jaan	16 639,3	4 101,8	3 301,9	.	1 250,8	7 287,7	697,1	8 204,1	666,7	1 332,0	6 205,4
veebr	16 650,6	4 106,3	3 292,1	.	1 251,5	7 307,4	693,4	7 920,3	639,8	1 291,9	5 988,6
märts	16 725,7	4 120,9	3 290,6	.	1 267,7	7 356,1	690,5	7 814,0	600,0	1 252,3	5 961,7
apr	16 734,4	4 119,1	3 308,0	.	1 280,4	7 334,0	692,8	8 141,4	621,0	1 351,3	6 169,1
Kasvumäär											
2015	0,3	-7,0	5,7	.	4,9	1,8	0,6	1,1	4,2	1,6	0,6
2016	0,3	-3,0	-1,6	.	7,6	2,2	-0,1	0,5	1,2	0,9	0,4
2017	1,3	-0,5	0,0	.	6,3	2,2	0,5	1,1	6,1	2,8	0,3
2017 nov	1,1	-0,7	-0,2	.	6,5	1,9	0,4	1,0	6,1	2,8	0,1
dets	1,3	-0,5	0,0	.	6,3	2,2	0,5	1,1	6,1	2,8	0,3
2018 jaan	1,2	-0,4	0,2	.	5,9	1,9	0,5	1,1	5,8	2,7	0,3
veebr	1,3	-1,0	1,2	.	5,6	2,3	-0,8	0,9	3,1	2,8	0,4
märts	1,5	-0,1	1,9	.	6,0	2,0	-2,7	1,0	1,5	3,6	0,4
apr	1,5	0,4	0,9	.	5,9	2,0	-0,8	1,3	1,5	5,4	0,5

Allikas: EKP.

2. Finantsareng

2.8. Efektiivsed vahetuskursid¹

(perioodi keskmised; indeks 1999 I kv = 100)

	EER 19						EER 38	
	Nominaalne	Reaalne; tarbijahinna- indeksi alusel	Reaalne; tootja- hinnaindeksi alusel	Reaalne; SKP deflaatoriga kohandatud	Reaalne; tööt- leva tööstuse tööjõu ühikukulu alusel ²	Reaalne; kogumajanduse tööjõu ühikukulu alusel	Nominaalne	Reaalne; tarbija- hinnaindeksi alusel
	1	2	3	4	5	6	7	8
2015	91,7	87,6	88,6	82,8	80,9	88,4	105,7	87,0
2016	94,4	89,5	90,9	84,9	80,1	89,4	109,7	88,9
2017	96,6	91,4	92,0	85,9	79,9	90,1	112,0	90,0
2017 II kv	95,3	90,2	91,0	84,8	78,8	89,0	110,1	88,5
III kv	98,6	93,2	93,8	87,7	80,7	91,7	114,5	91,8
IV kv	98,6	93,2	93,5	87,5	80,5	91,5	115,0	92,0
2018 I kv	99,6	94,0	94,4	.	.	.	117,0	93,4
2017 dets	98,8	93,3	93,6	-	-	-	115,3	92,1
2018 jaan	99,4	93,9	94,4	-	-	-	116,1	92,7
veebr	99,6	93,9	94,4	-	-	-	117,3	93,6
märts	99,7	94,2	94,5	-	-	-	117,7	93,9
apr	99,5	93,9	94,0	-	-	-	117,9	93,9
mai	98,1	92,9	92,6	-	-	-	116,6	93,2
	<i>protsentuaalne muutus võrreldes eelmise kuuga</i>							
2018 mai	-1,4	-1,1	-1,5	-	-	-	-1,1	-0,8
	<i>protsentuaalne muutus võrreldes eelmise aastaga</i>							
2018 mai	2,6	2,6	1,3	-	-	-	5,6	4,9

Allikas: EKP.

¹ Kaubanduspartnerite rühmade määratlus ja muu teave on esitatud statistikabülletääni üldmärkustes.

² Töötleva tööstuse tööjõu ühikukuluga kohandatud aegread on olemas ainult 18 kaubanduspartnerist koosneva rühma kohta.

2.9. Kahepoolsed vahetuskursid

(perioodi keskmised; omavääringute ühikud euro kohta)

	Hiiina jüaan	Horvaatia kuna	Tšehhi kroon	Taani kroon	Ungari forint	Jaapani jeen	Poola zlott	Inglise nael	Rumeenia leu	Rootsi kroon	Šveitsi frank	USA dollar
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2015	6,973	7,614	27,279	7,459	309,996	134,314	4,184	0,726	4,4454	9,353	1,068	1,110
2016	7,352	7,533	27,034	7,445	311,438	120,197	4,363	0,819	4,4904	9,469	1,090	1,107
2017	7,629	7,464	26,326	7,439	309,193	126,711	4,257	0,877	4,5688	9,635	1,112	1,130
2017 II kv	7,560	7,430	26,535	7,438	309,764	122,584	4,215	0,861	4,5532	9,692	1,084	1,102
III kv	7,834	7,426	26,085	7,438	306,418	130,349	4,258	0,898	4,5822	9,557	1,131	1,175
IV kv	7,789	7,533	25,650	7,443	311,597	132,897	4,232	0,887	4,6189	9,793	1,162	1,177
2018 I kv	7,815	7,438	25,402	7,447	311,027	133,166	4,179	0,883	4,6553	9,971	1,165	1,229
2017 dets	7,807	7,539	25,645	7,443	313,163	133,638	4,203	0,883	4,6348	9,937	1,169	1,184
2018 jaan	7,840	7,436	25,452	7,445	309,269	135,255	4,163	0,883	4,6491	9,820	1,172	1,220
veebr	7,807	7,440	25,320	7,446	311,735	133,293	4,165	0,884	4,6559	9,938	1,154	1,235
märts	7,798	7,438	25,429	7,449	312,194	130,858	4,209	0,883	4,6613	10,161	1,168	1,234
apr	7,735	7,421	25,365	7,448	311,721	132,158	4,194	0,872	4,6578	10,372	1,189	1,228
mai	7,529	7,391	25,640	7,448	316,930	129,572	4,285	0,877	4,6404	10,342	1,178	1,181
	<i>protsentuaalne muutus võrreldes eelmise kuuga</i>											
2018 mai	-2,7	-0,4	1,1	0,0	1,7	-2,0	2,2	0,6	-0,4	-0,3	-0,9	-3,8
	<i>protsentuaalne muutus võrreldes eelmise aastaga</i>											
2018 mai	-1,1	-0,5	-3,5	0,1	2,3	4,4	2,0	2,5	1,9	6,5	8,0	6,8

Allikas: EKP.

2. Finantsareng

2.10. Euroala maksebilanss, finantskonto

(mln eurodes, kui ei ole märgitud teisiti; bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga; tehingud perioodi jooksul)

	Kokku ¹			Otseinvesteeringud		Portfelliinvesteeringud		Neto- tuletis- instru- mendid	Muud investeeringud		Reservvara	Memokirje: koguvälisvõlg
	Varad	Kohus- tused	Saldo	Varad	Kohus- tused	Varad	Kohus- tused		Varad	Kohus- tused		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Bilansiline jääk (rahvusvaheline investeerimispositsioon)												
2017 I kv	25 245,3	25 690,0	-444,7	11 172,4	9 021,1	8 225,5	10 715,6	-60,7	5 181,5	5 953,3	726,6	14 231,8
II kv	24 718,0	25 150,8	-432,8	10 918,3	8 790,0	8 148,6	10 598,6	-46,0	5 014,4	5 762,3	682,7	13 852,5
III kv	24 554,9	24 904,9	-350,0	10 603,8	8 508,0	8 314,0	10 609,1	-57,2	5 019,4	5 787,9	674,8	13 740,7
IV kv	24 648,1	24 798,0	-149,8	10 561,0	8 510,7	8 499,4	10 594,2	-51,2	4 969,3	5 693,0	669,7	13 514,5
<i>bilansiline jääk protsendina SKPst</i>												
2017 IV kv	220,6	222,0	-1,3	94,5	76,2	76,1	94,8	-0,5	44,5	51,0	6,0	121,0
Tehingud												
2017 II kv	214,7	137,8	76,9	32,4	15,5	172,0	150,5	-0,5	12,3	-28,2	-1,4	-
III kv	69,9	-56,9	126,9	-153,1	-146,3	188,2	53,8	-10,3	44,6	35,6	0,5	-
IV kv	147,0	-32,0	179,0	74,4	23,6	102,3	27,0	6,0	-37,5	-82,6	1,9	-
2018 I kv	389,8	270,5	119,3	91,2	-1,0	147,5	113,2	-3,1	142,6	158,3	11,6	-
2017 okt	230,0	182,2	47,8	74,5	42,3	30,5	-23,3	0,3	127,4	163,1	-2,7	-
nov	87,4	45,0	42,4	12,7	7,6	62,1	53,6	2,6	3,9	-16,2	6,2	-
dets	-170,3	-259,1	88,8	-12,8	-26,4	9,7	-3,3	3,1	-168,7	-229,5	-1,6	-
2018 jaan	310,3	295,5	14,8	35,7	11,0	87,9	66,5	0,6	183,8	218,0	2,3	-
veebr	92,2	73,9	18,4	25,0	20,6	29,6	-16,3	0,8	37,0	69,5	-0,1	-
märts	-12,7	-98,8	86,1	30,5	-32,6	30,0	63,0	-4,5	-78,2	-129,2	9,5	-
<i>12 kuu kumulatiivsed tehingud</i>												
2018 märts	821,5	319,5	502,0	44,9	-108,2	610,0	344,6	-8,0	162,0	83,1	12,6	-
<i>12 kuu kumulatiivsed tehingud protsendina SKPst</i>												
2018 märts	7,3	2,8	4,5	0,4	-1,0	5,4	3,1	-0,1	1,4	0,7	0,1	-

Allikas: EKP.

¹ Netotuletisinstrumendid kuuluvad koguvarade alla.

3. Majandusaktiivsus

3.1. SKP ja kulukomponendid

(kvartaliandmed on sesoonselt kohandatud; aastaandmed on kohandamata)

	SKP											
	Kokku	Sisenõudlus								Väliskaubandusbilanss ¹		
		Kokku	Era- tarbimine	Valitsemis- sektori tarbimine	Kapitali kogumahutus põhivarasse				Varude muutus ²	Kokku	Eksport ¹	Import ¹
					Ehitus kokku	Seadmed kokku	Intellektuaal- omanditooted					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
<i>Jooksevhinnad (mld eurodes)</i>												
2015	10 519,9	10 014,4	5 735,4	2 171,8	2 077,6	1 016,3	637,9	417,9	29,5	505,5	4 868,4	4 362,9
2016	10 789,4	10 286,2	5 870,3	2 222,4	2 189,1	1 051,7	674,4	457,5	4,4	503,2	4 958,0	4 454,8
2017	11 171,9	10 639,7	6 054,9	2 275,5	2 290,5	1 116,2	711,1	457,7	18,8	532,2	5 312,5	4 780,3
2017 II kv	2 782,5	2 657,3	1 510,1	566,9	573,7	278,1	176,0	118,2	6,6	125,2	1 315,0	1 189,8
III kv	2 811,2	2 672,3	1 518,1	571,2	574,3	280,7	179,6	112,6	8,7	138,9	1 331,8	1 192,9
IV kv	2 836,0	2 689,7	1 528,5	575,3	584,4	285,6	184,0	113,3	1,6	146,3	1 368,4	1 222,1
2018 I kv	2 854,9	2 715,0	1 542,8	577,1	590,9	291,3	183,8	114,4	4,1	139,9	1 367,5	1 227,6
<i>protsent SKPst</i>												
2017	100,0	95,2	54,2	20,4	20,5	10,0	6,4	4,1	0,2	4,8	-	-
<i>Ahemeetodil arvatud maht (eelmise aasta hinnad)</i>												
<i>kvartaalne protsentuaalne muutus</i>												
2017 II kv	0,7	0,9	0,5	0,5	2,0	1,1	2,0	4,1	-	-	1,1	1,6
III kv	0,7	0,2	0,4	0,5	-0,3	0,3	1,9	-5,0	-	-	1,5	0,5
IV kv	0,7	0,3	0,2	0,3	1,3	1,0	2,4	0,4	-	-	2,2	1,5
2018 I kv	0,4	0,6	0,5	0,0	0,5	1,1	-0,5	0,7	-	-	-0,4	-0,1
<i>aastamuutus protsentides</i>												
2015	2,1	2,0	1,8	1,3	3,3	0,5	5,4	7,3	-	-	6,4	6,7
2016	1,8	2,3	2,0	1,8	4,6	2,5	5,6	8,4	-	-	3,3	4,6
2017	2,4	1,9	1,6	1,2	3,2	3,7	5,0	-0,7	-	-	5,3	4,3
2017 II kv	2,5	2,3	1,9	1,1	3,7	4,4	4,3	1,1	-	-	4,7	4,5
III kv	2,8	2,0	1,8	1,4	2,7	4,0	6,0	-4,7	-	-	5,9	4,4
IV kv	2,8	1,6	1,4	1,3	3,2	4,2	7,4	-5,0	-	-	6,6	4,3
2018 I kv	2,5	2,0	1,5	1,2	3,6	3,6	6,1	-0,1	-	-	4,5	3,5
<i>SKP kvartaalse protsentuaalse muutuse komponendid protsendipunktides</i>												
2017 II kv	0,7	0,9	0,3	0,1	0,4	0,1	0,1	0,2	0,1	-0,1	-	-
III kv	0,7	0,2	0,2	0,1	-0,1	0,0	0,1	-0,2	0,0	0,5	-	-
IV kv	0,7	0,3	0,1	0,1	0,3	0,1	0,2	0,0	-0,1	0,4	-	-
2018 I kv	0,4	0,5	0,3	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,2	-0,1	-	-
<i>SKP protsentuaalse aastamuutuse komponendid protsendipunktides</i>												
2015	2,1	2,0	1,0	0,3	0,6	0,0	0,3	0,3	0,0	0,1	-	-
2016	1,8	2,2	1,1	0,4	0,9	0,2	0,3	0,3	-0,2	-0,4	-	-
2017	2,4	1,8	0,9	0,2	0,6	0,4	0,3	0,0	0,1	0,6	-	-
2017 II kv	2,5	2,2	1,0	0,2	0,8	0,4	0,3	0,0	0,2	0,3	-	-
III kv	2,8	1,9	1,0	0,3	0,6	0,4	0,4	-0,2	0,1	0,9	-	-
IV kv	2,8	1,6	0,8	0,3	0,7	0,4	0,5	-0,2	-0,1	1,3	-	-
2018 I kv	2,5	1,9	0,8	0,3	0,7	0,4	0,4	0,0	0,1	0,6	-	-

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.

¹ Eksport ja import hõlmavad kaupu ja teenuseid ning sisaldavad piirülest euroalasisest kaubandust.

² Sh väärisesemete soetamine miinus realiseerimine.

3. Majandusaktiivsus

3.2. Lisandväärtus tegevusala järgi

(kvartaliandmed on sesoonselt kohandatud; aastaandmed on kohandamata)

	Kogulisandväärtus (baashinnad)											Tootemaksud miinus tootmis-subsidiidid
	Kokku	Põllumajandus, metsandus ja kalandus	Töötlev tööstus, energia ja kommunaalteenused	Ehitus	Kaubandus, transport, majutus ja toitlustus	Teave ja teabevahetus	Finants- ja kindlustustegevus	Kinnisvara-alane tegevus	Kutsealased teenused, äritegevus, abiteenused	Avalik haldus, haridus, tervishoid ja sotsiaaltoetamine	Kunst, meelelahutus ja muu teenindus	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Jooksevhinnad (mld eurodes)</i>												
2015	9 447,6	154,6	1 903,1	468,9	1 786,4	432,9	463,6	1 070,6	1 029,9	1 808,4	329,3	1 072,2
2016	9 679,3	151,3	1 939,9	487,8	1 830,6	450,8	452,3	1 096,9	1 076,6	1 855,4	337,7	1 110,1
2017	10 016,3	163,9	2 000,7	513,7	1 912,2	467,4	445,8	1 130,2	1 131,8	1 904,3	346,3	1 155,5
2017 II kv	2 494,7	40,8	497,7	127,9	477,3	116,6	111,2	281,4	281,1	474,5	86,2	287,8
III kv	2 521,0	41,0	504,6	129,7	481,1	117,6	111,9	284,1	285,4	478,4	87,2	290,2
IV kv	2 542,7	41,6	511,4	131,8	484,9	118,5	111,4	285,5	288,7	481,5	87,6	293,3
2018 I kv	2 558,2	41,6	512,2	134,2	488,3	119,3	111,9	287,8	291,5	483,5	88,1	296,7
<i>protsent lisandväärtusest</i>												
2017	100,0	1,6	20,0	5,1	19,1	4,7	4,5	11,3	11,3	19,0	3,5	-
<i>Ahelmeetodil arvatud maht (eelmise aasta hinnad)</i>												
<i>kvartaalne protsentuaalne muutus</i>												
2017 II kv	0,7	0,1	1,1	1,1	0,9	0,8	0,2	0,2	1,0	0,5	0,4	0,8
III kv	0,8	0,0	1,5	0,5	0,5	1,4	-0,1	0,5	0,8	0,5	0,8	0,2
IV kv	0,7	0,2	1,6	1,1	0,7	0,7	0,1	0,2	0,8	0,2	0,1	0,5
2018 I kv	0,4	1,5	-0,3	0,7	0,8	0,8	-0,2	0,4	0,7	0,2	0,2	0,6
<i>aastamuutus protsentides</i>												
2015	1,9	3,0	3,8	0,7	2,0	3,5	-0,4	0,6	3,0	0,9	0,6	3,4
2016	1,7	-1,8	1,9	1,3	1,9	3,2	0,6	0,8	3,1	1,4	1,5	2,8
2017	2,4	0,8	3,0	3,0	3,3	4,7	-1,2	1,3	4,0	1,3	1,2	2,4
2017 II kv	2,5	0,4	3,1	3,3	3,6	5,2	-1,4	1,2	3,6	1,3	1,1	2,9
III kv	2,8	0,8	4,0	3,4	3,7	4,7	-1,2	1,6	4,4	1,5	1,6	2,5
IV kv	2,9	1,8	4,6	4,2	3,4	4,3	-0,3	1,5	4,3	1,3	1,4	1,9
2018 I kv	2,6	1,8	3,9	3,5	2,9	3,8	0,0	1,4	3,4	1,4	1,4	2,2
<i>lisandväärtuse kvartaalse protsentuaalse muutuse komponendid protsendipunktides</i>												
2017 II kv	0,7	0,0	0,2	0,1	0,2	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	-
III kv	0,8	0,0	0,3	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0	-
IV kv	0,7	0,0	0,3	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	-
2018 I kv	0,4	0,0	-0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	-
<i>lisandväärtuse protsentuaalse aastamuutuse komponendid protsendipunktides</i>												
2015	1,9	0,1	0,7	0,0	0,4	0,2	0,0	0,1	0,3	0,2	0,0	-
2016	1,7	0,0	0,4	0,1	0,4	0,1	0,0	0,1	0,3	0,3	0,1	-
2017	2,3	0,0	0,6	0,2	0,6	0,2	-0,1	0,2	0,4	0,3	0,0	-
2017 II kv	2,5	0,0	0,6	0,2	0,7	0,2	-0,1	0,1	0,4	0,3	0,0	-
III kv	2,8	0,0	0,8	0,2	0,7	0,2	-0,1	0,2	0,5	0,3	0,1	-
IV kv	2,9	0,0	0,9	0,2	0,6	0,2	0,0	0,2	0,5	0,3	0,0	-
2018 I kv	2,6	0,0	0,8	0,2	0,5	0,2	0,0	0,2	0,4	0,3	0,0	-

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.

3. Majandusaktiivsus

3.3. Tööhõive¹

(kvartaliandmed on sesoonselt kohandatud; aastaandmed on kohandamata)

	Kokku	Tööhõivevorm		Majandustegevus									
		Töötajad	Füüsilisest isikust ettevõtjad	Põllumajandus, metsandus ja kalandus	Töötlev tööstus, energia ja kommunaalteenused	Ehitus	Kaubandus, transport, majutus ja toitlustus	Teave ja teabevahetus	Finants- ja kindlustustegevus	Kinnisvaraalaane tegevus	Kutsealased teenused, äritegevus, abiteenused	Avalik haldus, haridus, tervishoid ja sotsiaalkaotuskanne	Kunst, meelelahutus ja muu teenindus
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Hõivatud isikud													
<i>protsent hõivatute koguarvust</i>													
2015	100,0	85,2	14,8	3,3	14,9	6,0	24,8	2,7	2,6	1,0	13,3	24,3	7,0
2016	100,0	85,5	14,5	3,2	14,8	5,9	24,9	2,8	2,6	1,0	13,5	24,3	7,0
2017	100,0	85,7	14,3	3,2	14,7	5,9	24,9	2,8	2,5	1,0	13,7	24,2	7,0
<i>aastane muutus protsentides</i>													
2015	1,0	1,2	-0,3	-1,1	0,1	0,1	1,3	1,6	-0,4	0,9	2,7	1,1	0,6
2016	1,4	1,6	-0,2	-0,2	0,6	-0,3	1,7	2,7	0,0	2,1	2,9	1,4	0,8
2017	1,6	2,0	-0,4	-0,1	1,2	1,6	1,7	3,2	-1,0	1,8	3,3	1,3	1,3
2017 II kv	1,6	2,0	-0,6	0,4	1,1	1,1	1,8	3,4	-0,9	1,8	3,2	1,2	1,5
III kv	1,7	2,1	-0,5	-0,8	1,4	1,8	1,8	3,0	-1,0	1,6	3,3	1,2	2,2
IV kv	1,6	1,9	-0,5	-0,8	1,4	2,3	1,4	3,1	-1,4	1,9	3,3	1,2	0,9
2018 I kv	1,4	1,8	-0,9	-0,9	1,5	1,9	1,4	2,5	-0,8	2,2	3,1	1,1	0,4
Töötatud tunnid													
<i>protsent töötatud tundide koguarvust</i>													
2015	100,0	80,3	19,7	4,4	15,4	6,7	25,7	2,9	2,7	1,0	13,0	21,9	6,2
2016	100,0	80,5	19,5	4,3	15,3	6,7	25,8	2,9	2,7	1,0	13,2	21,9	6,2
2017	100,0	80,9	19,1	4,2	15,3	6,7	25,8	3,0	2,6	1,0	13,4	21,8	6,2
<i>aastane muutus protsentides</i>													
2015	1,1	1,4	-0,1	-0,4	0,5	0,5	1,0	2,6	-0,3	1,2	2,7	1,1	1,0
2016	1,4	1,7	0,0	-0,3	0,7	0,1	1,7	2,4	0,7	2,4	3,1	1,3	1,0
2017	1,3	1,8	-0,7	-1,1	1,1	1,5	1,4	3,0	-1,3	1,9	3,1	1,0	0,8
2017 II kv	1,4	1,9	-0,5	-1,1	1,2	1,2	1,7	3,5	-1,5	1,7	3,0	1,0	0,7
III kv	1,7	2,2	-0,4	-1,1	1,7	1,9	1,9	3,0	-0,9	1,5	3,4	1,1	1,7
IV kv	1,7	2,2	-0,6	-0,8	2,0	3,2	1,4	3,0	-1,6	3,0	3,4	1,2	0,4
2018 I kv	1,3	1,8	-1,1	-1,4	1,5	2,0	1,2	2,1	-1,0	2,9	2,8	1,1	0,0
Töötatud tundide arv hõivatu kohta													
<i>aastane muutus protsentides</i>													
2015	0,1	0,1	0,3	0,7	0,4	0,4	-0,3	0,9	0,0	0,4	0,1	0,0	0,5
2016	0,0	0,1	0,3	0,0	0,1	0,3	0,0	-0,3	0,7	0,3	0,2	-0,1	0,2
2017	-0,3	-0,1	-0,3	-1,0	-0,1	-0,1	-0,3	-0,2	-0,4	0,1	-0,2	-0,2	-0,6
2017 II kv	-0,2	-0,1	0,1	-1,5	0,1	0,1	-0,1	0,1	-0,5	-0,1	-0,2	-0,2	-0,8
III kv	0,0	0,1	0,1	-0,3	0,3	0,1	0,1	0,0	0,1	-0,1	0,1	-0,1	-0,5
IV kv	0,1	0,3	-0,1	0,0	0,6	0,9	0,0	-0,1	-0,2	1,1	0,1	0,0	-0,6
2018 I kv	-0,2	0,0	-0,3	-0,5	0,1	0,1	-0,2	-0,5	-0,1	0,7	-0,3	-0,1	-0,4

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.

¹ Tööhõive andmed põhinevad ESA 2010-l.

3. Majandusaktiivsus

3.4. Tööjõud, tööpuudus ja vabad töökohad

(sesoonselt kohandatud, kui ei ole märgitud teisiti)

	Tööjõud, miljonites ¹	Vaeghõive, protsentides tööjõust ¹	Tööpuudus											Vabade töökohtade määr ²
			Kokku		Pikaajaline tööpuudus, protsentides tööjõust ¹	Vanuse alusel				Soo alusel				
			Miljonites	Protsentides tööjõust		Täiskasvanud		Noored		Mehed		Naised		
						Miljonites	Protsentides tööjõust	Miljonites	Protsentides tööjõust	Miljonites	Protsentides tööjõust	Miljonites	Protsentides tööjõust	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Protsent kogusummast 2016. aastal			100,0		81,7		18,3		52,2		47,8			
2015	160,717	4,6	17,465	10,9	5,6	14,301	9,8	3,164	22,3	9,260	10,7	8,205	11,1	1,5
2016	162,012	4,3	16,253	10,0	5,0	13,289	9,0	2,965	20,9	8,483	9,7	7,770	10,4	1,7
2017	162,635	4,1	14,760	9,1	4,4	12,093	8,1	2,668	18,8	7,634	8,7	7,126	9,5	1,9
2017 II kv	162,351	4,2	14,851	9,1	4,5	12,132	8,2	2,720	19,2	7,684	8,8	7,168	9,5	1,9
III kv	163,317	4,0	14,606	9,0	4,2	11,967	8,0	2,639	18,5	7,579	8,6	7,028	9,3	1,9
IV kv	163,107	3,9	14,226	8,7	4,2	11,669	7,8	2,557	17,9	7,332	8,4	6,894	9,1	2,0
2018 I kv	.	.	14,028	8,6	.	11,536	7,8	2,492	17,5	7,219	8,2	6,809	9,0	2,1
2017 nov	-	-	14,213	8,7	-	11,665	7,8	2,548	17,9	7,318	8,4	6,895	9,1	-
dets	-	-	14,129	8,7	-	11,601	7,8	2,528	17,8	7,282	8,3	6,846	9,1	-
2018 jaan	-	-	14,138	8,7	-	11,622	7,8	2,516	17,6	7,275	8,3	6,863	9,1	-
veebr	-	-	14,010	8,6	-	11,504	7,7	2,506	17,6	7,230	8,2	6,779	9,0	-
märts	-	-	13,936	8,6	-	11,483	7,7	2,453	17,3	7,151	8,2	6,785	9,0	-
apr	-	-	13,880	8,5	-	11,446	7,7	2,433	17,2	7,113	8,1	6,767	9,0	-

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.

¹ Seseonselt kohandamata.

² Vabade töökohtade määr võrdub vabade töökohtade arvu ning hõivatud töökohtade arvu ja vabade töökohtade arvu summa jagatisega ning seda väljendatakse protsentides.

3.5. Lühiajaline ettevõtlusstatistika

	Tööstustoodang						Ehitus- sektori toodang	EKP näitaja tööstuse uute tellimuste kohta	Jaemüük				Uute sõidautode registreerimine
	Kokku (v.a ehitus)		Tööstuse põhirühmad						Kokku	Toiduained, joogid, tubakatooted	Muud kaubad (v.a toiduained)	Kütus	
	Töötlev tööstus	Vahekaubad	Kapitalikaubad	Tarbekaubad	Energia								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Protsent kogusummast 2015. aastal	100,0	88,7	32,1	34,5	21,8	11,6	100,0	100,0	100,0	40,4	52,5	7,1	100,0
aastane protsentuaalne muutus													
2015	2,6	2,9	1,4	7,0	2,2	0,7	-0,6	3,4	2,9	1,6	4,0	2,7	8,8
2016	1,6	1,7	1,8	1,9	1,7	0,5	3,0	0,5	1,6	1,0	2,1	1,4	7,2
2017	3,0	3,2	3,7	3,9	1,5	1,4	2,9	7,9	2,3	1,4	3,3	0,9	5,6
2017 II kv	2,5	2,6	3,3	2,2	2,0	2,3	3,9	7,4	2,6	2,3	3,2	1,4	6,0
III kv	4,1	4,4	4,7	6,0	1,7	1,5	2,7	8,8	2,6	1,3	4,2	0,4	5,5
IV kv	4,1	4,7	5,4	6,0	2,2	-0,5	2,7	9,5	2,0	0,8	3,1	0,0	6,3
2018 I kv	3,1	3,5	3,1	4,4	2,4	0,6	2,5	6,4	1,5	1,4	1,9	0,0	5,3
2017 nov	4,8	5,5	4,9	9,1	0,5	-0,6	2,8	10,4	3,7	1,7	5,7	0,4	8,6
dets	5,1	5,6	6,2	7,7	2,1	1,2	2,0	9,0	2,2	1,3	3,0	-0,1	4,4
2018 jaan	3,6	6,0	5,1	8,6	3,2	-9,7	6,9	9,1	1,4	0,0	3,0	-1,3	6,4
veebr	2,6	2,3	2,7	2,0	1,9	4,9	0,2	5,7	1,8	1,9	1,9	0,7	4,8
märts	3,2	2,4	1,7	3,0	2,0	8,7	0,8	4,6	1,5	2,3	0,8	0,5	4,8
apr	1,7	2,0	0,8	4,3	0,7	-0,7	.	.	1,7	0,4	3,2	-0,7	2,7
protsentuaalne muutus võrreldes eelmise kuuga (sesoonselt kohandatud)													
2017 nov	1,5	1,4	0,7	2,7	0,5	2,5	0,3	1,8	2,1	1,2	3,1	0,4	4,5
dets	-0,2	-0,4	1,0	-1,7	0,1	0,6	1,0	1,6	-1,0	-0,2	-1,8	-0,5	0,4
2018 jaan	-0,6	0,3	-1,1	0,6	0,5	-6,2	-0,7	-2,1	-0,4	-0,7	0,0	-0,1	0,1
veebr	-0,8	-1,9	-0,8	-3,4	-1,2	6,9	-0,7	-0,4	0,3	1,1	-0,3	1,0	-0,6
märts	0,6	0,5	-0,1	-0,4	1,5	1,0	-0,3	-0,9	0,4	0,6	-0,2	-0,4	-0,1
apr	-0,9	-0,3	-0,8	1,9	-1,6	-5,0	.	.	0,1	-0,7	1,7	-0,8	-2,0

Allikad: Eurostat, EKP arvutused, EKP eksperimentaalstatistika (veerg 8) ja Euroopa Autotootjate Ühendus (veerg 13).

3. Majandusaktiivsus

3.6. Arvamusküsitlused

(sesoonselt kohandatud)

	Euroopa Komisjoni ettevõtlus- ja tarbijauringud (protsentide saldo, kui ei ole märgitud teisiti)							Ostujuhtide uuringud (hajuvusindeksid)				
	Majanduses valitseva meeleolu näitaja (pikaajaline keskmine = 100)	Töötlev tööstus		Tarbijate kindlustunde näitaja	Ehitussektori kindlustunde näitaja	Jae müügi-sektori kindlustunde näitaja	Teenindussektor		Töötleva tööstuse ostujuhtide indeks	Töötleva tööstuse toodang	Teenindus-sektori äritegevus	Toodangu liitindeks
		Tööstus-sektori kindlustunde näitaja	Tootmis-võimsuse rakendus-aste prot-sentides				Teenin-dussektori kindlustun-de näitaja	Tootmis-võimsuse rakendus-aste prot-sentides				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1999-2014	99,8	-5,8	80,7	-12,7	-14,5	-9,5	6,9	-	51,1	52,4	52,9	52,7
2015	103,8	-2,8	81,3	-6,2	-22,4	1,0	8,7	88,5	52,2	53,4	54,0	53,8
2016	104,2	-2,6	81,8	-7,7	-16,4	0,3	10,6	89,0	52,5	53,6	53,1	53,3
2017	110,8	5,0	83,3	-2,5	-4,0	2,1	14,1	89,9	57,4	58,5	55,6	56,4
2017 II kv	109,5	3,8	83,0	-2,8	-4,8	1,8	13,0	89,9	57,0	58,3	56,0	56,6
III kv	111,8	6,1	83,7	-1,5	-2,2	1,9	14,5	90,1	57,4	58,0	55,3	56,0
IV kv	114,3	8,9	84,2	-0,2	1,7	3,9	16,1	90,1	59,7	60,7	56,0	57,2
2018 I kv	114,0	8,5	84,4	0,5	4,7	2,8	16,3	90,3	58,2	58,9	56,4	57,0
2017 dets	115,2	9,5	-	0,5	3,2	4,8	16,9	-	60,6	62,2	56,6	58,1
2018 jaan	114,9	9,7	84,5	1,4	4,7	4,1	15,9	90,4	59,6	61,1	58,0	58,8
veebr	114,3	8,8	-	0,1	4,2	3,5	16,9	-	58,6	59,6	56,2	57,1
märts	112,8	7,0	-	0,1	5,2	0,8	16,0	-	56,6	55,9	54,9	55,2
apr	112,7	7,3	84,3	0,3	4,6	-0,7	14,7	90,2	56,2	56,2	54,7	55,1
mai	112,5	6,8	-	0,2	7,0	0,7	14,3	-	55,5	54,8	53,8	54,1

Allikad: Euroopa Komisjoni majandus- ja rahandusküsimuste peadirektoraat (veerud 1–8) ja Markit (veerud 9–12).

3.7. Kodumajapidamiste ja mittefinantsettevõtete koondkontod

(jooksehinna, kui ei ole märgitud teisiti; sesoonselt kohandamata)

	Kodumajapidamised							Mittefinantsettevõtted					
	Säästu-määr (bruto) ¹	Võla suht-arv	Reaalne kasutatav kogutulu	Finants-investeeringud	Mittefinants-investeeringud (bruto)	Neto-väär-tus ²	Elu-ase-me-vara	Kasumi-osa ³	Säästu-määr (neto)	Võla suhtarv ⁴	Finants-investeeringud	Mittefinants-investeeringud (bruto)	Finant-seeri-mine
	Kohandatud kasutatava kogutulu protsent		Aastane muutus protsentides					Netolisandväärtu-se protsent	Protsent SKPst	Aastane muutus protsentides			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
2014	12,7	94,3	1,0	1,9	1,3	2,3	0,9	32,4	4,9	132,1	2,9	7,2	1,6
2015	12,4	93,7	1,5	2,0	1,4	3,4	2,5	33,2	6,3	134,4	4,4	4,8	2,3
2016	12,2	93,3	1,9	2,0	5,5	4,5	4,5	33,0	7,7	134,5	4,0	6,1	2,1
2017 I kv	12,1	93,0	1,5	1,9	9,7	4,8	4,6	33,0	7,1	134,6	4,6	10,1	2,6
II kv	12,0	93,2	1,2	2,0	5,3	5,0	4,7	32,9	6,4	133,3	4,2	10,2	2,5
III kv	12,0	93,1	1,5	2,1	6,7	5,1	5,2	33,2	6,5	132,0	4,3	4,1	2,6
IV kv	12,0	93,6	1,3	2,1	7,3	5,2	6,0	33,5	6,9	131,7	3,7	3,4	2,2

Allikad: EKP ja Eurostat.

¹ Andmed põhinevad nii säästude kui ka kasutatava kogutulu nelja kvartali kumuleeritud summadel (kohandatuna kodumajapidamiste netovara muutusega pensionifondide reservis).

² Finantsvarad (ilma finantskohustusteta) ja mittefinantsvarad. Mittefinantsvarad koosnevad peamiselt eluasemevarast (elamud ja maa). Need hõlmavad ka kodumajapidamiste sektorisse liigitatud juriidilise isiku õiguseta üksuste mittefinantsvarasid.

³ Kasumiosa arvutamisel kasutatakse ettevõtlustulu, mis on laias laastus samaväärne ettevõtete raamatupidamises kajastatava jooksva kasumiga.

⁴ Põhineb laenude, võlaväärtpaberite, kaubanduskrediidi ja pensioniskeemi kohustuste bilansiisil jäägil.

3. Majandusaktiivsus

3.8. Euroala maksebilanss, jooksev- ja kapitalikontod

(mld eurodes; sesoonselt kohandatud, kui ei ole märgitud teisiti; tehingud)

	Jooksevkonto											Kapitalikonto ¹	
	Kokku			Kaubad		Teenused		Esmane tulu		Teisene tulu		Kreedit	Deebet
	Kreedit	Deebet	Neto-summa	Kreedit	Deebet	Kreedit	Deebet	Kreedit	Deebet	Kreedit	Deebet		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
2017 II kv	965,1	887,4	77,6	560,9	477,7	209,3	190,3	168,5	150,2	26,4	69,3	7,2	18,2
III kv	988,8	873,1	115,7	575,5	482,8	214,5	186,3	171,8	138,5	26,9	65,4	7,1	8,4
IV kv	996,7	890,8	105,9	590,5	496,3	217,2	188,5	161,1	143,4	27,9	62,5	12,0	9,6
2018 I kv	984,9	876,5	108,5	584,4	496,1	217,3	189,8	156,1	134,4	27,2	56,1	8,8	7,6
2017 okt	327,3	292,2	35,1	192,3	163,0	72,0	62,4	54,2	46,0	8,8	20,8	2,9	2,2
nov	331,8	295,2	36,5	197,0	165,7	71,8	63,2	53,8	45,5	9,1	20,9	2,8	2,3
dets	337,7	303,4	34,3	201,2	167,6	73,3	62,9	53,1	52,0	10,0	20,9	6,3	5,0
2018 jaan	330,8	291,1	39,7	196,9	167,6	71,9	63,0	53,0	42,2	8,9	18,3	2,9	1,8
veebr	324,6	287,9	36,8	192,8	164,1	71,8	62,6	51,7	44,9	8,3	16,4	2,2	1,6
märts	329,5	297,5	32,0	194,7	164,4	73,6	64,2	51,3	47,4	9,9	21,4	3,7	4,2
	<i>12 kuu kumulatiivsed tehingud</i>												
2018 märts	3 935,5	3 527,8	407,7	2 311,2	1 953,0	858,3	754,8	657,5	566,5	108,5	253,4	35,1	43,8
	<i>12 kuu kumulatiivsed tehingud protsendina SKPst</i>												
2018 märts	34,9	31,3	3,6	20,5	17,3	7,6	6,7	5,8	5,0	1,0	2,2	0,3	0,4

¹ Kapitalikonto ei ole sesoonselt kohandatud.

3.9. Euroala väliskaubandus¹, maksumus ja maht tootegruppide kaupa²

(sesoonselt kohandatud, kui ei ole märgitud teisiti)

	Kokku (sesoonselt kohandamata)		Eksport (FOB)					Import (CIF)					
	Eksport	Import	Kokku			Memokirje: töötlev tööstus	Kokku			Memokirjed:			
			Vahekaubad	Kapitali-kaubad	Tarbe-kaubad		Vahekaubad	Kapitali-kaubad	Tarbe-kaubad	Töötlev tööstus	Nafta		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
	Maksumus (mld eurodes; veergude 1 ja 2 aastane protsentuaalne muutus)												
2017 II kv	5,4	10,2	545,6	257,2	112,7	162,8	456,5	489,0	276,1	81,2	124,0	355,5	52,3
III kv	6,0	7,9	547,2	257,0	114,6	164,2	459,8	486,1	273,1	80,9	123,0	355,0	48,4
IV kv	6,1	7,6	562,0	267,8	115,8	167,1	471,6	500,3	285,0	81,2	125,0	359,6	58,9
2018 I kv	2,5	1,4	562,5	.	.	.	470,9	500,3	.	.	.	353,1	.
2017 okt	9,0	10,8	181,1	86,7	36,5	54,1	151,9	163,5	92,6	27,2	41,3	119,2	17,7
nov	8,6	9,3	188,9	90,2	38,8	56,0	158,0	168,2	95,2	27,4	42,3	120,2	19,7
dets	0,9	2,6	192,0	91,0	40,5	57,0	161,7	168,6	97,2	26,5	41,3	120,3	21,5
2018 jaan	9,0	5,9	190,2	92,4	38,0	56,7	158,8	170,2	98,2	27,6	41,5	120,2	23,1
veebr	2,8	1,1	185,4	90,0	37,3	54,7	155,5	164,4	95,4	25,8	40,1	116,5	21,5
märts	-2,9	-2,5	186,9	.	.	.	156,6	165,7	.	.	.	116,4	.
	Mahuindeksid (2000 = 100; veergude 1 ja 2 aastane protsentuaalne muutus)												
2017 II kv	1,5	2,5	122,4	121,0	121,7	125,4	122,1	112,9	112,9	113,3	114,3	116,5	104,7
III kv	3,8	3,4	123,8	121,9	124,8	128,1	124,0	114,3	114,1	115,3	114,0	117,8	100,3
IV kv	4,5	3,9	126,4	125,6	125,5	130,4	126,9	114,6	114,7	113,1	115,2	118,2	106,5
2018 I kv
2017 sept	3,1	1,3	125,8	124,1	128,8	128,3	126,2	113,8	113,4	115,8	114,2	117,4	98,2
okt	7,0	7,7	122,8	122,7	120,4	126,3	123,0	114,8	114,8	117,0	115,2	119,2	102,6
nov	6,8	4,2	127,6	126,6	126,1	132,1	127,6	115,3	114,4	115,3	116,6	118,3	105,2
dets	-0,2	-0,3	128,9	127,5	130,1	132,7	130,0	113,7	114,9	107,1	113,9	117,0	111,7
2018 jaan	8,5	5,0	127,5	128,3	122,7	132,8	127,7	114,1	114,8	112,7	114,1	116,9	114,2
veebr	3,4	1,9	125,1	126,0	121,8	128,5	125,8	112,5	113,4	109,1	112,4	115,4	110,8

Allikad: EKP ja Eurostat.

¹ EKP maksebilansi kaupade (tabel 3.8) ja Eurostati kaubavahetuse (tabel 3.9) andmete erinevused tulenevad eelkõige erinevatest määratlustest.

² Kaubagrupid vastavalt üldiste majanduskategoriate liigitusele.

4. Hinnad ja kulud

4.1. Ühtlustatud tarbijahinnaindeks¹

(aastane muutus protsentides, kui ei ole märgitud teisiti)

	Kokku					Kokku (sesoonselt kohandatud; muutus protsentides võrreldes eelmise perioodiga) ²							Memokirje: reguleeritud hinnad	
	Indeks: 2015 = 100	Kokku		Kaubad	Teenused	Kokku	Töödeldud toiduained	Töötlemata toiduained	Tööstuskaubad, v.a energia	Energia (sesoonselt kohandamata)	Teenused	ÜTHI kokku, v.a reguleeritud hinnad	Reguleeritud hinnad	
		Kokku (v.a toiduained ja energia)												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Protsent kogusummast 2018. aastal	100,0	100,0	70,7	55,6	44,4	100,0	12,1	7,5	26,3	9,7	44,4	86,6	13,4	
2015	100,0	0,0	0,8	-0,8	1,2	-	-	-	-	-	-	-0,1	1,0	
2016	100,2	0,2	0,9	-0,4	1,1	-	-	-	-	-	-	0,2	0,3	
2017	101,8	1,5	1,0	1,7	1,4	-	-	-	-	-	-	1,6	1,0	
2017 II kv	102,0	1,5	1,1	1,5	1,6	0,1	0,6	-1,2	0,1	-1,4	0,5	1,6	1,3	
III kv	101,8	1,4	1,2	1,4	1,5	0,2	0,7	0,4	0,1	-0,9	0,3	1,5	1,1	
IV kv	102,4	1,4	0,9	1,6	1,2	0,4	0,5	1,1	0,1	2,6	0,1	1,5	1,2	
2018 I kv	102,3	1,3	1,0	1,2	1,3	0,5	0,7	0,1	0,1	1,9	0,5	1,2	1,9	
2017 dets	102,7	1,4	0,9	1,5	1,2	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	1,4	1,2	
2018 jaan	101,8	1,3	1,0	1,4	1,2	0,3	0,3	0,0	0,1	1,8	0,1	1,2	1,9	
veebr	102,0	1,1	1,0	1,0	1,3	0,0	-0,1	-0,2	0,0	-0,3	0,1	1,0	1,8	
märts	103,0	1,3	1,0	1,2	1,5	0,1	0,7	0,1	-0,1	-0,8	0,3	1,2	2,0	
apr	103,3	1,2	0,7	1,4	1,0	0,1	0,3	0,1	0,0	0,8	0,0	1,2	1,6	
mai ³	103,8	1,9	1,1	.	1,6	0,5	0,0	0,9	0,0	2,2	0,4	.	.	

	Kaubad						Teenused					
	Toiduained (sh alkohoolsed joogid ja tubakatooted)			Tööstuskaubad			Elamumajandus	Transport	Side	Vaba aja ja isikliku tegevusega seotud teenused	Muud teenused	
	Kokku	Töödeldud toiduained	Töötlemata toiduained	Kokku	Tööstuskaubad, v.a energia	Energia	Üür					
	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Protsent kogusummast 2018. aastal	19,6	12,1	7,5	36,0	26,3	9,7	10,6	6,4	7,3	3,2	15,3	8,1
2015	1,0	0,6	1,6	-1,8	0,3	-6,8	1,2	1,1	1,3	-0,8	1,5	1,2
2016	0,9	0,6	1,4	-1,1	0,4	-5,1	1,1	1,1	0,8	0,0	1,4	1,2
2017	1,8	1,6	2,2	1,6	0,4	4,9	1,3	1,2	2,1	-1,5	2,1	0,7
2017 II kv	1,5	1,4	1,6	1,5	0,3	4,6	1,3	1,3	2,6	-1,4	2,3	0,8
III kv	1,6	2,0	0,9	1,3	0,5	3,4	1,3	1,2	2,3	-1,8	2,4	0,8
IV kv	2,2	2,1	2,3	1,3	0,4	3,5	1,2	1,2	1,7	-1,7	2,0	0,4
2018 I kv	1,7	2,6	0,3	0,9	0,5	2,1	1,3	1,3	1,7	-1,0	1,8	1,2
2017 dets	2,1	2,2	1,9	1,2	0,5	2,9	1,2	1,2	1,9	-1,7	1,9	0,4
2018 jaan	1,9	2,5	1,1	1,0	0,6	2,2	1,3	1,2	1,5	-1,0	1,6	1,2
veebr	1,0	2,3	-0,9	1,0	0,6	2,1	1,3	1,3	1,7	-1,2	1,7	1,1
märts	2,1	2,9	0,8	0,7	0,2	2,0	1,3	1,3	1,9	-0,9	2,1	1,2
apr	2,4	3,0	1,5	0,9	0,3	2,6	1,3	1,3	0,8	-0,7	1,2	1,2
mai ³	2,6	2,6	2,5	.	0,2	6,1

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused

¹ Andmed viitavad euroala muutuvale koosseisule.

² 2016. aasta mais hakkas EKP avaldama täiustatud sesoonselt kohandatud euroala ÜTHI aegridu. Muutusi sesoonse kohandamise lähenemises on lähemalt kirjeldatud EKP majandusülevaate 3/2016 infokastis 1 (<https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/ecbu/eb201603.en.pdf>).

³ Hinnang, mis põhineb liikmesriikide esialgsetel andmetel, samuti esmasel teabel energiahindade kohta.

4. Hinnad ja kulud

4.2. Tööstustoodangu, ehituse ja kinnisvara hinnad

(aastane muutus protsentides, kui ei ole märgitud teisiti)

	Tööstustoodangu tootjahinnad (v.a ehitus) ¹									Ehitus	Elamu- kinnisvara hinnad ²	Ärikinnis- vara hindade eksperi- mentaalne näitaja ²	
	Kokku (indeks: 2015 = 100)	Tööstus, v.a ehitus ja energia											Energia
		Kokku	Töötlev tööstus	Tööstus, v.a ehitus ja energia			Tarbekaubad						
				Kokku	Vahe- kaubad	Kapitali- kaubad	Kokku	Toiduained, joogid, tubaka- tooted	Muud kaubad (v.a toidu- ained)				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Protsent kogusummast 2015. aastal	100,0	100,0	77,3	72,1	28,9	20,7	22,5	16,5	5,9	27,9			
2015	100,0	-2,6	-2,3	-0,5	-1,2	0,7	-0,6	-0,9	0,2	-8,7	0,4	1,6	2,3
2016	97,8	-2,2	-1,4	-0,5	-1,6	0,4	0,0	0,0	0,0	-6,9	0,6	3,2	5,0
2017	100,8	3,1	3,0	2,1	3,2	0,9	1,9	2,7	0,2	5,9	2,1	4,1	5,1
2017 II kv	100,3	3,3	3,0	2,4	3,5	0,8	2,3	3,4	0,2	6,1	2,0	3,9	4,2
III kv	100,5	2,4	2,6	2,1	3,0	1,0	2,2	3,1	0,2	3,3	2,0	4,2	5,7
IV kv	101,7	2,5	2,5	2,0	3,2	0,9	1,5	2,0	0,3	3,8	2,4	4,6	6,6
2018 I kv	102,5	1,8	1,6	1,6	2,4	1,0	0,9	1,1	0,5	2,3	-	-	-
2017 nov	101,9	2,8	2,8	2,0	3,1	1,0	1,5	2,1	0,3	5,2	-	-	-
dets	102,0	2,2	2,1	1,9	2,9	0,9	1,3	1,7	0,4	3,0	-	-	-
2018 jaan	102,4	1,6	2,0	1,8	2,8	0,9	1,0	1,3	0,4	1,1	-	-	-
veebr	102,5	1,7	1,4	1,6	2,4	1,0	0,8	1,0	0,5	2,0	-	-	-
märts	102,6	2,1	1,6	1,4	2,2	1,0	0,9	1,2	0,5	3,8	-	-	-
apr	102,6	2,0	1,9	1,3	2,1	1,0	0,5	0,4	0,5	3,8	-	-	-

Allikad: Eurostat, EKP arvutused ning MSCI andmetel ja riikide allikatel põhinevad EKP arvutused (veerg 13).

¹ Üksnes siseturu müük.

² Eksperimentaalsed andmed, mis põhinevad ühtlustamata allikatel (vt täpsemalt https://www.ecb.europa.eu/stats/ecb_statistics/governance_and_quality_framework/html/experimental-data.en.html).

4.3. Toormehinnad ja sisemajanduse koguprodukti deflaatorid

(aastane muutus protsentides, kui ei ole märgitud teisiti)

	SKP deflaatorid						Ekspord ¹	Import ¹	Naftahind (eurot barrel)	Toorme (v.a energia) hinnad (eurodes)							
	Kokku (sesoon- selt ko- handatud; indeks 2010 = 100)	Kokku	Sisenõudlus							Kapitali ko- gumahutus põhivarasse	Impordiga kaalutud ²			Kasutusega kaalutud ²			
			Kokku	Era- tarbi- mine	Valit- semis- sektori tarbi- mine	Ekspord ¹					Import ¹	Kokku	Toidu- ained	Muud kaubad (v.a toidu- ained)	Kokku	Toidu- ained	Muud kaubad (v.a toidu- ained)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15			
Protsent kogu- summast									100,0	45,4	54,6	100,0	50,4	49,6			
2015	106,0	1,4	0,4	0,3	0,6	0,7	0,4	-1,9	47,1	0,0	4,2	-4,5	2,9	7,0	-2,7		
2016	106,8	0,8	0,4	0,3	0,5	0,7	-1,5	-2,4	39,9	-3,7	-4,0	-3,3	-7,4	-10,4	-3,0		
2017	108,0	1,1	1,5	1,5	1,2	1,4	1,8	2,9	48,1	5,9	-3,5	16,4	5,5	-3,3	17,5		
2017 II kv	107,9	1,1	1,5	1,5	1,2	1,4	2,2	3,2	45,6	7,0	-2,7	18,4	6,8	-2,4	20,1		
III kv	108,2	1,3	1,6	1,5	1,2	1,5	1,4	2,1	44,0	1,9	-7,5	12,3	2,6	-5,8	13,5		
IV kv	108,4	1,2	1,5	1,4	1,3	1,5	1,2	1,8	52,2	-2,6	-9,6	4,6	-0,1	-5,4	6,3		
2018 I kv	108,7	1,3	1,4	1,3	1,3	1,7	0,3	0,4	54,6	-9,0	-14,6	-3,6	-7,7	-12,8	-1,9		
2017 dets	-	-	-	-	-	-	-	-	54,2	-7,0	-13,3	-1,0	-5,1	-10,4	1,0		
2018 jaan	-	-	-	-	-	-	-	-	56,6	-8,1	-16,2	-0,2	-6,4	-13,5	2,0		
veebr	-	-	-	-	-	-	-	-	53,0	-9,5	-14,7	-4,6	-7,8	-12,4	-2,6		
märts	-	-	-	-	-	-	-	-	53,9	-9,3	-12,9	-6,0	-8,8	-12,4	-4,8		
apr	-	-	-	-	-	-	-	-	58,4	-5,0	-10,4	0,1	-5,3	-11,3	1,5		
mai	-	-	-	-	-	-	-	-	64,9	3,8	-5,0	12,6	2,9	-6,3	13,9		

Allikad: Eurostat, EKP arvutused ja Thomson Reuters (veerg 9).

¹ Ekspordi ja impordi deflaatorid viitavad kaupadele ja teenustele ning sisaldavad piiriülest kaubavahetust euroalal.

² Impordiga kaalutud: kaalutud aastate 2009–2011 keskmise impordi struktuuriga; kasutusega kaalutud: kaalutud aastate 2009–2011 keskmise sisenõudluse struktuuriga.

4. Hinnad ja kulud

4.4. Hindadega seotud arvamuskuistlused (sesoonselt kohandatud)

	Euroopa Komisjoni ettevõtlus- ja tarbijauuringud (protsentuaalsed erinevused)					Ostujuhtide uuringud (hajuvusindeksid)				
	Müügihinna ootused (järgmiseks kolmeks kuuks)				Tarbijahindade suundumused viimase 12 kuu jooksul	Sisendihinnad		Müügihinnad		
	Töötlev tööstus	Jaekaubandus	Teenused	Ehitus		Töötlev tööstus	Teenused	Töötlev tööstus	Teenused	
1	2	3	4	5	6	7	8	9		
1999-2014	4,4	-	-	-3,1	33,5	57,2	56,5	-	49,8	
2015	-3,1	3,1	2,3	-13,2	-0,2	48,9	53,5	49,6	49,0	
2016	-1,0	2,2	4,1	-7,2	0,2	49,8	53,9	49,3	49,6	
2017	8,7	5,0	6,7	2,6	12,3	64,6	56,3	55,1	51,6	
2017 II kv	7,5	4,1	5,7	2,0	12,3	62,5	55,9	54,6	51,5	
III kv	8,1	4,3	6,6	3,4	10,4	60,4	55,7	54,4	51,4	
IV kv	10,9	7,1	8,2	8,2	13,8	67,9	56,9	56,3	52,1	
2018 I kv	12,5	6,7	8,9	10,9	17,4	68,4	57,2	57,9	52,9	
2017 dets	13,4	7,3	7,9	8,8	13,6	67,9	57,1	56,3	52,0	
2018 jaan	13,0	7,1	9,0	10,6	17,3	70,7	58,4	58,1	53,6	
veebr	12,6	6,5	9,4	10,2	18,3	68,7	56,9	58,4	52,9	
märts	11,9	6,4	8,3	11,8	16,5	65,8	56,3	57,3	52,1	
apr	9,9	6,1	9,0	9,8	16,3	63,9	56,5	57,5	51,8	
mai	9,3	7,3	9,1	14,3	18,0	65,3	57,6	56,4	52,0	

Allikad: Euroopa Komisjoni majanduse ja rahapoliitika peadirektooraat ja Markit.

4.5. Tööjõukulu indeksid

(aastane muutus protsentides, kui ei ole märgitud teisiti)

	Kokku (indeks: 2012 = 100)	Kokku	Komponentide järgi		Tegevuse järgi		Memokirje: kollektiivlepinguga määratud palga näitaja ¹
			Palk	Tööandja poolt tasutud sotsiaal- kindlustusmaksed	Ettevõtlussektor	Peamiselt muud sektorid kui ettevõtlussektor	
	1	2	3	4	5	6	7
Protsent kogusummast 2012. aastal	100,0	100,0	74,6	25,4	69,3	30,7	
2015	104,3	1,6	1,9	0,7	1,6	1,6	1,5
2016	105,8	1,5	1,4	1,6	1,4	1,6	1,4
2017	107,5	1,6	1,8	1,3	1,7	1,4	1,5
2017 II kv	111,2	1,8	2,2	0,8	1,9	1,7	1,5
III kv	104,2	1,6	1,7	1,5	1,9	1,0	1,5
IV kv	114,0	1,5	1,8	1,1	1,8	1,1	1,6
2018 I kv	1,9

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.

¹ Eksperimentaalsed andmed, mis põhinevad ühtlustamata allikatel (vt täpsemalt https://www.ecb.europa.eu/stats/ecb_statistics/governance_and_quality_framework/html/experimental-data.en.html).

4. Hinnad ja kulud

4.6. Tööjõu ühikukulu, hüvitis tööjõusisendi kohta ja tööviljakus

(aastane muutus protsentides, kui ei ole märgitud teisiti; kvartaliandmed on sesoonselt kohandatud; aastaandmed on kohandamata)

	Kokku (indeks: 2010 = 100)	Kokku	Majandustegevus									
			Põllumajandus, metsandus ja kalandus	Töötlev tööstus, energia ja kommunaalteenused	Ehitus	Kaubandus, transport, majutus ja tootlustus	Teave ja teabevahetus	Finants- ja kindlustustegevus	Kinnisvara-alane tegevus	Kutsealased teenused, äritegevus, abiteenused	Avalik haldus, haridus, tervishoid ja sotsiaalahtolekanne	Kunst, meelelahutus ja muu teenindus
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Tööjõu ühikukulu												
2015	104,8	0,4	-3,0	-1,5	0,6	0,7	0,7	0,7	2,6	1,4	1,3	1,7
2016	105,6	0,7	2,1	0,0	0,1	1,2	-0,3	1,7	3,5	0,3	1,3	1,1
2017	106,4	0,8	0,0	-0,3	0,1	0,1	0,2	1,4	4,4	1,6	1,6	1,6
2017 II kv	106,2	0,7	0,8	-0,5	-0,4	-0,4	-0,2	1,8	5,5	2,0	1,6	1,8
III kv	106,3	0,5	-0,4	-1,1	-0,5	0,0	0,8	1,1	3,8	1,5	1,3	1,4
IV kv	106,6	0,6	-0,8	-1,3	-0,1	-0,2	0,7	0,0	4,5	1,5	1,7	1,4
2018 I kv	107,0	0,8	-0,3	-0,7	-0,2	0,5	1,1	0,8	4,1	2,2	1,3	1,3
Hüvitis töötaja kohta												
2015	108,2	1,5	1,1	2,1	1,2	1,5	2,6	0,7	2,3	1,7	1,2	1,8
2016	109,5	1,2	0,5	1,3	1,6	1,4	0,2	2,3	2,1	0,5	1,2	1,8
2017	111,2	1,6	0,9	1,5	1,5	1,6	1,6	1,2	3,9	2,3	1,6	1,5
2017 II kv	111,0	1,5	0,8	1,4	1,9	1,4	1,6	1,3	4,8	2,3	1,7	1,5
III kv	111,4	1,6	1,2	1,5	1,1	1,9	2,4	0,8	3,7	2,6	1,5	0,8
IV kv	112,2	1,8	1,8	1,8	1,7	1,8	1,9	1,1	4,0	2,5	1,8	1,9
2018 I kv	112,6	1,9	2,5	1,7	1,4	2,0	2,3	1,7	3,2	2,5	1,6	2,3
Tööviljakus hüvitu kohta												
2015	103,2	1,1	4,2	3,6	0,6	0,7	1,9	-0,1	-0,3	0,3	-0,2	0,1
2016	103,7	0,4	-1,6	1,3	1,6	0,2	0,5	0,6	-1,3	0,2	0,0	0,8
2017	104,5	0,8	0,9	1,8	1,4	1,5	1,5	-0,2	-0,5	0,7	0,1	-0,1
2017 II kv	104,5	0,9	0,0	1,9	2,2	1,8	1,8	-0,4	-0,6	0,3	0,1	-0,4
III kv	104,8	1,1	1,6	2,6	1,6	1,9	1,6	-0,3	-0,1	1,1	0,2	-0,5
IV kv	105,3	1,3	2,6	3,1	1,9	1,9	1,2	1,1	-0,4	0,9	0,1	0,4
2018 I kv	105,3	1,1	2,8	2,4	1,6	1,4	1,3	0,9	-0,8	0,3	0,3	1,0
Hüvitis töötatud tunni kohta												
2015	110,0	1,4	1,2	1,7	0,7	1,6	1,6	0,7	1,6	1,3	1,3	1,6
2016	111,3	1,1	0,0	1,2	1,6	1,1	0,4	1,7	2,0	0,2	1,4	1,6
2017	113,2	1,7	0,9	1,6	1,4	1,8	1,6	1,5	3,7	2,3	1,9	1,8
2017 II kv	112,7	1,7	1,9	1,3	1,6	1,5	1,4	1,9	5,2	2,2	1,9	2,2
III kv	113,0	1,4	-0,1	1,1	0,6	1,7	2,0	0,8	3,6	2,3	1,7	1,1
IV kv	113,8	1,5	1,0	1,1	0,9	1,5	1,7	1,2	2,6	2,2	1,7	2,0
2018 I kv	114,4	1,9	2,3	1,6	0,9	2,1	2,6	1,8	2,4	2,6	1,6	2,3
Tööviljakus tunnis												
2015	105,3	1,0	3,5	3,3	0,2	1,0	0,9	-0,1	-0,7	0,2	-0,1	-0,4
2016	105,7	0,4	-1,6	1,2	1,3	0,2	0,8	-0,1	-1,6	0,1	0,1	0,6
2017	106,9	1,1	2,0	1,9	1,5	1,9	1,7	0,1	-0,6	0,9	0,3	0,4
2017 II kv	106,6	1,1	1,5	1,9	2,1	1,9	1,7	0,1	-0,5	0,5	0,3	0,5
III kv	106,8	1,1	1,9	2,2	1,5	1,8	1,6	-0,3	0,0	1,0	0,4	0,0
IV kv	107,4	1,1	2,6	2,6	1,0	2,0	1,2	1,3	-1,5	0,8	0,1	1,0
2018 I kv	107,6	1,3	3,3	2,4	1,5	1,7	1,7	1,0	-1,5	0,6	0,4	1,4

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.

5. Rahapakkumine ja laenumaht

5.1. Rahaagregaadid¹

(mld eurodes, aastased kasvumäärad; sesoonselt kohandatud; bilansiline jääk ja kasvumäärad perioodi lõpu seisuga; tehinguid perioodil)

	M3											12
	M2					M3 – M2						
	M1		M2 – M1			Repo- tehingud	Rahaturu- fondide osakud	Võlaväärt- paberid tähtajaga kuni kaks aastat	11			
	Ringlu- ses olev sularaha	Üleöö- hoiused	Hoiused lepingulise tähtajaga kuni kaks aastat	Kuni kolme- kuulise etteteatamis- tähtajaga lõpetatavad hoiused	6					7	8	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11		
Bilansiline jääk												
2015	1 037,7	5 575,8	6 613,5	1 444,1	2 159,7	3 603,8	10 217,2	74,5	485,1	75,6	635,2	10 852,4
2016	1 075,1	6 083,9	7 159,0	1 329,6	2 221,2	3 550,8	10 709,8	70,4	523,2	95,7	689,2	11 399,0
2017	1 112,0	6 636,6	7 748,6	1 194,4	2 261,2	3 455,5	11 204,1	75,7	509,4	75,7	660,8	11 864,9
2017 II kv	1 095,5	6 383,9	7 479,3	1 259,8	2 237,4	3 497,2	10 976,6	68,2	513,7	76,8	658,6	11 635,2
III kv	1 104,8	6 531,0	7 635,8	1 224,1	2 251,4	3 475,4	11 111,3	66,6	530,5	77,4	674,6	11 785,8
IV kv	1 112,0	6 636,6	7 748,6	1 194,4	2 261,2	3 455,5	11 204,1	75,7	509,4	75,7	660,8	11 864,9
2018 I kv	1 113,4	6 736,7	7 850,1	1 171,3	2 265,9	3 437,2	11 287,3	71,6	505,7	74,6	652,0	11 939,2
2017 nov	1 110,2	6 613,1	7 723,3	1 201,8	2 258,9	3 460,7	11 184,0	78,4	518,8	77,5	674,8	11 858,8
dets	1 112,0	6 636,6	7 748,6	1 194,4	2 261,2	3 455,5	11 204,1	75,7	509,4	75,7	660,8	11 864,9
2018 jaan	1 114,5	6 679,0	7 793,4	1 198,0	2 263,9	3 461,9	11 255,3	74,7	514,5	61,6	650,9	11 906,2
veebr	1 115,6	6 713,2	7 828,7	1 178,5	2 265,4	3 443,9	11 272,6	72,8	502,5	63,0	638,3	11 910,8
märts	1 113,4	6 736,7	7 850,1	1 171,3	2 265,9	3 437,2	11 287,3	71,6	505,7	74,6	652,0	11 939,2
apr ⁽¹⁾	1 122,2	6 752,3	7 874,4	1 159,4	2 270,0	3 429,5	11 303,9	81,9	511,4	74,8	668,1	11 972,0
Tehingud												
2015	66,5	566,9	633,3	-134,5	12,3	-122,2	511,2	-47,4	49,7	-27,2	-25,0	486,1
2016	37,5	541,7	579,2	-105,6	16,0	-89,5	489,7	-4,2	38,0	16,1	49,8	539,5
2017	37,1	588,2	625,3	-111,8	36,3	-75,5	549,8	6,7	-13,7	-19,0	-26,0	523,8
2017 II kv	7,8	155,5	163,3	-36,7	11,3	-25,4	137,9	-5,6	-17,5	-19,3	-42,5	95,5
III kv	9,5	157,0	166,5	-32,6	10,8	-21,8	144,7	-1,1	16,8	3,2	19,0	163,7
IV kv	7,2	108,9	116,2	-21,6	9,8	-11,7	104,4	9,4	-21,4	-5,9	-17,9	86,5
2018 I kv	1,4	104,2	105,6	-21,4	6,0	-15,4	90,2	-3,9	-3,6	-0,1	-7,5	82,7
2017 nov	0,1	69,3	69,4	-7,9	0,4	-7,5	61,9	9,8	-9,4	5,2	5,6	67,5
dets	1,9	26,0	27,8	-6,4	2,3	-4,2	23,6	-2,6	-9,5	-2,0	-14,1	9,5
2018 jaan	2,4	49,0	51,5	6,3	4,3	10,6	62,0	-0,6	5,1	-13,0	-8,5	53,5
veebr	1,1	30,0	31,1	-21,1	1,1	-20,0	11,1	-2,1	-12,1	0,6	-13,6	-2,5
märts	-2,2	25,2	23,0	-6,6	0,6	-5,9	17,1	-1,2	3,4	12,4	14,6	31,7
apr ⁽¹⁾	8,8	12,2	21,0	-12,4	4,1	-8,3	12,7	7,5	5,7	-0,4	12,8	25,5
Kasvumäärad												
2015	6,8	11,3	10,6	-8,5	0,6	-3,3	5,3	-38,9	11,4	-25,4	-3,8	4,7
2016	3,6	9,7	8,8	-7,3	0,7	-2,5	4,8	-5,7	7,8	21,0	7,8	5,0
2017	3,4	9,7	8,8	-8,5	1,6	-2,1	5,1	9,7	-2,6	-20,6	-3,8	4,6
2017 II kv	3,9	10,6	9,6	-9,3	1,0	-3,0	5,2	-18,6	5,0	-16,3	-0,9	4,9
III kv	3,6	11,0	9,9	-10,4	1,4	-3,2	5,5	-13,2	5,6	-11,3	1,2	5,2
IV kv	3,4	9,7	8,8	-8,5	1,6	-2,1	5,1	9,7	-2,6	-20,6	-3,8	4,6
2018 I kv	2,4	8,4	7,5	-8,7	1,7	-2,1	4,4	-1,6	-4,8	-23,2	-7,0	3,7
2017 nov	3,3	10,2	9,2	-9,3	1,7	-2,5	5,3	10,0	1,4	-19,6	-0,6	4,9
dets	3,4	9,7	8,8	-8,5	1,6	-2,1	5,1	9,7	-2,6	-20,6	-3,8	4,6
2018 jaan	3,1	9,8	8,8	-8,1	1,7	-1,9	5,3	-1,6	-1,0	-31,8	-5,1	4,6
veebr	2,8	9,4	8,4	-9,3	1,8	-2,3	4,9	7,7	-2,3	-32,3	-5,3	4,3
märts	2,4	8,4	7,5	-8,7	1,7	-2,1	4,4	-1,6	-4,8	-23,2	-7,0	3,7
apr ⁽¹⁾	2,8	7,8	7,0	-8,3	1,8	-1,9	4,2	11,6	-1,5	-6,0	-0,6	3,9

Allikas: EKP.

¹ Andmed viitavad euroala muutuvale koosseisule.

5. Rahapakkumine ja laenumaht

5.2. Hoiused M3s¹

(mld eurodes, aastased kasvumäärad; sesoonselt kohandatud; bilansiine jääk ja kasvumäärad perioodi lõpu seisuga; tehinguid perioodil)

	Mittefinantsettevõtted ²					Kodumajapidamised ³					Finantsettevõtted (v.a rahaloomeasutused, kindlustusseltsid ja pensionifondid) ²	Kindlustusseltsid ja pensionifondid	Muu valitsemis-sektor ⁴	
	Kokku	Üleöö-hoiused	Lepin-gulise tähtajaga kuni kaks aastat	Kuni kolme-kuulise ette-teatamis-tähtajaga lõpe-tatavad hoiused	Repo-tehingud	Kokku	Üleöö-hoiused	Lepin-gulise tähtajaga kuni kaks aastat	Kuni kolme-kuulise ette-teatamis-tähtajaga lõpe-tatavad hoiused	Repo-tehingud				11
Bilansiine jääk														
2015	1 953,2	1 503,9	323,6	117,4	8,3	5 750,7	3 060,7	695,0	1 992,3	2,7	957,9	226,6	365,5	
2016	2 082,3	1 617,4	296,2	160,3	8,4	6 052,3	3 400,9	644,8	2 004,7	1,9	989,1	198,2	383,2	
2017	2 243,1	1 786,8	287,0	159,8	9,5	6 301,7	3 697,5	561,5	2 042,0	0,6	1 010,8	202,2	409,9	
2017 II kv	2 190,1	1 732,1	293,6	158,0	6,4	6 189,3	3 560,7	600,8	2 025,5	2,3	970,3	196,5	403,1	
III kv	2 219,9	1 770,4	286,0	158,3	5,3	6 255,9	3 633,7	583,6	2 036,6	2,0	977,1	201,0	419,2	
IV kv	2 243,1	1 786,8	287,0	159,8	9,5	6 301,7	3 697,5	561,5	2 042,0	0,6	1 010,8	202,2	409,9	
2018 I kv	2 256,9	1 818,8	273,4	157,2	7,6	6 375,2	3 781,0	542,7	2 050,0	1,5	990,8	209,5	413,1	
2017 nov	2 247,7	1 798,0	282,2	159,6	7,9	6 295,1	3 682,1	568,5	2 042,5	2,0	989,3	208,1	412,1	
dets	2 243,1	1 786,8	287,0	159,8	9,5	6 301,7	3 697,5	561,5	2 042,0	0,6	1 010,8	202,2	409,9	
2018 jaan	2 283,5	1 823,4	291,9	157,7	10,5	6 329,6	3 724,4	556,1	2 047,4	1,7	986,0	203,8	412,7	
veebr	2 266,6	1 812,6	287,0	158,1	8,9	6 359,5	3 760,1	548,7	2 048,9	1,8	982,3	207,9	413,7	
märts	2 256,9	1 818,8	273,4	157,2	7,6	6 375,2	3 781,0	542,7	2 050,0	1,5	990,8	209,5	413,1	
apr ⁽¹⁾	2 270,2	1 837,5	269,5	155,6	7,6	6 405,8	3 808,6	539,3	2 056,1	1,8	956,1	211,5	420,0	
Tehingud														
2015	85,1	124,3	-32,9	4,9	-11,2	194,7	303,8	-109,8	1,2	-0,4	88,3	-0,5	29,6	
2016	128,0	151,8	-24,2	0,2	0,2	299,8	333,3	-46,3	13,7	-0,8	30,9	-29,6	18,8	
2017	178,9	180,6	-2,8	-0,1	1,1	254,1	303,8	-81,8	33,4	-1,3	53,7	5,8	27,0	
2017 II kv	39,2	43,3	-4,8	0,7	0,0	55,4	66,2	-20,3	9,9	-0,3	14,0	5,3	10,7	
III kv	35,1	41,7	-5,8	0,3	-1,1	66,0	75,1	-16,7	8,0	-0,3	12,1	4,8	16,2	
IV kv	23,5	16,6	1,2	1,5	4,2	47,6	65,2	-21,8	5,5	-1,3	42,2	2,1	-8,9	
2018 I kv	16,6	34,0	-12,7	-2,7	-1,9	75,8	83,9	-18,5	9,5	0,9	-18,1	7,6	3,0	
2017 nov	17,9	13,2	2,0	0,3	2,4	2,2	9,1	-7,0	0,3	-0,2	52,4	5,6	-6,5	
dets	-4,2	-11,0	5,2	0,1	1,5	8,2	16,7	-6,8	-0,4	-1,4	22,6	-5,1	-2,4	
2018 jaan	44,7	39,5	6,2	-2,1	1,1	30,8	27,9	-5,0	6,9	1,0	-20,8	1,6	2,8	
veebr	-19,3	-12,4	-5,6	0,3	-1,7	28,9	35,0	-7,6	1,4	0,1	-6,4	3,9	0,9	
märts	-8,7	6,8	-13,3	-0,9	-1,3	16,1	21,1	-5,9	1,2	-0,3	9,1	2,1	-0,6	
apr ⁽¹⁾	11,2	17,3	-4,5	-1,6	0,1	29,9	27,2	-3,7	6,1	0,3	-38,4	1,8	6,9	
Kasvumäärad														
2015	4,6	9,0	-9,2	4,4	-57,6	3,5	11,0	-13,6	0,1	-13,2	10,2	-0,2	8,8	
2016	6,7	10,1	-7,5	0,2	2,1	5,2	10,9	-6,7	0,6	-29,9	3,1	-13,0	5,2	
2017	8,6	11,2	-1,0	0,0	13,8	4,2	8,9	-12,7	1,7	-65,9	5,6	3,0	7,0	
2017 II kv	8,1	11,5	-4,3	-1,6	-21,4	4,8	10,7	-12,3	1,3	-25,3	3,2	-6,2	6,1	
III kv	8,1	12,2	-7,3	-1,8	-42,3	4,6	9,9	-12,5	1,6	-25,3	5,7	-2,0	9,0	
IV kv	8,6	11,2	-1,0	0,0	13,8	4,2	8,9	-12,7	1,7	-65,9	5,6	3,0	7,0	
2018 I kv	5,3	8,0	-7,4	-0,1	17,8	4,0	8,3	-12,5	1,6	-42,2	5,2	10,4	5,4	
2017 nov	8,5	12,0	-5,7	-0,1	-4,9	4,4	9,3	-12,7	1,7	-17,5	6,2	1,1	7,6	
dets	8,6	11,2	-1,0	0,0	13,8	4,2	8,9	-12,7	1,7	-65,9	5,6	3,0	7,0	
2018 jaan	8,5	10,8	-0,5	-0,4	48,4	4,1	8,6	-12,5	1,7	-37,1	7,3	4,9	5,4	
veebr	6,8	9,0	-2,9	0,2	31,1	4,2	8,7	-12,5	1,7	-33,3	7,0	6,0	5,7	
märts	5,3	8,0	-7,4	-0,1	17,8	4,0	8,3	-12,5	1,6	-42,2	5,2	10,4	5,4	
apr ⁽¹⁾	5,6	8,4	-7,6	-0,5	13,2	4,1	8,4	-11,9	1,7	-40,6	1,7	7,1	5,6	

Allikas: EKP.

¹ Andmed viitavad euroala muutuvale koosseisule.

² Vastavalt ESA 2010-le liigitati 2014. aasta detsembris mittefinantsettevõtete kontsernide valdusettevõtted mittefinantsettevõtete sektorist ümber finantsettevõtete sektorisse.

Need ettevõtted on hõlmatud rahaloomeasutuste bilansistatistikas koos muude finantsettevõtete kui rahaloomeasutused ning kindlustusseltsid ja pensionifondid.

³ Kaasa arvatud kodumajapidamisi teenindavad kasumitaotluseta institutsioonid.

⁴ Tähebtab valitsemissektorit, v.a keskvalitsust.

5. Rahapakkumine ja laenumaht

5.3. Laenud euroala residentidele¹

(mld eurodes, aastased kasvumäärad; sesoonselt kohandatud; bilansiine jääk ja kasvumäärad perioodi lõpu seisuga; tehinguid perioodil)

	Laenud valitsemissektorile			Laenud muudele euroala residentidele								Võla- väärt- paberid	Omandi- väärtpaberid ja investee- rimisfondide (v.a raha- turufondide) osakud
	Kokku	Laenud	Võla- väärt- paberid	Kokku	Laenud				Kindlustus- seltsidele ja pensionifondidele	Võla- väärt- paberid			
					Kokku	Kohan- datud laenud ²	Mitte- finants- ette- võtetele ³	Kodumaja- pidamistele ⁴			Finantsette- võtetele (v.a rahaloome- asutused, kindlustusseltsid ja pensionifondid) ³		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
Bilansiine jääk													
2015	3 901,3	1 113,5	2 785,4	12 599,8	10 509,7	10 805,0	4 290,2	5 308,7	787,1	123,8	1 307,8	782,4	
2016	4 393,6	1 083,3	3 297,1	12 877,7	10 708,3	10 979,2	4 313,5	5 447,3	834,7	112,7	1 385,4	784,0	
2017	4 631,1	1 032,5	3 584,7	13 114,0	10 872,5	11 169,8	4 325,1	5 597,8	840,8	108,8	1 440,1	801,5	
2017 II kv	4 463,8	1 064,5	3 385,1	13 001,0	10 766,8	11 050,4	4 302,0	5 520,2	831,9	112,7	1 437,8	796,4	
III kv	4 548,2	1 050,5	3 483,6	13 049,0	10 816,1	11 103,7	4 305,0	5 554,6	844,7	111,9	1 439,0	794,0	
IV kv	4 631,1	1 032,5	3 584,7	13 114,0	10 872,5	11 169,8	4 325,1	5 597,8	840,8	108,8	1 440,1	801,5	
2018 I kv	4 600,8	1 021,1	3 565,9	13 198,0	10 947,9	11 236,9	4 347,0	5 632,0	856,8	112,0	1 466,2	783,8	
2017 nov	4 581,9	1 041,6	3 526,4	13 121,6	10 888,7	11 170,0	4 344,5	5 581,1	848,1	115,0	1 427,1	805,8	
dets	4 631,1	1 032,5	3 584,7	13 114,0	10 872,5	11 169,8	4 325,1	5 597,8	840,8	108,8	1 440,1	801,5	
2018 jaan	4 597,3	1 031,1	3 552,0	13 187,7	10 933,5	11 230,6	4 353,4	5 604,3	863,3	112,5	1 453,3	800,9	
veebr	4 598,8	1 023,2	3 561,3	13 188,8	10 936,6	11 225,4	4 349,3	5 615,0	858,5	113,8	1 459,4	792,7	
märts	4 600,8	1 021,1	3 565,9	13 198,0	10 947,9	11 236,9	4 347,0	5 632,0	856,8	112,0	1 466,2	783,8	
apr ⁽¹⁾	4 595,7	1 020,9	3 560,3	13 254,3	10 968,5	11 261,7	4 360,1	5 642,8	847,7	117,9	1 482,9	802,9	
Tehingud													
2015	295,3	-21,0	316,0	82,9	55,9	76,0	-15,0	98,5	-22,0	-5,7	25,6	1,5	
2016	488,3	-34,6	522,8	317,1	234,2	258,2	81,5	120,3	43,6	-11,1	78,8	4,1	
2017	289,5	-43,1	331,9	361,8	272,9	316,3	81,9	173,7	20,9	-3,6	64,0	24,9	
2017 II kv	34,0	-5,4	39,4	55,6	24,5	49,4	0,5	34,6	-10,6	0,0	19,3	11,8	
III kv	88,6	-10,8	99,5	74,6	76,2	86,7	21,2	40,8	14,9	-0,7	2,3	-3,9	
IV kv	89,8	-15,9	105,6	88,4	75,8	93,7	33,8	48,8	-3,7	-3,0	5,8	6,8	
2018 I kv	-39,6	-10,6	-28,9	116,4	103,1	97,3	40,5	39,7	19,6	3,3	28,7	-15,4	
2017 nov	21,0	-1,2	22,2	44,1	35,7	32,7	15,8	18,8	-1,8	2,9	0,3	8,1	
dets	64,5	-9,0	73,4	5,8	-4,3	16,2	-9,4	18,7	-7,4	-6,2	14,2	-4,1	
2018 jaan	-29,9	-0,7	-29,5	83,3	70,2	68,1	33,5	7,7	25,4	3,7	14,8	-1,6	
veebr	2,5	-7,7	10,1	1,9	0,7	-3,5	-5,9	10,9	-5,6	1,3	6,5	-5,3	
märts	-12,1	-2,2	-9,5	31,1	32,2	32,7	12,9	21,1	-0,2	-1,7	7,4	-8,4	
apr ⁽¹⁾	-3,7	-0,2	-4,1	46,3	15,8	18,3	12,8	11,4	-14,3	5,8	16,6	13,9	
Kasvumäärad													
2015	8,2	-1,8	12,8	0,7	0,5	0,7	-0,3	1,9	-2,7	-4,4	2,0	0,2	
2016	12,5	-3,1	18,7	2,5	2,2	2,4	1,9	2,3	5,6	-9,0	6,0	0,5	
2017	6,6	-4,0	10,2	2,8	2,6	2,9	1,9	3,2	2,5	-3,2	4,6	3,2	
2017 II kv	8,2	-3,8	12,6	3,1	2,3	2,5	1,2	2,9	3,7	8,4	7,2	6,4	
III kv	8,3	-4,0	12,7	2,8	2,4	2,7	1,5	3,0	3,6	2,0	5,6	2,6	
IV kv	6,6	-4,0	10,2	2,8	2,6	2,9	1,9	3,2	2,5	-3,2	4,6	3,2	
2018 I kv	3,9	-4,0	6,4	2,6	2,6	3,0	2,2	3,0	2,4	-0,4	4,0	-0,1	
2017 nov	6,8	-3,7	10,4	2,8	2,5	2,9	1,8	3,1	3,2	0,1	3,9	4,4	
dets	6,6	-4,0	10,2	2,8	2,6	2,9	1,9	3,2	2,5	-3,2	4,6	3,2	
2018 jaan	5,4	-4,4	8,7	3,1	2,9	3,3	2,3	3,1	5,6	-1,2	4,7	2,3	
veebr	5,2	-4,1	8,2	2,8	2,7	3,1	2,0	2,9	4,5	2,0	5,0	1,1	
märts	3,9	-4,0	6,4	2,6	2,6	3,0	2,2	3,0	2,4	-0,4	4,0	-0,1	
apr ⁽¹⁾	3,2	-4,1	5,5	3,0	2,8	3,1	2,4	3,0	3,2	3,7	5,1	1,8	

Allikas: EKP.

¹ Andmed viitavad euroala muutuvale koosseisule.

² Laenud, mida on kohandatud müügi ja väärtpaberistamisega, millega lõpetati nende kajastamine rahaloomeasutuste statistilises bilansis, ning rahaloomeasutuste pakutavate tingliku likviidsuse koondamise teenustest tulenevate positsioonidega.

³ Vastavalt ESA 2010-le liigitati 2014. aasta detsembris mittefinantsettevõtete kontsernide valdusettevõtted mittefinantsettevõtete sektorist ümber finantsettevõtete sektorisse. Need ettevõtted on hõlmatud rahaloomeasutuste bilansistatistikas koos muude finantsettevõtete kui rahaloomeasutused ning kindlustusseltsid ja pensionifondid.

⁴ Kaasa arvatud kodumajapidamisi teenindavad kasumitaotluseta institutsioonid.

5. Rahapakkumine ja laenumaht

5.4. Rahaloomeasutuste laenu euroala mittefinantsettevõtetele ja kodumajapidamistele¹

(mld eurodes, aastased kasvumäärad; sesoonselt kohandatud; bilansiline jääk ja kasvumäärad perioodi lõpu seisuga; tehinguid perioodil)

	Mittefinantsettevõtted ²					Kodumajapidamised ³				
	Kokku		Kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku		Tarbimis-laenu	Eluaseme-laenu	Muud laenu
		Kohandatud laenu ⁴					Kohandatud laenu ⁴			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Bilansiline jääk										
2015	4 290,2	4 272,8	1 043,1	761,8	2 485,2	5 308,7	5 641,5	595,4	3 949,4	763,9
2016	4 313,5	4 313,1	1 002,2	797,7	2 513,6	5 447,3	5 727,2	615,6	4 083,3	748,4
2017	4 325,1	4 365,2	976,7	820,5	2 527,8	5 597,8	5 865,5	653,3	4 214,4	730,1
2017 II kv	4 302,0	4 316,2	990,9	798,7	2 512,5	5 520,2	5 798,9	635,3	4 147,7	737,2
III kv	4 305,0	4 326,2	978,3	812,4	2 514,3	5 554,6	5 828,8	644,7	4 179,0	730,9
IV kv	4 325,1	4 365,2	976,7	820,5	2 527,8	5 597,8	5 865,5	653,3	4 214,4	730,1
2018 I kv	4 347,0	4 384,2	1 002,6	820,2	2 524,3	5 632,0	5 905,4	663,1	4 242,1	726,9
2017 nov	4 344,5	4 365,7	987,9	822,7	2 533,9	5 581,1	5 853,1	652,2	4 197,5	731,4
dets	4 325,1	4 365,2	976,7	820,5	2 527,8	5 597,8	5 865,5	653,3	4 214,4	730,1
2018 jaan	4 353,4	4 388,1	996,7	826,5	2 530,2	5 604,3	5 880,3	659,5	4 215,8	729,0
veebr	4 349,3	4 382,2	988,9	824,9	2 535,5	5 615,0	5 892,2	662,3	4 224,0	728,8
märts	4 347,0	4 384,2	1 002,6	820,2	2 524,3	5 632,0	5 905,4	663,1	4 242,1	726,9
apr ⁽¹⁾	4 360,1	4 396,7	1 004,7	823,1	2 532,3	5 642,8	5 917,2	667,0	4 249,9	725,9
Tehingud										
2015	-15,0	22,8	-62,2	31,9	15,3	98,5	76,9	21,8	80,2	-3,6
2016	81,5	98,7	-17,3	44,2	54,6	120,3	114,4	23,9	105,6	-9,2
2017	81,9	132,7	1,1	36,6	44,1	173,7	166,7	44,0	134,1	-4,4
2017 II kv	0,5	11,2	-2,4	2,3	0,6	34,6	40,1	10,3	24,9	-0,5
III kv	21,2	33,1	-6,0	17,1	10,1	40,8	36,3	10,7	33,3	-3,2
IV kv	33,8	57,1	3,0	10,8	19,9	48,8	46,5	11,9	36,7	0,2
2018 I kv	40,5	38,8	31,0	4,4	5,1	39,7	46,3	11,5	27,3	0,8
2017 nov	15,8	17,4	-2,5	6,9	11,4	18,8	16,6	6,3	11,4	1,1
dets	-9,4	11,6	-8,4	-0,7	-0,3	18,7	17,2	2,1	17,6	-1,0
2018 jaan	33,5	26,1	22,5	7,3	3,7	7,7	16,0	6,1	1,8	-0,3
veebr	-5,9	-4,8	-9,1	-1,7	5,0	10,9	12,8	3,1	7,5	0,4
märts	12,9	17,5	17,7	-1,2	-3,6	21,1	17,5	2,3	18,1	0,8
apr ⁽¹⁾	12,8	12,4	2,1	2,7	8,0	11,4	11,1	5,7	7,4	-1,7
Kasvumäärad										
2015	-0,3	0,5	-5,6	4,4	0,6	1,9	1,4	3,9	2,1	-0,5
2016	1,9	2,3	-1,7	5,8	2,2	2,3	2,0	4,0	2,7	-1,2
2017	1,9	3,1	0,1	4,6	1,8	3,2	2,9	7,2	3,3	-0,6
2017 II kv	1,2	2,0	-2,5	3,8	2,0	2,9	2,6	6,0	3,2	-1,1
III kv	1,5	2,5	-1,2	4,3	1,7	3,0	2,7	6,9	3,2	-1,1
IV kv	1,9	3,1	0,1	4,6	1,8	3,2	2,9	7,2	3,3	-0,6
2018 I kv	2,2	3,3	2,6	4,3	1,4	3,0	2,9	7,1	3,0	-0,4
2017 nov	1,8	3,1	-1,0	4,8	2,0	3,1	2,8	7,3	3,1	-0,8
dets	1,9	3,1	0,1	4,6	1,8	3,2	2,9	7,2	3,3	-0,6
2018 jaan	2,3	3,4	1,2	5,3	1,8	3,1	2,9	7,4	3,1	-0,8
veebr	2,0	3,2	0,4	5,2	1,7	2,9	2,9	7,5	2,9	-0,6
märts	2,2	3,3	2,6	4,3	1,4	3,0	2,9	7,1	3,0	-0,4
apr ⁽¹⁾	2,4	3,3	3,2	4,3	1,5	3,0	2,9	7,6	2,9	-0,5

Allikas: EKP.

¹ Andmed viitavad euroala muutuvale koosseisule.

² Vastavalt ESA 2010-le liigitati 2014. aasta detsembris mittefinantsettevõtete kontsernide valdusettevõtteid mittefinantsettevõtete sektorist ümber finantsettevõtete sektorisse. Need ettevõtted on hõlmatud rahaloomeasutuste bilansistatistikas koos muude finantsettevõtete kui rahaloomeasutused ning kindlustusseltsid ja pensionifondid.

³ Kaasa arvatud kodumajapidamisi teenindavad kasumitaotluseta institutsioonid.

⁴ Laenuid, mida on kohandatud müügi ja väärtpaperistamisega, millega lõpetati nende kajastamine rahaloomeasutuste statistilises bilansis, ning rahaloomeasutuste pakutavate tingliku likviidsuse koondamise teenustest tulenevate positsioonidega.

5. Rahapakkumine ja laenumaht

5.5. M3 muud vastaskirjed (v.a laenud) euroala residentide puhul¹

(mld eurodes ja aastased kasvumäärad; sesoonselt kohandatud; bilansiline jääk ja kasvumäärad perioodi lõpu seisuga; tehinguid perioodil)

	Rahaloomeasutuste kohustused						Rahaloomeasutuste varad			
	Keskvalitsuse varad ²	Pikemaajalised finantskohustused muude euroala residentide ees					Netovälisvarad	Muud		
		Kokku	Hoiused lepingulise tähtajaga üle kahe aasta	Üle kolme-kuulise ette-teatamisega lõpetatavad hoiused	Võlaväärt-paberid tähtajaga üle kahe aasta	Kapital ja reservid		Kokku	Repotehingud kesksete osalejatega ³	Pöörd-repotehingud kesksetele osalejatele ³
Bilansiline jääk										
2015	284,7	6 999,2	2 119,4	80,0	2 255,8	2 543,9	1 350,6	284,6	205,9	135,6
2016	314,2	6 956,8	2 090,9	70,9	2 146,7	2 648,4	1 136,9	261,8	205,9	121,6
2017	356,2	6 742,7	1 968,9	59,7	2 016,1	2 698,0	934,6	284,1	143,9	93,6
2017 II kv	305,7	6 800,8	2 035,7	66,8	2 066,7	2 631,6	1 028,3	248,6	154,2	109,7
III kv	365,3	6 730,6	2 007,3	61,5	2 015,9	2 645,8	1 022,3	262,1	140,6	85,4
IV kv	356,2	6 742,7	1 968,9	59,7	2 016,1	2 698,0	934,6	284,1	143,9	93,6
2018 I kv	339,6	6 722,1	1 952,4	59,4	2 020,1	2 690,2	910,0	292,2	136,2	88,3
2017 nov	308,9	6 696,4	1 965,1	60,1	2 016,4	2 654,8	952,0	208,7	167,6	132,7
dets	356,2	6 742,7	1 968,9	59,7	2 016,1	2 698,0	934,6	284,1	143,9	93,6
2018 jaan	316,2	6 728,7	1 960,1	60,5	2 022,5	2 685,7	821,5	344,7	133,2	85,3
veebr	346,9	6 715,4	1 958,4	59,8	2 016,0	2 681,1	841,1	344,5	125,0	82,9
märts	339,6	6 722,1	1 952,4	59,4	2 020,1	2 690,2	910,0	292,2	136,2	88,3
apr ⁽¹⁾	349,7	6 738,0	1 955,1	59,3	2 018,9	2 704,8	879,6	330,1	147,4	154,5
Tehingud										
2015	8,9	-216,2	-106,3	-13,5	-215,4	118,9	-86,7	-12,7	21,4	-4,0
2016	26,7	-113,7	-69,6	-9,1	-110,4	75,4	-276,1	-76,8	12,8	-12,0
2017	45,7	-86,2	-84,7	-8,7	-72,5	79,7	-97,3	-70,7	-60,7	-27,3
2017 II kv	-2,6	-12,0	-24,8	-2,4	-2,7	18,0	-11,7	3,0	-28,9	-2,1
III kv	64,9	-24,7	-25,5	-2,9	-31,1	34,7	24,8	15,9	-13,6	-24,3
IV kv	-9,1	-36,0	-17,7	-1,8	-11,0	-5,4	-75,6	-61,1	3,4	8,2
2018 I kv	-16,5	11,2	-16,1	-1,3	12,0	16,6	60,5	-59,9	-7,8	-5,3
2017 nov	-33,0	-3,3	2,3	-0,7	-7,3	2,4	0,2	-34,2	9,3	23,2
dets	47,3	-5,2	4,8	-0,5	5,3	-14,8	-10,9	-7,9	-23,7	-39,1
2018 jaan	-39,8	15,5	-6,8	-0,6	19,9	3,0	-27,6	3,4	-10,7	-8,3
veebr	30,6	-23,1	-3,7	-0,4	-16,3	-2,8	10,3	-9,7	-8,2	-2,4
märts	-7,3	18,8	-5,6	-0,4	8,4	16,4	77,9	-53,7	11,2	5,4
apr ⁽¹⁾	10,1	1,6	1,8	-0,2	-10,2	10,2	-38,7	33,2	-10,5	-12,0
Kasvumäärad										
2015	3,5	-3,0	-4,8	-14,4	-8,8	4,8	-	-	11,6	-2,9
2016	9,4	-1,6	-3,3	-11,5	-4,9	2,9	-	-	6,3	-9,0
2017	14,4	-1,3	-4,1	-12,4	-3,5	3,0	-	-	-29,6	-22,6
2017 II kv	-7,7	-1,2	-4,0	-10,9	-3,7	3,5	-	-	-30,7	-22,6
III kv	22,0	-0,9	-4,1	-12,5	-3,5	4,2	-	-	-31,2	-33,4
IV kv	14,4	-1,3	-4,1	-12,4	-3,5	3,0	-	-	-29,6	-22,6
2018 I kv	11,8	-0,9	-4,1	-12,5	-1,6	2,4	-	-	-25,6	-21,0
2017 nov	4,0	-1,3	-4,6	-12,7	-3,8	3,5	-	-	-13,1	10,0
dets	14,4	-1,3	-4,1	-12,4	-3,5	3,0	-	-	-29,6	-22,6
2018 jaan	5,1	-0,9	-4,0	-12,4	-2,3	3,1	-	-	-24,5	-19,8
veebr	16,9	-1,3	-3,7	-12,6	-2,8	2,0	-	-	-27,0	-20,5
märts	11,8	-0,9	-4,1	-12,5	-1,6	2,4	-	-	-25,6	-21,0
apr ⁽¹⁾	7,3	-0,7	-3,7	-12,8	-1,7	2,6	-	-	-28,3	-26,4

Allikas: EKP.

¹ Andmed viitavad euroala muutuvale koosseisule.

² Hõlmab keskvalitsuse hoiuseid rahaloomeasutuste sektoris ja rahaloomeasutuste sektori emiteeritud väärt-pabereid.

³ Seseonse mõjuga kohandamata.

6. Eelarve areng

6.1. Puudujääk/ülejäak

(protsendina SKPst; vood ühe aasta jooksul)

	Puudujääk (-) / ülejäak (+)					Memokirje: esmane puudujääk (-) / ülejäak (+)
	Kokku	Keskvalitsus	Liikmesriigi valitsus	Kohalik omavalitsus	Sotsiaalkindlustusfondid	
	1	2	3	4	5	6
2014	-2,5	-2,1	-0,2	0,0	-0,1	0,1
2015	-2,0	-1,9	-0,2	0,2	-0,1	0,3
2016	-1,5	-1,7	-0,1	0,2	0,0	0,6
2017	-0,9	-1,3	0,1	0,2	0,1	1,1
2017 I kv	-1,3	0,9
II kv	-1,2	0,8
III kv	-1,0	1,0
IV kv	-0,9	1,1

Allikad: aastaandmed – EKP; kvartaliandmed – Eurostat.

6.2. Tulud ja kulud

(protsendina SKPst; vood ühe aasta jooksul)

	Tulud						Kulud						
	Kokku	Jooksvad tulud				Kapitali- tulud	Kokku	Jooksvad kulud					Kapitali- kulutused
		Otsesed maksud	Kaudsed maksud	Sotsiaalkind- lustusmaksed (netosumma)	Töötajate hüvitised			Vahe- tarbimine	Intruss	Sotsiaal- toetused			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2014	46,7	46,2	12,5	13,1	15,4	0,5	49,2	45,3	10,3	5,3	2,6	23,0	4,0
2015	46,3	45,7	12,6	13,0	15,2	0,5	48,3	44,4	10,0	5,2	2,3	22,7	3,9
2016	46,1	45,7	12,6	13,0	15,3	0,5	47,6	44,0	10,0	5,2	2,1	22,8	3,5
2017	46,2	45,8	12,9	13,0	15,3	0,4	47,1	43,3	9,9	5,1	2,0	22,5	3,7
2017 I kv	46,2	45,7	12,7	13,0	15,3	0,5	47,4	43,9	9,9	5,2	2,1	22,7	3,6
II kv	46,2	45,8	12,7	13,0	15,3	0,4	47,4	43,8	9,9	5,1	2,1	22,7	3,6
III kv	46,2	45,8	12,8	13,0	15,3	0,4	47,2	43,5	9,9	5,1	2,0	22,6	3,7
IV kv	46,2	45,8	12,9	13,0	15,3	0,4	47,1	43,3	9,9	5,1	2,0	22,5	3,7

Allikad: aastaandmed – EKP; kvartaliandmed – Eurostat.

6.3. Valitsemissektori võla suhe SKPsse

(protsendina SKPst; bilansiine jääk perioodi lõpus)

	Kokku	Finantsinstrument			Võlausaldaja			Esialgne tähtaeg		Järelejäänud tähtaeg			Vääring	
		Sularaha ja hoiused	Laenud	Võla- väärt- paberid	Residendist võla- usaldajad	Mitte- resi- dendist võla- usaldajad	1 aasta	Üle 1 aasta	1 aasta	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Euro või osaleva riigi vääring	Muud vääringud	
														Raha- loome- asu- tused
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2014	91,9	2,7	17,1	72,0	44,0	25,6	47,9	10,0	81,9	18,8	31,9	41,2	89,8	2,1
2015	89,9	2,8	16,2	71,0	44,1	27,1	45,8	9,3	80,6	17,6	31,2	41,1	87,9	2,0
2016	89,0	2,7	15,5	70,8	46,1	30,4	42,9	9,0	80,0	17,2	29,9	41,9	87,0	2,0
2017	86,7	2,6	14,3	69,8	46,7	31,8	40,1	8,3	78,5	16,0	28,8	41,9	84,9	1,8
2017 I kv	89,2	2,6	15,2	71,4
II kv	89,1	2,7	14,9	71,4
III kv	88,1	2,8	14,7	70,7
IV kv	86,7	2,6	14,3	69,8

Allikad: aastaandmed – EKP; kvartaliandmed – Eurostat.

6. Eelarve areng

6.4. Valitsemissektori võla ja SKP suhte aastane muutus ja selle põhjused¹

(protsendina SKPst; vood ühe aasta jooksul)

	Võla ja SKP suhte muutus ²	Esmane puudujääk (-) / ülejääk (+)	Eelarvepositsioonivälise võlamuutuse põhjused								Intressi ja majanduskasvu vahe	Memokirje: laenuvajadus
			Kokku	Tehingud peamiste finantsvaradega				Ümberhindamis- mõju ja muud mahu muutused	Muud			
				Kokku	Sularaha ja hoiused	Laenud	Võlaväärt- paberid			Aktisia- ja inves- teerimisfondide osakud		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2014	0,3	-0,1	-0,2	-0,5	0,2	-0,5	-0,3	0,0	0,1	0,2	0,6	2,2
2015	-1,9	-0,3	-0,8	-0,5	0,2	-0,2	-0,3	-0,1	0,0	-0,3	-0,8	1,3
2016	-1,0	-0,6	-0,2	0,3	0,3	-0,1	0,0	0,1	-0,3	-0,2	-0,1	1,6
2017	-2,3	-1,1	-0,1	0,4	0,4	0,1	-0,2	0,1	-0,1	-0,5	-1,0	0,8
2017 I kv	-1,7	-0,9	-0,5	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	0,1	-0,3	-0,1	-0,4	1,0
II kv	-1,8	-0,8	-0,6	-0,4	-0,2	-0,1	-0,1	0,1	-0,2	0,0	-0,4	0,8
III kv	-1,6	-1,0	0,1	0,7	0,8	-0,1	-0,1	0,1	-0,1	-0,5	-0,7	1,2
IV kv	-2,3	-1,1	-0,1	0,4	0,4	0,1	-0,2	0,1	-0,1	-0,5	-1,0	0,8

Allikas: aastaandmed – EKP; kvartaliandmed – Eurostat.

¹ Finantskriisiga seotud valitsemissektori laenuvõla konsolideeritud, v.a kvartaliandmed eelarvepositsioonivälise võlamuutuse kohta.

² Arvutatud valitsemissektori võla ja SKP suhte erinevusena vaatlusperioodi lõpus ja aasta varem.

6.5. Riigivõlakirjad¹

(võla teenindamine protsendina SKPst; vood võla teenindamise perioodil; keskmine nominaaltulustus aastas)

	Võla teenindamine eeloleva aasta jooksul ²					Keskmine järelejäanud tähtaeg aastates ³	Keskmine nominaaltulustus ⁴						
	Kokku	Põhisumma	Intress		Kokku		Bilansiline jääk				Tehingud		
			Tähtaeg kuni 3 kuud	Tähtaeg kuni 3 kuud			Ujuva intres- simääruga	Null- kupon- giga	Fikseeritud intressimääruga	Emiteeri- mine	Tagasi- ostmine		
												Tähtaeg kuni 1 aasta	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
2015	14,7	12,8	4,3	1,9	0,5	6,6	2,9	1,4	0,1	3,3	3,0	0,4	1,2
2016	14,1	12,4	4,6	1,7	0,4	6,9	2,6	1,2	-0,1	3,0	2,9	0,2	1,2
2017	12,9	11,2	4,2	1,7	0,4	7,1	2,4	1,1	-0,2	2,8	2,3	0,3	1,1
2017 I kv	13,9	12,2	4,2	1,7	0,4	6,9	2,6	1,2	-0,2	3,0	2,9	0,2	1,1
II kv	13,8	12,1	4,3	1,7	0,4	7,0	2,5	1,2	-0,2	2,9	2,6	0,2	1,2
III kv	13,0	11,3	3,8	1,7	0,4	7,1	2,5	1,1	-0,2	2,9	2,5	0,2	1,1
IV kv	12,9	11,2	4,2	1,7	0,4	7,1	2,4	1,1	-0,2	2,8	2,3	0,3	1,1
2017 nov	12,9	11,2	3,8	1,7	0,4	7,2	2,4	1,1	-0,2	2,8	2,4	0,2	1,2
dets	12,9	11,2	4,2	1,7	0,4	7,1	2,4	1,1	-0,2	2,8	2,3	0,3	1,1
2018 jaan	12,7	11,1	4,2	1,6	0,4	7,2	2,4	1,1	-0,2	2,8	2,2	0,4	1,2
veebr	12,7	11,1	4,1	1,6	0,4	7,2	2,4	1,1	-0,2	2,8	2,4	0,4	1,2
märts	13,0	11,4	4,2	1,6	0,4	7,2	2,4	1,1	-0,2	2,8	2,5	0,4	1,1
apr	12,8	11,2	3,9	1,6	0,4	7,3	2,4	1,1	-0,2	2,8	2,4	0,4	1,1

Allikas: EKP

¹ Nimiväärtuses, ei ole valitsemissektori siseselt konsolideeritud.

² V.a tulevased maksed võlaväärtpaberitelt, mis ei kuulu veel tasumisele, ning ennetähtaegsed tagasiostud.

³ Järelejäanud tähtaeg perioodi lõpus.

⁴ Bilansiline jääk perioodi lõpus; 12 kuu keskmine tehingute maht.

6. Eelarve areng

6.6. Eelarve areng euroala riikides

(protsendina SKPst; vood ühe aasta jooksul ja bilansiline jääk perioodi lõpus)

	Belgia 1	Saksamaa 2	Eesti 3	Iirimaa 4	Kreeka 5	Hispaania 6	Prantsusmaa 7	Itaalia 8	Küpros 9	
Valitsemissektori eelarve puudujääk (-) / ülejääk (+)										
2014	-3,1	0,5	0,7	-3,6	-3,6	-6,0	-3,9	-3,0	-9,0	
2015	-2,5	0,8	0,1	-1,9	-5,7	-5,3	-3,6	-2,6	-1,3	
2016	-2,5	1,0	-0,3	-0,5	0,6	-4,5	-3,4	-2,5	0,3	
2017	-1,0	1,3	-0,3	-0,3	0,8	-3,1	-2,6	-2,3	1,8	
2017 I kv	-2,0	1,2	-0,4	-0,4	1,1	-4,2	-3,3	-2,2	0,4	
II kv	-1,6	1,0	-0,7	-0,5	1,1	-3,6	-3,2	-2,5	0,8	
III kv	-1,3	1,3	-0,7	-0,6	1,1	-3,2	-3,0	-2,4	1,8	
IV kv	-1,0	1,3	-0,3	-0,3	0,8	-3,1	-2,6	-2,3	1,8	
Valitsemissektori võlg										
2014	107,0	74,7	10,7	104,5	178,9	100,4	94,9	131,8	107,5	
2015	106,1	71,0	10,0	76,9	176,8	99,4	95,6	131,5	107,5	
2016	105,9	68,2	9,4	72,8	180,8	99,0	96,6	132,0	106,6	
2017	103,1	64,1	9,0	68,0	178,6	98,3	97,0	131,8	97,5	
2017 I kv	107,4	66,7	9,2	74,8	177,7	99,7	98,9	133,8	106,0	
II kv	106,1	66,1	8,9	74,1	176,1	99,5	99,3	134,9	105,7	
III kv	106,9	65,2	8,9	72,0	177,4	98,5	98,4	134,2	102,5	
IV kv	103,1	64,1	9,0	68,0	178,6	98,3	97,0	131,8	97,5	
	Läti 10	Leedu 11	Luksemburg 12	Malta 13	Madalmaad 14	Austria 15	Portugal 16	Sloveenia 17	Slovakkia 18	Soome 19
Valitsemissektori eelarve puudujääk (-) / ülejääk (+)										
2014	-1,5	-0,6	1,3	-1,8	-2,3	-2,7	-7,2	-5,5	-2,7	-3,2
2015	-1,4	-0,2	1,4	-1,1	-2,1	-1,0	-4,4	-2,9	-2,7	-2,8
2016	0,1	0,3	1,6	1,0	0,4	-1,6	-2,0	-1,9	-2,2	-1,8
2017	-0,5	0,5	1,5	3,9	1,1	-0,7	-3,0	0,0	-1,0	-0,6
2017 I kv	-0,3	0,8	0,8	2,0	1,0	-0,9	-3,8	-1,3	-2,0	-1,5
II kv	0,3	0,7	1,0	2,1	1,1	-1,2	-3,5	-1,0	-1,6	-1,0
III kv	0,1	0,9	1,4	3,3	1,2	-0,9	-2,4	-0,5	-1,6	-1,1
IV kv	-0,5	0,5	1,5	3,9	1,1	-0,7	-3,0	0,0	-1,0	-0,6
Valitsemissektori võlg										
2014	40,9	40,5	22,7	63,8	68,0	84,0	130,6	80,3	53,5	60,2
2015	36,8	42,6	22,0	58,7	64,6	84,6	128,8	82,6	52,3	63,5
2016	40,5	40,1	20,8	56,2	61,8	83,6	129,9	78,6	51,8	63,0
2017	40,1	39,7	23,0	50,8	56,7	78,4	125,7	73,6	50,9	61,4
2017 I kv	39,3	39,2	23,9	56,6	59,5	81,7	130,1	80,3	53,3	62,7
II kv	39,9	41,7	23,4	55,0	58,6	81,4	131,7	79,8	51,7	61,7
III kv	38,2	39,4	23,4	53,4	56,9	80,2	130,5	78,5	51,3	60,5
IV kv	40,1	39,7	23,0	50,8	56,7	78,4	125,7	73,6	50,9	61,4

Allikas: Eurostat.

© Euroopa Keskpank, 2018

Postiaadress 60640 Frankfurt am Main, Saksamaa
Telefon +49 691 3440
Koduleht www.ecb.europa.eu

Kõik õigused on kaitstud. Taasesitus õppe- ja mitteäriüldistel eesmärkidel on lubatud, kui viidatakse algallikale.

Käesolev ülevaade on valminud EKP juhatuse vastutusel. Tõlked koostatakse ja avaldatakse liikmesriikide keskpankade poolt.

Käesolevas väljaandes sisalduvad statistilised andmed on esitatud seisuga 13. juuni 2018.

ISSN 2363-3476 (elektroniline versioon)
ELi kataloogi nr QB-BP-18-004-ET-N